

FRENK LARAMI

DO K HOLIDEJ

BROJ 324 • CENA 41,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

DO PAKLA I NAZAD

Nemačka 3,00 DM
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 19,00 ATS
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 1,30 DEM
Slovenija 250 SIT
5. jun 2001.

★ DOK HOLIDEJ ★

324

Frenk Larami

DO PAKLA I NAZAD

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 324

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINCIC

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

HARD WIND FROM TEXAS

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 24. V 2001.

Tržište: 5. VI 2001.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DOO DNEVNIK-ŠTAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINCIC. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – HARD WIND FROM TEXAS

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Od kako je zakoračio u taj grad sve mu je krenulo naopako. Prvo mu je konj stao u rupu prerijskog kunića i povredio nogu, pa je do grada morao da prepešači dobrih dvadeset i pet kilometara kroz pust kameni predeo, obrastao kržljivim žbunjem i nekim bodljikavim rastinjem, nalik na divlji bagrem. Zatim je u dve uzastopne partije pokera izgubio sav svoj kapital, pa čak i zlatnu rezervu od dve stotine dolara, koju je čuvao ušivenu u postavu sakoa. Tako nešto mu se nije desilo u celoj njegovoj kockarskoj praksi. A bar da je protiv sebe imao profesionalne igrače! Ni govora. Bili su to obični ljudi koje je tih dana naprosto pratila sreća, ili je njega pratila nesreća!

U tom trenutku činilo mu se da nema izlaza iz situacije u koju je zapao, jer nije imao ni toliko da podmiri hotelski račun i štalu za svog konja, a kamoli da bi počeo novu igru, uzdajući se u promenu sreće na bolje, što je bilo veliko pitanje. Istina, ostala mu je još mogućnost da proda sedlo i konja, ali na Zapadu se takav postupak graničio ili sa krajnjim očajanjem ili s ludilom.

Bacio je pogled kroz prozor saluna na prašnjavu, suncem spečenu ulicu. Bilo je vrelo popodne i mada se sunce klonilo zapadu, nad gradom je lebdela

teška sparina. Sa setom je Dok Holidej mislio na proleće u brdima Kolorada i maj u hladovitim vrtovima Novog Meksika. A tamo ga je i u kocki sreća služila. Prava vrednost nečega može se sagledati tek kad čoveka od toga razdvoji protok vremena.

Pogled mu je skrenuo na grupu kauboj koji su stajali kraj šunka sumornog izraza lica, očajni i ogorčeni. Nisu imali novac, kao ni on. Za svoj mukotrni i pošten rad nisu dobili ni prebijene pare jer je ih je vođa goniča krda naprosto prevario i „ispario“ s njihovom zaradom.

– Misliš da ga ne bismo zadavili golim rukama, Centere? – obratio se jedan krivonogi kauboj iz grupe, visokom, plećatom mladiću kraj sebe. – Kada bi nas neko poveo do njega, smrsili bismo mu konce. Je li tako momci? – obratio se ostalima.

Kauboji zagrajaše u znak odobravanja. Visoki mladi kauboj se nelagodno promeškoltio, osećajući da ostali u njemu vide potencijalnog vođu. A bili su očito spremni da od mržnje i želje za osvetom jašu i u sam pakao.

Holidejev pogled zadržao se na tom čoveku koga je krivonogi oslovio „Čenter“. Sada kao da mu se vratilo malo samopouzdanja, ali ga je još nešto zadržavalo prikovanog za mesto. Možda mu je trebalo još viskija... Ho-

lidej mahnu rukom konobaru i reče mu da posluži visokog kauboja pićem.

Čenter iznenađeno pogleda konobara kad mu je ovaj nasuo piće. Ovaj mu reče nešto, na šta Čenter okrene glavu ka Doku Holideju reče kratko: „Živeli“, pa se ponovo okrenu šanku.

U tom trenutku događaji su krenuli u neočekivanom smeru. Kroz dvokrilna vrata u salun je hrupio jedan čovek i, zakačivši nogom za prag, posrnu unapred i nalete na Čentera, koji je u tom sudaru prosuo malo viskija i ljutito se brecnu na pridošlicu: – Pazi kuda ideš!

Ovaj je bio snažan i visok kao i Čenter, ali krupniji i dvadesetak kilograma teži. Zvao se Nels Demogur i bavio se štavljenjem kože. Donedavno je tucao kamen u državnom zatvoru. Sudija koji mu je odrezao kaznu izjavio je da je Demogur životinja koju bi trebalo okovati i da žali što ga za to jer je u tuči jednom čoveku slomio vrat, može osuditi samo na godinu dana. Od Demogura su u Misionu, kako se zvao ovaj grad, svi zazirali.

Čenter to nije znao. Video je samo pred sobom nepoznatog čoveka, koji je upravo počeo oblizivati usne. – Šta si to rekao, stranče? – upita ga siledžija promuklim glasom.

Čenter ga odmeri od glave do pete. Očajanje i gnev zbog hude sudbine dali su mu snage da se nasmeje u lice nasilniku s telom trapavog medveda. Njegov smeh krto je zazvonio u grobnjoj tišini:

– Šta sam rekao nije važno, ali mogu dodati ovo: koga misliš da si gurnuo, preždrani, naduveni kućkin sine? A mogao sam i reći...

U tom trenutku je Demogur svom snagom zamahnuo pesnicom. Čenter se sagnuo i izbegao udarac, a odmah zatim se uspravio i čelom udario siledžiju u lice. Demogur je posrnuo, udario leđima o zid i zatreptao kada je opazio krv na nadlaktici kojom je obрисao usta. Zatim je riknuo kao razjareni bik i nasrnuo na Čentera. Nečiji uzvik „Tuča!“ razlegao se glavnom ulicom.

Skoro radostan osmeh lebdeo je i dalje na Čenterovom licu. Holidej je znao da je Čenter srećan. U trenutku očaja i beznađa tresak i buka delovali su okrepljujuće na njegove napete živce. Tuča je bila kao topla kupka za nervoznog bolesnika.

Ali taj osmeh je toliko razbesneo Demogura da je ovaj, čim su izjurili na ulicu, pokušao da bukvalno zgromi i zgazi svog protivnika. Čenter munjevito ispruži ruku i navuče napadaču šešir na oči. Doku se taj potez dopao, jer je otkrivao Čentera kao duhovitog i veštog borca. Ali Demogur je prosto pomahitao i Čenter nije izmakao silovitom desnom direktnu, koji mu je razbio gard. Pesnica ga je pogodila u lice i njegov osmeh iščeze.

Sada se Demogur osmehnu: – Hajde, brbljivče – rekao je džin. – Hteo si tuču? Hajde sad!

Čenter prekinu Demogurovo pričanje udarcem levicom u konjske, krupne zube, pošavši udesno kako bi navukao protivnika da pođe za njim. Ali Demogur je postao oprezan. Držao je ruku u gardu i kružio oko Čentera, pokušavajući da ga uhvati oko pasa. No kauboj se nije dao nadmudriti i krat-

kim udarcima i sitnim koracima držao je Demogura na odstojanju. Onda se Demogur baci na njega kao lokomotiva. Čenter se sagnuo, ali ga džin dokači kolenom. Kauboj pade i udari glavom o stub nadstrešnice. Ošamućen, jedva je čuo trijumfalni pokrik svog protivnika. Tresući glavom, da bi odagnao nesvesticu, skočio je na noge.

Naslućujući da je na domaku pobeđe, Demogur je nasrnio kao zver koja je nanjušila krv, udarajući sa svih strana. Odbijajući udarce, Čenter bi pokatkad uzvraćao levicom. Nije se više osmehivao; i tuča mu više nije prijala. Vrebaio je priliku za odlučujući udarac. Onda je zamahnuo levom. Džin je ustuknuo. Čenter ponovo zamahnu levom, ali Demogur opet izmiče glavu u stranu. Čenter zamahnu i treći put i sada je njegova pesnica kao malj pogodila Demogura u lice. Zatim je sledio desni kroše.

Čenter je savršeno sinhronizovao udarce. Začuo se zvuk kao kad sekira zaseca stablo. Demogur zastinja i staklastim očima zagleda se u Čentera. Kauboj sačeka trenutak, odmeri gde će uputiti udarac, a onda je sledio još jedan kroš. Demogur prolete kroz izlog trgovine i osta onesvešćen da leži.

Kaubojeve pristalice su radosno zaklicale, ali je u Čenteru glas opreza bio još glasniji. Iako se jedva držao na nogama, znao je da treba pobeći pre nego što dođe šerif. Ljudi, okupljeni na ulici, tapšali su ga po ramenu dok se povlačio između njih. Uputio se prema prvoj sporednoj ulici. Čuo je poviike za sobom i krajičkim oka

ugledao šerifa, koji se pojavio iza ugla.

Čenter šmugnu u uličicu. Zastao je na trenutak da povрати dah, a onda se okrenuo i koraknuo... da bi se skoro sudario s čovekom koji je iskrasnio pred njim kao da je iz zemlje iznikao.

Taj čovek, visok, mlad i upadljivo lep, učinio se Čenteru poznat. Tu tamnu kosu, izrazite obrve i sivoplave oči, samo u nešto drugačijem izdanju, kao da je već negde video.

– Sklanjaj se – opomenu ga Čenter, zamahnuvši pesnicom. – Upravo sam sredio jednog koji je imao pogrešnu predstavu o meni.

– Polako, čoveče – osmehnu se nepoznati. – Znam da me možeš savladati jednom rukom i vezanih očiju. Ali pogrešno si me shvatio. Ja hoću da ti pomognem. – Pokazao je prema jednoj zgradi koja se pružala duž ateje i Čenter shvati da to mora biti hotel.

– Ovde imaju čudna shvatanja o tučnjavama, šteti pričinjenoj privatnoj imovini i sličnim stvarima. Imam ovde u hotelu sobu. Nudim ti utočište i čašicu pića za okrepljenje.

Čenter se obazre. Šerif se nije video, što ipak nije značilo da ga neće potražiti kada prikupi sve činjenice u vezi s tučom. – Ko ste vi? – upita plavookog.

– Klaterlu, prijatelju. Kvin Klaterlu.

– Dobro, Klateru, kakvu igru igrate?

– Igru?

– Ponudili ste mi pomoć. Niko nikom ništa ne čini bez neke protivusluge. Sve ima svoj razlog. Kakav je vaš?

Klateru se osmehnu, a onda klimnu glavom: – Dobro. Igram igru. A ta igra se zove novac. – Sklonio se u

stranu i pokazao rukom niz ulicu. – Ako niste zainteresovani za novac, onda sam vas pogrešno procenio i u tom slučaju je bolje da zbrišete pre nego što vas šerif nanjuši. A ako sam u pravu, podite sa mnom. Ja sam u sobi dvadeset pet, na prvom spratu. Pazite da vas niko ne vidi!

Klaterlu se okrenuo i ušao u zgradu. Čenter odmahnu rukom i krenu niz ulicu, ali je posle nekoliko koraka zastao i pogledao u vrata iza kojih je nestao Klaterlu. Počešao se po bradi i vratio se. Zastao je pred ulazom i pozirio kroz okno. Hol je bio natrpan stolicama, cvećem i sobnim biljkama, ali nigde nije bilo ni žive duše. Ušao je i pošao stepeništem. Malerozni Čenter naslutio je u Klaterlu čoveka koga prati sreća. Možda će nešto od te sreće preći i na njega?

– Niste zainteresovani da na lak način steknete pet hiljada dolara, Čentere?

– Nisam zainteresovan za pljačku banke. Nisam razbojnik, Klaterlu!

– Koga pokušavate da uverite u to? Mene ili... sebe?

Čenter se namrgodio i ulio viski u čašu. Ali morao je priznati sebi da se retko kada osećao tako ugodno, uprkos saznanju da Kvin Klaterlu ima smelosti da mu predloži da opljačkaju banku u Mision Sitiju.

– Osvrnite se za sobom, Čentere – govorio je Klaterlu ubedljivo. – I šta vidite? Ljude koji, kao vi, rade naporno i za svoj rad ne dobijaju više od malo bedne hrane i ležaja na tvrdoj

zemlji. A vi takvu sudbinu ne zaslužujete, jer imate ono što je potrebno da se dignete iz tog blata, a ja vam samo ukazujem na put. Onda? Da ili ne?

Čenter pride prozoru i pogleda na ulicu. Jedan dronjavi starac upravo je podizao iz prašine nedopušteni opušak. Hoće li to biti i slika njega kroz tridesetak godina? Uzdahnuo je duboko: – Rekoste... da će ta pljačka biti šala?

Kvin Klaterlu se pobedonosno osmehnu i spusti ruku Čenteru na rame. – Ne šala, nego zabava, Čentere. Ovde su ljudi neoprezni... samozadovoljni, jer je Mision Siti grad u kome se zakon poštuje i koji štiti jedan od najboljih šerifa u Teksasu. A samozadovoljstvo i uspavanost su najgori greh za svaki grad i smem da se kladim da ćemo banku isprazniti kao da idemo na svadbu!

– Neće biti pucnjave? – Čenter je još bio nepoverljiv.

– Čentere, ja sam pljačkaš, a ne revolver. Nikad u životu nisam ubio čoveka. Zato sam odabrao čoveka sa snažnim pesnicama, a ne revolveraša. – Uhvatio je kauboja za zglavkove. – Ako neko treba da bude ućutkan, onda će to biti ovim!

Čenter obliza suve usne.

– Dobro. Da se onda dogovorimo...

*

Palo je večer, a ništa osobito nije se dogodilo. Holidej je sedeo, gledajući ka stolu u uglu gde se igrao poker. Ako se uskoro nešto ne desi, neće znati šta će sa sobom, pomisli. Možda

bi mogao preuzeti neki detektivski posao? To se dobro plaća.

Ispio je poslednje kapi brendija. Vreme je da pođe na počinak.

Prošao je kroz dvokrilna vrata saluna i zakoračio drvenim trotoarom. Dve ulične svetiljke ispred saluna blede su osvetljavale najbliži deo ulice, a svuda okolo vladao je mrak, jer je bila noć bez mesečine.

Zadenuvši palčeve za opasač, krenuo je nogu pred nogu ka obližnjem pansionu, u kome je odseo. Na uglu je skrenuo u sporednu ulicu, na čijem je kraju bio njegov pansion. Tek što je prešao desetak metara, kad začu iza sebe jedva čujan šum, kao kad mačka skoči s ograde na tle. Samo što je okrenuo glavu kad iz tame iskrsnu silueta jednog čoveka zamahnutih ruku. Holidej je imao samo toliko vremena da refleksno uvuče glavu u ramena, ali to nije umanjilo snagu udarca koji ga je pogodio iznad desne slepoočnice. Jauk mu je ostao prigušen u grlu, a pred Dokovim očima najpre se rasprsnulo stotine zvezdica, a onda je zavladao potpuni mrak.

Srušio se na tle. Nije bio svestan kada ga je jedan snažan čovek rasta sličnog njegovom, digao, prebacio preko ramena i odneo pedesetak metara dalje, iza jedne kuće, gde su, vezani ispod jednog drveta, čekali konji. Napadač je prebacio Doka preko jednog od konja i vezao ga za sedlo, a sam pojahao drugoga. Minut kasnije, pazeći da proizvede što manje buke i birajući najgušću tamu, nepoznati je odjahao ulicom koju je očigledno dobro poznao, vodeći za sobom nato-

varenog konja. Ubrzo zatim bio je već daleko izvan grada.

*

Kada se Dok Holidej osvestio bio je već uveliko dan. Glava mu je bila još mutna, ali postepeno mu se počelo vraćati sećanje na događaj od protekle noći. Pokušao je da dignu glavu, ali ga je prostrela bol u vratu i potiljku. Mahinalno je hteo da prinese ruku čelu, ali nije mogao jer je bio vezan od glave do pete, spetljan jakim konopcima. Ležao je u jednom plitkom udubljenju u steni ne širem od metar i dužem od dva, po čemu je podsećao na grob. Preko udubljenja pružale su se grane gustog žbunja, tako da je udubljenje bilo zaklonjeno od pogleda i iz neposredne blizine. Ko god ga je stavio tu, mogao je biti siguran da ga niko drugi neće pronaći. No, čudilo ga je to što mu je pre nego što je vezan bilo skinuto odelo i sada je na sebi imao samo donje rublje. Zbog čega je to tajanstveni napadač učinio Holidej nije mogao dokučiti.

Nije video ni delić okoline, ali mu je do ušiju dopirao šum brze reke, po čemu je zaključio da se nalazi negde pored Bul Rivera, koja je tekla kroz kamenitu visoravan, što je značilo da je bio negde u brdskom masivu Dumsdej, ali nije znao je li blizu ili daleko od grada odakle je bio donet. Šum reke mesao se sa šumom vetra u žbunju oko njega i to je bio jedini znak da oko njega postoji svet koji živi svojim životom.

Ko ga je i zašto napao? Zagonetka. Dok nije video napadača i nije ni slu-

tio šta taj namerava. Svi napori da oslobodi ruke ostali su bezuspešni.

Oko pola časa kasnije u daljini je začuo topot kopita, koji je svakim minutom bivao sve jasniji. Neko se brzo približavao, a onda je topot kopita dva konja odjeknuo u neposrednoj blizini. Odmah zatim čuo se glas koji se Doku učini poznat:

– Šta je? Zašto usporavaš?

– Imam razloga da stanem na minut.

– Gluposti! Konji su još odmorni. Zar smo posao izveli onako uspešno samo zato da bismo sada tu prednost proćerdali?

– Imaj poverenja u mene. Zar ti nisam rekao da će sve biti u redu? Uverio si se u to, Čenter.

– Da, to ti se mora priznati, Klaterlu. Prošetali smo kroz banku i digli petnaest hiljadarki. Nisam ni slutio da će ići tako lako.

Holidej priguši povik u glu. Nije se nadao ničemu dobrom od Čentera, a ni njegovog pajtaša, jer nijedan pljačkaš ne voli živog svedoka. Odlučio je da čuti. Iznad njega se nastavio razgovor.

– Moram priznati da si za početnika sjajno odigrao svoju ulogu. Jednim udarcem pesnice uspavao si službenika banke. Uzbuna je nastala tek kad smo bili daleko.

– Jeste, ali potera je ipak za nama. Sa brežuljka sam video oblak prašine na horizontu. Imamo prednost od petnaestak minuta, ali to nije ništa...

– Ne brini. Zašto misliš da sam odabrao ovaj pravac? Ovo je visoravan postavljena od škrljastih stena na kojima ne ostaje trag.

– Šerif Vinslou je čuveni tragač...

– To mu na ovom terenu neće ništa vredeti. Uostalom...

– Uostalom šta? Hoćemo li podeliti novac, pa svaki na svoju stranu? Obojica poznajemo ove planine kao svoj džep.

– Nećemo. Novac ostaje kod mene.

– Glas koji je to izgovorio zvučao je sada drukčije nego maločas. Preteća hladnoća u njemu iznenadila je Holideja. Verovatno je iznenadila i Čentera jer je nastala kratka tišina koju je prekinuo Čenterov panični glas:

– Klaterlu, šta to radiš? Jesi li lud... Nemoj...

Pucanj prekinu Čenterove reči i nešto teško kao vreća srušilo se na zemlju. Zatim se začuo žum kao da neko skače iz sedla, onda šuškanje odeće kao da se neko oblači, brzi koraci koji su se približavali i najzad je nečija ruka otklonila žbunje iznad rupe u kojoj je ležao Holidej. Uokvireno plavetnilom neba, pred Dokovim očima pojavilo se lice nepoznatog čoveka, ali ipak neobično poznato. Holidej je imao utisak da gleda sebe samog u ogledalu. Sličnost je bila neverovatna.

Nepoznati je ispružio ruku s isukanim nožem i u dva-tri kratka zamaha presekao konopce kojima je zapadnjak bio vezan – Izlazi! – naredio je odsečno i zapeo obarač revolvera.

Holidej je čutke izišao iz rupe onoliko brzo koliko su mu to utrnuli udovi dozvoljavali. Pogled mu je potvrdio ono što je na osnovu šumova bio zaključio. Čenter je ležao na tlu raširenih ruku, verovatno mrtav, a nepoznati, sličan njemu, stajao je s naperevim revolverom na dva metra daleko.

Istog trenutka nepoznati je naredio: – Oblači se. Brzo! – Mahnuo je prema steni gde je ležalo Dokovo odelo. Holidej požuri da ga poslušaju, ali je znao da brzo mora smisliti neki plan ako želi da izvuče živu glavu. – Kakva je to igra, Klaterlu? – upitao je, oblačeći se. – Ne shvatam što sam vam ja trebao za tu operaciju.

– Nije ni potrebno da znaš – odgovorio je bandit, vadeći iz bisaga na sedlu Holidejeve koltove s drškama od slonovače. Pošto je ispalio po jedan hitac u zemlju, vratio je svoj revolver u futrolu i sagnuvši se uzeo iz Čenterovog opasača njegov revolver. – Ali pošteno je da saznaš razlog svoje smrti. Ti i ovaj čovek ovde – pokazao je rukom na Čenterov leš – opljačkali ste banku u Mision Sijiju. Kad kažem „ti“, to znači ja u tvome odelu, jer mi, uz malo doterivanja šminkom, izgledamo kao blizanci. Zato mi je bilo potrebno tvoje odelo.

– Misliš da će ti to proći? Ja ću otkriti ko je pravi pljačkaš.

– Ništa ti nećeš otkriti, jer ćeš biti mrtav. Dakle, posle obavljenog posla dva su se ortaka posvađali i pripucali jedan na drugog. Ti si ubio Čentera, ali je i Čenter pogodio tebe. Tako će sve ostati tajna.

– Tajna? A novac? Novac neće biti pronađen?

– To će, naravno, zbuniti šerifa, ali zar se jednom desilo da novac ne bude nađen? Ne, Holideje, sve sam dobro smislio, a i sreća me je poslužila. Ti si odigrao svoju ulogu, kao i Čenter. Zbogom zauvek!

Holidej pročita u pljačkaševim očima da je spreman da opali. Spasa nije

bilo sem... možda, ako bi se dokopao rečice. Ali do nje je bilo desetak metara brisanog prostora, a u Klaterlu ovoj ruci preteći se crneo nabijeni kolt.

U tom trenutku, kao što sudbina ume da udesi, sreća se ponovo osmehnula zapadnjaku. Siktanje zmije zvečarke u susednom žbunju užnemi-rilo je Klaterluovog konja i banditova pažnja se za delić sekunde prenela sa Holideja na tog gmizavca. Kao izbačen iz katapulta, Dok poskoči prema jaruzi i u dva-tri skoka našao se na rubu reke. Pred njim je zinula provalija od desetak metara, ali se on nije dvoumio da skoči. Čuo je za sobom pucanj, a onda fijuk vetra. No, na njegovu nesreću, u padu je zakačio is-pust koji se nadnosio nad vodu i strahovit udar u prsa izbio mu je dah iz pluća. Onda je sledio pljusak i voda se sklopila nad njim.

Kad je polusvestan izbio na površinu začuo je Klaterluove psovke, i pucanj revolvera. Zatim još jedan pucanj. Zaronio je da bi izbegao kuršume, ali je pritom udario glavom o stenu. Iako je voda bila hladna, svest mu se pomračila. Ipak je uspeo da izroni i udahne vazduh. Novi pucanj nije čuo od grmljavine reke. Jauknuo je kad ga je struja bacila na jednu malu, oštru stenu u sredini rečnog korita, a onda ga je voda povukla u vrtlog ispod zapenjene površine.

Još jednom je uspeo da se izvuče na površinu, ali ovaj put znatno sporije. Klaterlu je već bio daleko, jašući na konju koga je prethodne noći sakrio u jednoj maloj uvali pored reke sa petnaest hiljada dolara u bisagama, po-

što je prethodno izbrisao svoje tragove. Kad policajci nađu dvojicu izvršitelja znao je da ga niko neće goniti.

Za to vreme je Holideja matica reke brzo nosila nizvodno. Od udarca o stenu i nedostatka vazduha svest je počela da mu se muti. Najpre ga je izdalo čulo sluha, zaglušeno bukom vode, a onda i vid, tako da je sve manje razlikovao vodu, zemlju i nebo. Kada ga je na sledećoj krivini rečna matica ponela i izbacila na uzani pojas peska na obali, u zapadnjaku je još samo slabo tinjala mala iskra svesti.

Ležao je na leđima, a preko lica bili su mu zalepljeni pramenovi mokre kose. Nije znao koliko je dugo tako ležao kada je začuo glasove. Učinio je ogroman napor da pomeri kapke i otvori oči. Nebo je bilo crveno a nad njim su se micale nejasne siluete. Čuo je zveckanje mamuza, a onda su i glasovi postali razgovetniji:

– Gle! Evo ga.

– Da li da donesem uže da ga svezem, šerife?

– Nije potrebno. Držaćemo ga na oku.

*

U kancelariji šerifa Vinsloua odigrala se parada uhapšenika. Ispred knjige optužbi sedeo je šerif i saslušavao ih. Pred njim su defilovali džeparoš, kradljivac jaja, kauboj koji je pucao nasumce po glavnoj ulici, kockar s nameštenim kockama, razljućena žena koja je sekirom jurila svog ljubavnika, a onda je njegov zamenik doveo pred šerifov sto poslednjeg uhapšenika, koji je bio glavna zvezda

drame koja je bila glavna tema razgovora u Mision Sijetu od kako su dan ranije dva razbojnika opljačkala gradsku banku. Bila je to jedina pljačka banke od kako je Vinslou bio šerif, a najveća od kako grad postoji.

Vinslou je pogledao blede lice svog uhapšenika, a onda spustio pogled na knjigu optužbi i okrenuo novi list. Na njemu je već bilo ispisano ime optuženog i ime čuvara reda koji ga je uhapsio, a onda je sledio niz pojedinosti, pod krupno ispisanim naslovom:

Pljačka banke

Vinslou se zavalio u stolici i vrhom palca i kažiprsta zaklopio umorne oči, koje nije sklopio već puna dvadeset četiri sata. Pošto je uhvatio Holideja u planinskom masivu Dumsdej i pošto ni kod njega ni kod poginulog Čentera nije našao novac, poslao je uhapšenika i mrtvaca u Mision Siti i sam ostao u brdima da produži istragu. Čitavo popodne, do duboko u noć i celi sutrašnji dan, tragao je za skrovištem novca, ali nije našao ništa. Zapazio je, istina, neke nejasne tragove, ali iz njih ništa nije mogao da zaključi. Sve u svemu, nije mogao da utvrdi da li se radi o Holidejevim ili Čenterovim tragovima i kada su ih oni tu ostavili. No tvrdoglav kao mazga i do krajnosti uporan, Vinslou je produžio da traga sve do sutra kasno posiepodne. Kada je konačno prekinuo potragu. Istina o novcu morace da sazna direktno od počinitelja. Stoga je te večeri bio umoran, ali su njegove sive oči gledale živo i prodorno.

– Kako se osećaš, Holideje? – upitao je.

– Dobro – odgovorio je Dok, mada se osećao užasno. Bio je izubijan i izgreban od glave do pete i celi dan je proveo u spavanju iscrpljen od pada u Bul River. – Ali, recite mi, šerife, dve stvari: zašto sam ovde i otkud da me oslovljavate s „ti“?

– Ne pravi se lud, Holideje! Znaš dobro zašto si ovde! A iz toga sledi odgovor i na drugo pitanje: s uhapšenikom nema ceremonijala. Ali pošto vidim da si rešio da igraš ulogu nedužne naivčine, kazaću ti kako glasi optužba: pljačka i ubistvo.

Zapadnjak podiže obrve:

– Optužba je vrlo teška i mada su mi vaši pomoćnici nešto rekli, voleo bih da od vas čujem koga sam to ubio i opljačkao.

– Dobro, šaljivčino, kad baš hoćeš da igraš tu ulogu, neka ti bude! Optužen si za pljačku banke u ovom gradu i ubistvo Bleka Čentera, saučesnika u pljački. Šta kažeš na to?

– Ništa naročito – pravio se Dok ravnodušan iako mu se led stegao oko srca. – To što kažete čista je glupost.

– Tvrdiš, znači, da to nisi učinio ti?

– Naravno. Nemam s tim nikakve veze.

– Dobro, mister. Ne mislim da bi ti priznanje nešto koristilo, ali ti ni odricanje neće pomoći. Brojni svedoci su te prepoznali, a blagajnik i direktor banke su bez dvoumljenja imenovali tebe i Čentera kao pljačkaše.

– To je zabuna. Pljačku nisam izvršio ja, već čovek veoma sličan meni koji je nosio moje odelo. Zove se Klaterlu.

Vinslou se šeretski osmehnu:

– Klaterlu, kažeš? I taj Klaterlu, inače poznati bandit, uzeo je tvoje odelo, opljačkao banku, vratio ti odelo, uzgred ubio Čentera... i ispario bez traga? – Šerif se namršti. – Znaš šta, Holideje? Mnogo si drzak ako misliš da sam tolika budala da poverujem u to. – Šerif se naže napred i nasloni laktovima na sto. – Mada sam dosta toga doživeo, ipak sam iznenađen. Koliko sam saznao, do sada nisi nikada došao u sukob sa zakonom. Ni ti ni onaj nesrećni Čenter. On je bio dobar, pošten radnik, gonič, putovođa i svašta drugo, ali nikada pljačkaš. A za tebe sam i ranije čuo, čak da si u nekim slučajevima pomogao čuvarima reda. I sad ovo?!

Zapadnjak ga je netremice gledao, a misli su mu se grozničavo komešale u glavi. Šta da kaže? Činilo mu se neverovatno da na tako glup način bude uvaljen u zločin. Pogledao je desno, na klupu za svedoke, gde su sedeli blagajnik i direktor banke, te jedna žena i još dva muškarca u građanskim odelima. Verovatno očevici napada na banku, koji su ga prepoznali. Kako da ih uveri da osoba, koju su videli, nije bio on, kad se i sam začudio sličnosti svog i pljačkaševog lika i stasa? Još kad se tome doda odelo, zabuna je bila lako shvatljiva.

– Hajde, Holideje, ne pravi budalu od nas i sebe. Ovi ljudi su te prepoznali, je li tako gospodo? – Svedoci s klupe potvrdno klimnuše glavom, a šerif produži: – Hoćeš li da ti ja kažem šta se desilo? Ti si poslednjih dana bio loše sreće, izgubio dosta novca i zapao u dugove. I izlaz si našao u pljački. Na tvoju sreću, ili nesreću,

naleteo si na Čentera, koji je bio u istoj situaciji. Konobar me je obavestio da si ga dan ranije častio pićem. Vas dvojica ste izveli pljačku. Onda je u brdima došlo do razmirice oko plena i ti si ga ubio. Ti si pucao u njega, on u tebe. On je ostao da leži mrtav, a ti si pao u reku i mi smo te našli. To je cela priča. Ostaje da saznamo samo jedno: gde je novac.

Holidej bespomoćno slegnu ramenima: – Koliko puta treba da vam kažem, šerife, da s pljačkom nemam veze? Vaša konstatacija izgleda logična i celovita, ali ipak nije tačna. Zato vam i ne mogu reći gde je novac.

– Znači, ne priznaješ krivicu?

– Ne.

– Dobro. A znaš li šta sleduje pljačkašima banaka u ovom gradu?

– Vi ćete mi reći.

– Dvadeset godina. To je najmanje. A ako je pljačka kombinovana s ubistvom, onda zločincu ne ginu vešala. Kako ti se to čini?

– Loše.

– Naravno. Ali kazna ne mora biti krajnje stroga ako se predomisliš i kažeš gde si sakrio novac. Možda bi u tom slučaju porota poverovala da si Čentera ubio u samoodbrani, jer nema živih svedoka koji bi tvrdili suprotno. Tada bi sve ipak moglo da se završi vremenskom kaznom od petnaestak godina. Šta kažeš na to? – Vinslou je sačekao da njegove reči dopru do svesti optuženika, pa dodade mekim tonom: – Hajde, da čujem!

Holidej je stisnuo usne. – Nažalost, sve što znam već sam vam rekao.

Vinslou lupi pesnicom o sto.

– Znaš li šta si ti?

Zapadnjak ravnodušno odmahnu glavom.

– Ti si običan glupak i lažov – procedi šerif.

Zapadnjak slegnu ramenima:

– Koga je briga šta vi mislite.

Vinslou opusti ramena. Bio je obeshrabren i ljut. Nadao se znatno boljem rezultatu saslušanja. Jer uživao je vrhunski ugled u centralnom Teksasu i pljačka banke u Mision Sitiju pala je kao crna mrlja na njegovu karijeru i kao najveći poraz koji je doživeo. Uhvatio je jednog od aktera pljačke, šta više glavnog organizatora po njegovom uverenju, ali opljačkani novac nije nađen. Gubitak petnaest hiljada dolara bio je šamar koji nije mogao da otrpi.

– Lukav si, Holideje, ali ti to ništa ne vredi. Izabrao si da za pljačku okriviš poznatog zločinca Klaterlua, jer znaš da je njemu lako pripisati svaki zločin, a nema šanse da se iskaz proveriti. Znaš da je on hulja za koga se zna s obe strane granice. Ali, zar misliš da ću poverovati kako je ta krvoločna zver bila u Mision Sitiju, meni ispred nosa, a ja ga nisam primetio?

– Vinslou zastade u pola rečenice kao da mora da predahne. – Ali to sada nije važno. Mogu ti samo reći da je on pravi razbojnik, ali ni ti nisi ništa bolji. Klaterlu je prevario svakoga koga je mogao, ali i ti si. Iskoristio si Čentera da napraviš buku u gradu i moram priznati da si dobro izabrao. Čenter je bio dovoljno jak da svakoga učutka pesnicama, pa nije došlo do pucnjave. Ali je bio i dovoljno glup da docnije dopusti saučesniku da ga ubije i zadrži sav plen.

Zapadnjak je liznuo suve usne. Znao je da je nevin, ali mu to niko nije verovao. Jдини koji je sem njega znao istinu bio je Klaterlu, ali Dok nije znao gde se on sada nalazi. Obuzimale su ga crne misli, ali je već kovao plan da pobjegne iz zatvora i pronađe Klaterlúa, makar mu za to trebalo i deset godina.

Šerif je uzdahnuo i zavalio se u stolici. Pokazao je palcem i njegov zamenik je energično šćepao zapadnjaka i poveo ga u blok ćelija na spratu.

*

Šerifska kancelarija i gradski zatvor u Mision Sitiju bili su tiho mesto, sem petkom i subotom uveće, a odeljenje s ćelijama na spratu bilo je najmirnije mesto koje se uopšte moglo zamisliti. Možda i stoga što se život u njima i nije mogao smatrati životom, već predvorjem smrti. Bile su samo četiri ćelije, po dve sa svake strane uskog hodnika koji je vodio do masivnih vrata, pojačanih gvozdenim rešetkama. Desno od vrata, u visini grudi, nalazio se mali drveni šuber, ugrađen u zid. Bio je to otvor za neku vrstu dimnjaka, koji je završavao dole u prizemlju gde je ključar Met Miler pripremao hranu za dežurne čuvarе reda i zatvorenike. Pomoću dizalice, postavljene u dimnjak, hrana se transportovala zatvorenicima na sprat, a da se pritom gvozdena vrata nisu morala otvarati. Onaj ko se nalazio gore jednostavno bi povukao mini-jaturni lift u obliku sandučeta i hrana bi začas bila na spratu. Za otvaranje masivnih vrata, međutim, bila su

potrebna dva ključa – jedan koji je otključavao vrata iznutra i drugi spolja. Zatvorenik je čak mogao na prepad savladati dežurnog čuvara ako bi ovaj bio neoprezan, ali ipak nije mogao izaći jer je spoljni čuvar otključao samo onome čiji je glas poznao. Prozora nije bilo. Iz tog zatvora, koji je izgrađen pre tri godine, niko do sada nije uspeo pobeći.

Iako nije bilo prozora, činilo se Holideju dok je dva dana docnije sedeo na svom ležaju i pušio, da kroz prvi sprat struji neka hladna struja vazduha. Zapadnjak je osluškivao kako zamenik Slevin šeta gore-dole uskim hodnikom. Odozdo su dopirali mirisi i isparenja iz tek opranih ćelija u prizemlju. U daljini, na crkvenom tornju je zvonilo. Do Holidejevih ušiju dopirala je škripa teretnih kola, koja su se kretala ulicom.

Petak je bio dan suđenja i toga dana očekivao je da će čuti i svoju presudu. Nada da će pobeći bila je zanemarljiva.

Šerifov zamenik je zastao pred njegovom ćelijom i Dok se zagledao u njega. Postojala je jedna dosta problematična mogućnost za bekstvo i Holidej je tokom dana dosta razmišljao o njoj, ali tu mogućnost nije želeo da isproba kada je Burk Slevin na dužnosti.

Slevin mu je izazovno uzvratio pogled iz kojeg je izbijala mržnja. To je bio čovek pljosnatog lica sa bradom od dva dana i loptastim ispupčenjem umesto čela. Imao je tridesetak godina, bio je čvrst i koštunjav, a njegov način ophođenja s ljudima nije bio ni malo nežan. Zato će Dok svoju zami-

sao morati da primeni na nekom drugom. Ali kome? Tri šerifova pomoćnika su se smenjivala na straži na odeljenju na spratu i sva trojica su izgledali kao da su posisali svu lukavost i opreznost ovog sveta.

Slevin je nešto progundao i vratio se svom pisaćem stolu, ostavljajući zapadnjaku da se vrpolji na svom ležaju i pokuša da zaspi ako može. Holidej je sanjario o svom detinjstvu i mladosti kada se na teškim ulaznim vratima začulo kucanje. Uspravio se na ležaju kada je Slevin otišao do vrata. Zamenik oslovi dežurnog s druge strane, sasluša odgovor pa se polako vrati do Dokove ćelije.

– Želiš li da vidiš jednog posetio-
ca, Holideje?

– A ko je to?

– Tvoja sestra.

– Naravno – potvrdio je prilično dobro prikrivši svoje iznenađenje, jer nije imao nikakvu sestru.

Izvedena je procedura otvaranja dvostruke brave i Slevin je malo kasnije kroz hodnik doveo jednu devojkicu. Na zamenikovom ružnom licu lebdeo je osmejak i kada je ugledao svoju „sestru“ Holidej je shvatio zašto.

Devojka je bila prava lepotica, dugih nogu, izazovnih prsiju i lepog ovalnog lica na kome su dominirala dva smeđa oka s tamnim prelivom. Hodala je graciozno i nadmeno što je njenj ličnosti davalo notu odbojnosti. Kada je prišla ćeliji obrve joj se sastaviše, kao da zapadnjaku daje neki mig, što ovaj shvati kao molbu da je ne izda.

– Zašto mi nisi rekao da ti je sestra takva lepotica, Holideje? – upita ga Slevin, načinivši opaku grimasu.

– Nisi me ni pitao. A sada se gubi i pusti nas da na miru razgovaramo.

– Hvala vam – promrmlja devojka kada se zamenik uputio ka svom stolu.

– Dobro došli – pozdravi je Dok tiho. Onda se nasloni na dovratak ćelije, spreman da čuje zbog čega je devojka, koju nikada u životu nije video, slagala čuvare reda samo da bi ga posetila.

Nije morao da čeka. Okrenuvši Slevinu leđa, „sestra“ je Doku otkrila da je njeno pravo ime Merilin Samers i da je došla s ranča „Boks deset“ u blizini Hegerstauna. Mada se iskreno nadala da će sud i porota biti blagi prema Holideju, priznala mu je da to nije glavni razlog njene posete. Želela je da zna gde bi mogla da nađe Klaterlu, koji je bio njen ljubavnik. Jer Klaterlu je obećao da će nakon pljačke doći po nju i odvesti je na Istok, gde će oboje živeti u luksuzu. Bila je veoma zabrinuta što od njega nije čula ni glasa. Da li joj Dok Holidej može pomoći?

Ali najviše što je on mogao u tom trenutku da učini, bilo je da začudeno zuri u nju kroz rešetke. Jer je jedna naizgled fina i lepa devojka bila više nego zaljubljena u kućkinog sina kakav je Klaterlu. Posle tog prvog zaključka prisilio je sebe da Kvina Klaterlu objektivno oceni, pa je morao priznati kako taj tip svakako lepo izgleda i ima dovoljno šarma i rečitosti da osvoji skoro svaku devojkicu. Sigurno je tako ubedio i Merilin Samers ka-

ko je pljačka banke nešto zbog čega se ne treba mnogo uzbuđivati.

– Žao mi je, mis Samers – reče Dok konačno. – Ne bih znao da vam kažem gde ga možete naći. Ako baš hoćete, ne bih ni mogao znati, jer s njim nisam tako reći ni progovorio. Slučajno sam saznao da je on opljačkao banku i slučajno sam saznao njegovo ime. Ali to je sve što znam. – Opazio je kako je razočaranje pomračilo njeno lice pa je dodao nešto blaže: – Biće vam bolje bez njega, mis. Tokom svog života srećo sam mnogo nevaljalaca i nitkova, ali Klaterlu je potukao sve rekorde.

Devojka prkosno isturi grudi. – Kvin je fin i dobar čovek – izjavila je. – Najljubazniji, najplemenitiji i najodgovorniji čovek koga sam u životu upoznala.

– Ne znam, gospođice, šta vam je on rekao, ali je sigurno da vas je opčinio. On uopšte nije takav kakvim ga vi smatrate.

Devojku obli rumenilo:

– Vi mrzite Kvinu, to je očigledno. Shvatam da vam nije pravo što ste vi u zatvoru, a on na slobodi s gomilom novca. Ali ipak mislim da preterujete.

– Preterujem? A da li ste slučajno čuli kako sam uhvaćen?

– Znam samo da su vas šerif i poterašći u planinama. To je sve.

– Onda da dodam kako sam uhvaćen pošto je Klaterlu pokušao da me ubije. Nije mu uspelo, ali sam bežeći od njega pao u reku i izgubio svest. Tako me je potera našla.

– To ne mogu da verujem. Kvin ne bi mogao da ubije čoveka. Nikada!

Holidej bespomoćno raširi ruke, pa pusti da mu klonu niz telo. Često je imao prilike da vidi kako ljubav može od ljudi načiniti budalu. Očigledno je i Merilin Samers bila nesposobna da ugleda Klaterlu u pravom svetlu i ma šta on rekao, ona ne bi promenila mišljenje. Morao je pustiti da vreme i događaji učine svoje.

Devojka se okrenula i pogledala šerifovog zamenika, koji joj se osmehnuo, a onda ponovo posvetila pažnju zapadnjaku. – Izgleda da sam samo gubila vreme što sam dolazila ovamo, mister Holideje.

– Bojim se da je tako.

U njenim očima pojavi se strepnja. – Hoćete li reći šerifu da nisam vaša sestra i da sam ga slagala kako bih dobila dozvolu da razgovaram s vama?

Holidej se osmehnuo. – Gospođice, možda sam u životu imao trenutaka kad baš nisam bio džentlmen, ali tako nisko još nisam pao. Imam dovoljno dostojanstva da se nikome ne ulagujem.

– Hvala vam – rekla je i odmah dodala: – Vi ne izgledate onako kako sam očekivala, mister Holideje. Ne kao čovek koji je učinio ono za šta ga optužuju.

Holideju je sada iz nekog nejasnog razloga bilo stalo da Merilin Samers sačuva lepo mišljenje o njemu.

– Mada to sada uopšte nije važno, mis Samers, ipak ću vam reći da ja uopšte nisam bandit i da ni sada nisam došao u sukob sa zakonom. Jednostavno sam ispao nesrećna žrtva slučaja.

– Verujem vam. – Devojka mu je ozbiljno klimnula glavom, a u tom času je šerifov zamenik ustao i prišao rešetkama.

– Žao mi je, mis Holidej, ali vreme je isteklo. Morate ići.

– Hvala vam, zameniče – Devojka je pružila ruku kroz rešetke i dotakla zapadnjakovu ruku. – Budi hrabar, Džone. Moliću se Bogu za tebe.

– Znam da hoćeš... sestrice. Do viđenja.

Zamagljenih očiju Dok je pratio nju i zamenika dok su se udaljavali prema teškim vratima. Do sada, zbog svog načina života, kontaktu s ženama nije davao prednost. Sada su mu na um dolazile fantastične ideje kako bi život bio lepši i potpuniji da je sreo neku takvu lepoticu kao što je Merilin Samers. Život bi bio sasvim drugačiji da ga je neka dobra, lepa i plemenita žena zavolela.

Igru njegove mašte prekinulo je trupkanje teških Slevinovih koraka i čangrljanje ključeva za njegovim pojasom. Dok je prilazio rešetkama govorio je s šeretkim prizvukom u glasu:

– Ti baš imaš zalihu iznenađenja, je li, Holideje? Ko bi rekao da zverka kao što si ti ima takvu sestricu!

– A ko bi pomislio da zverka kao ti govori takve srceparateljne reči!

Slevin očuta i vrati se svom stolu, uzevši u ruke neke raskupusane novine. Dok se udalji od rešetaka i priđe svom ležaju. Seo je na postelju i zagledao se u vrhove svojih čizama. Na zatvor u Mision Sitiju ponovo se spustila grobna tišina.

Otkucavanje ponoći sa časovnika na crkvenom tornju probudilo je Doka iz dubokog sna. Ležao je još izvesno vreme, zureći u senku rešetaka na zidu bez prozora, a onda je spustio noge na pod. Prstima je začesljao razbarušenu kosu. Namrštio se zbog gorkog ukusa u ustima od mnogih popušanih cigara.

Slab šum od kretanja u hodniku naterao ga je da se okrene i pogleda. Zatreptao je kada je za stolom ugledao omalenog, debeljuškastog čoveka, koji je sebi nalivao kafu iz limenog ibrika. Jer kada je posle večere legao na postelju, za stolom je sedeo zamenik Dori Smit, koji je baš bio preuzeo dužnost.

– Ko ste vi? – zapita Dok grubo debeljka, a zvuk njegovog glasa iznenaudio je i njega samog. Mahinalno je prišao rešetkama da bi bolje video.

Čovek s limenom značkom na prsima neprimetno se trgao. – Šta... aha... budan si. – Zauzeo je pozu neprikosnovene vlasti, odložio šolju s kafom i ustavši prišao bliže rešetkama. – Ja sam Kendrick, Holideje. Specijalni šerifov zamenik, Saton Kendrick.

– Specijalni zamenik? Prvi put čujem. A gde je Smit, koje je večeras bio tu?

– Otišao je sa šerifom i Slevinom. Pre dva časa došao je neki mladić i obavestio šerifa da je video neke sumnjive tipove na istočnom putu. Nago vestio je da bi to mogli biti kradljivci stoke, koje odavno tražimo.

– I ostavio je vas da ga zamenjujete? – Holidej se nije ni potrudio da pri-

krije svoje iznenađenje. Kendrik mu je više ličio na čoveka kome je mesto za tezgom ili na šalteru.

– Nemoj misliti da sam manje od njega sposoban, nevaljalče – Kendrik se još više ukruti. – I ranije sam obavljao ovakve dužnosti. – Govorio je samouvereno, ali je to bila samo fasa-da. I u njegovom glasu i držanju Dok je naslućivao nervozu.... i odmah se u njemu probudila iskra nade. Vinslou i njegovi pomoćnici su van grada, a u zatvoru je samo jedan nesigurni stražar. Uz to je napolju i noć – saveznik svakog begunca.

Lice zapadnjaka bilo je bezizrazno kada je prišao rešetkama i rekao:

– Mogu li dobiti lonče kafe, Kendriče? Ne spava mi se.

– Možeš, ali udalji se od tih rešetaka. Ja ću ti gurnuti lonče kroz rešetke, a ti posle priđi pa ga uzmi.

– Razume se. – Holidej se poslušno povukao od rešetkastih vrata. Kendrik mu uli kafu u svoje lonče, ostavi ga na podu iza rešetaka i mudro se odmače. Holidej brzo priđe, uze lonče i srknu.

Istog trenutka ispljunu tečnost i opsova.

– Zašto si to, do đavola, učinio? – povika Kendrik.

– Ima neka buba u ovom lončetu – dreknu zapadnjak ljutito. – Sto mu gromova, šta vi u ovom zatvoru radite ljudima! Hoćete da čoveku zgadite i samu pomisao na kafu. Evo! Pogledaj sam!

– Koješta – reče Kendrik i priđe rešetkama da bi pogledao sadržaj lončeta koje je Holidej okrenuo prema njemu. Istog trenutka Dok mu hitnu u

oči tečnost i pruživši ruku kroz rešetke, dohvati zamenika za prsa košulje, mada je ovaj kriknuo i pokušao da odskoči. Holidej ga svom snagom poteže i Kendrik glavom lupi o rešetke vrata. Onda jeknu i zakoluta očima. Držeći ga jednom rukom da mu ne padne van domašaja, Holidej mu skide s opasača ključeve, a onda ga pusti da padne na pod.

– Izvini, druškane – prošaputa, gurajući grozničavo ključ u bravu. – Opet se potvrdilo staro pravilo da dobri i poštteni uvek izvuku deblji kraj. Ali da nisam ovako postupio, ja bih prošao gore nego ti.

Izišavši u hodnik, Dok uze Kendriku revolver iz futrole. Nije imao vremena da traži svoj, a sem toga, u prizemlju je možda još neko bio na straži. Ostaviće za sada svoje koltove i šešir, jer je bolje biti bez šešira nego bez glave. Tiho je prišao vratima i oslušnau. Odozdo se nije čuo nikakav šum. Prišao je šuberu na zidu i otvorio ga. Povukao je oprezno konopac i začuo kako kontrateg lagano klizi po svom ležištu naniže, a sandučić za hranu naviše. Morao je sandučić izvući iznad otvora, jer inače ne bi mogao izići kroz donji otvor. Držeći konopac rukama, provukao je kroz otvor najpre noge, a zatim trup i ramena. Otvor je bio dovoljno širok i on je, držeći se rukama za konopac, lagano klizio nadole. Na dnu dimnjaka osetio je miris povrća i pržene masti. Dimnjak je, znači, vodio u kuhinju. Tim bolje. Pod stopalima osetio je drveni poklopac šubera. Laganim pokretom nogu, da ne bi pričinio buku, pokušao je da šuber pomeri u stranu,

ali mu to nije pošlo za rukom. Moraće da razvali, a to nije zgodno, ako se u prizemlju nalazi još neki „specijalni zamenik“. Odupro se ramenom o zid a petama upro u kapak i ovaj je uz tresak popustio. Prošavši kroz pukotinu, Dok se našao u kuhinji. U potpunom mraku preskočio je preko nekih vreća i prišao levim vratima, koja su vodila u šerifsku kancelariju. Ništa se nije čulo. Znači, u zgradi nije bilo više nikoga. Zadovoljan tako srećnim ishodom, zapadnjak otvori vrata i ušunja se u odaju. Sve je i dalje bilo mirno. Na brzinu je pripasao opasač sa svojim revolverima, koji je visio o zidu. Šešira, međutim, nije bilo. Zatim se vratio do kuhinjskih vrata i otvorio ih. Zakoračivši napolje, našao se u bistroj zvezdanoj noći. Osvrnuo se, zureći širom otvorenim očima levo i desno. Ništa se nije micalo.

Bilo je sasvim jednostavno stići do zatvorske štale. U potpunoj tami Mig ga je prepoznao i pozdravio ga tihim rzanjem. Našavši sedlo, Holidej ga prebaci ždrepcu preko leđa, zategnu kolan i nabaci mu uzde na glavu. Ona ga izvede.

Laganim hodom, da ne pobudi ničiju pažnju, napet i spreman na sve, pošao je ulicom, očekujući svakog trenutka da čuje poviike za sobom. Budnim okom motrio je kuće, birajući sporedne ulice u kojima je bilo manje mogućnosti da nekoga sretne. Uskoro je ugledao preriju pred sobom. Njegov konj je bio dobro nahranjen, odmoran i željan trčanja. Kada su poslednje gradske kuće minule pokraj njega, Dok petama obodri konja na trk.

Noć se sklopila za njim i progutala ga.

*

Trojica šerifovih pomoćnika ćutke su stajali, posmatrajući kako Vinslou pažljivo zavija cigaretu u mrki papir i koncentrisano posmatra usamljenu liniju konjskih tragova, koji su vodili prema planinskom masivu Dumsdej. Jutro je bilo već poodmaklo i dnevna žega bila je sve jača, ali su uprkos tome ptice još cvrkutale u žbunovima. Visoko na nebu, koristeći vazдушna strujanja šestario je usamljeni orao. Kako su se minuti nepodnošljivo lenjo vukli, a da visoki šerif mrgodnog lica nije progovorio ni reč, nestrpljenje je navelo Burka Slevina da upita:

– Onda, je li to njegov trag ili nije, šerife?

– Njegov je.

Niko nije ni pomišljao da šerifovu tvrdnju dovede u sumnju. Sem Vinslou bio je nadaleko poznat po tragачkim sposobnostima, više nego po bilo čemu drugom i zahvaljujući toj njegovog nespornoj veštini uspelo mu je da do sada brojne zločince privede sudu pravde.

– Šta onda čekamo, šerife? – upita Slevin posle još jedne pauze.

Kratak odsecan pokret šerifove ruke opomenuo je Slevina da ćuti. Vinslou je duboko razmišljao. Stavljao je sebe u položaj begunca Doka Holideja i na taj način pokušavao da dokuči kako bi ovaj mogao iskoristiti svoju novostečenu slobodu.

Zaključio je da njegov, obično hitar duh, ovoga jutra funkcioniše nešto

sporije. Za to je postojao razumljiv razlog. Tokom protekle noći Vinslou je prešao skoro pedeset kilometara prateći ono što se kasnije ispostavilo da je bio lažan putokaz, a kada se vratio u Mision Siti zatekao je u gradu uzburu zbog bekstva Doka Holideja. Umor i ljutina uzimali su sada svoj danak. Ali šerifove umne sposobnosti još uvek su bile na visini i kada je dopuštao cigaretu, u glavi su mu se počele uobličavati slutnje o sasvim novoj teoriji o događajima koji su se odigrali. Najpre je sa svojim pomoćnicima želeo da proveri realnost svojih razmišljanja.

— Ovde nešto nije u redu — rekao je tiho. — Nisam pretpostavljao da će Holidej postupiti kao što je postupio.

Tri glave su se potvrdno zaklimala, iako im očigledno nije bilo jasno šta je šerif time mislio. Vinslou nastavi: — Bilo bi normalno da pođe tamo gde je ostavio novac. Ništa prirodnije nego da ponese ono zbog čega se izlagao opasnosti. — Pogledao je pomoćnike, koji su nemo zurili u njega i nastavio: — Ali nismo opazili da se bilo gde zaustavio. To bi značilo dve mogućnosti: ili da novac nije tamo gde bi eventulano trebalo da bude, ili Holidej nije hteo da ga uzme. Ovo drugo bi bilo logično samo ako pretpostavimo da je Holidej računao da će se uskoro vratiti i uzeti novac. Ali ja u tu pretpostavku mnogo ne verujem. Zašto bi se ponovo izlagao riziku da se vraća na mesto zločina?

Njegovi pomoćnici su i dalje zurili pred sebe i ćutali. Vinslou nastavi: — Ostaje dakle prva pretpostavka. On je sve vreme tvrdio da s pljačkom ne-

ma veze. U tom slučaju novac bi bio kod pravog pljačkaša i Holidej, razumljivo, nije imao šta da traži u ovom kraju. Logično bi tada bilo da pođe u potragu za čovekom koji ga je nasankao i bacio krivicu na njega. Da li bi to mogao biti Klaterlu? Počinjem da sumnjam u sve i svašta.

Kostigen i Smit su neodređeno klimnuli glavom, ali se Slevin kategorički usprotivio:

— Ja mislim da je njegova jedina želja da nam što više umakne, šerife. Pred njim je dug put bežanja koje mu je jedini cilj.

Neslaganje njegovog zamenika nije uopšte pokolebalo šerifa. Bruk Slevin je bio najbolji zamenik na platnom spisku i čovek od neprocenjive vrednosti u teškim situacijama, ali nikada nije bio veliki mislilac. Najbolje je razmišljao pesnicama i revolverom.

— Svaki čovek koji prekrši zakon nije mnogo mudar. Burk — reče šerif blago. — Ali ovde mislim da sam u pravu. Holidej sigurno za nečim traga i činjenica da se uputio prema planinama čvrsto nagoveštava da je govorio istinu kada je kazao da nema veze s pljačkom i novcem i da ne zna kuda je otišao Klaterlu.

— Na osnovu čega to zaključujete, šerife? — upita Trent Kostigen.

Vinslou pokaza rukom prema mrgodnim, visokim planinama.

— Na osnovu toga što je došao ovamo. Mi smo temeljno pretražili planine i znamo da ništa nismo našli. I Holidej je sigurno došao do tog zaključka. Prema tome, mora postojati samo jedan razlog zašto je došao ovamo, a to je njegovo verovanje da će naći

trag čoveka za koga tvrdi da je izveo pljačku.

– To izgleda dosta logično, šerife – složi se Dori Smit posle kraćeg razmišljanja.

– Meni ne izgleda – bio je tvrdoglav Slevin. – Ti lopovi su, ako ih je bilo, koristili puteve po stenama, gde ne ostaje nikakav trag. Kako je Holidej mogao da računa da će naći trag posle tri dana?

– On je prvoklasni tragač – odgovori mu Vinslou.

– Ne bih baš rekao – promrmlja Slevin.

– Imaš neku bolju ideju, Burk? – upita ga šerif.

Slevin pocrvene: – Pa... nemam.

– U tom slučaju prihvaćemo moju teoriju i poći za tragom. – Šerif uzjah. – Ako je moja zamisao tačna, Holidej će potražiti tragove u onom regionu gde je, po njegovom tvrđenju, Klaterlu pokušao da ga ubije. Jahaćemo na sever i proći ćemo kroz Dokerov prolaz. Ne moram naglašavati da je opreznost pritom neophodna.

– A šta ako on ne bude tamo, šerife? – upita Dori Smit kad su pojahali preko ravnice, obrasle požutelom travom.

Sem Vinslou mu nije odgovorio, uglavnom zato što u svojim razmišljanjima nije išao tako daleko. Ali kad su stigli do podnožja planine on shvati da ako je njegova teorija tačna, onda neće imati drugog izbora sem da goni Holideja sve dok ga ne stigne. Petnaest hiljada dolara im je iskliznulo iz ruku i zapadnjak je sada bio jedina veza koja ih je mogla odvesti do nestalog novca.

*

Holidej je klečao u dubokoj senci granate topole. U uglu usana držao je poludopušenu cigaru, a jedva primećan dašak vetra nosio je plavičasti dim prema Migu, koji je stajao i pasao na jednom busenu trave. Sudeći po suncu, računao je da mora biti oko jedanaest. Od prvog osvita prokrstaro je dobar deo predela zapadno od škripljaste visoravni i sada se odmarao. Nije bio umoran već samo obeshrabren. Šest časova neumornog traganja... i ništa! Trag Kvina Klaterlua tu se završavao.

Digao je ruku i protirjao se po čelu, zanet u napregnuto razmišljanje. Šta je on znao o banditu kakav je Klaterlu i šta bi taj mogao učiniti u ovakvoj situaciji? Skoro ništa. Klaterlu je mogao krenuti za Meksiko, Kaliforniju, Kanadu ili u Njujork!

Pri toj pomisli zapadnjak se još više namršti. Merilin Samers mu je rekla da su ona i Klaterlu nameravali otputovati na Istok posle pljačke koja bi im donela novac. Zar je moguće da je Klaterlu stvarno imac Istok na umu? Da li mu je ta namera nepažnjom izletela iz usta? Dok odmahnu glavom i izvadivši tabakeru, odabra dugačku tanku „havanu“. Ne, nije se to moglo desiti onako lukavom tipu. Ljudi Klaterluovog kova ne čine greške i ta pomisao još više probudi zapadnjakovo očajanje. Duboko je uzdahnuo i digavši pogled nad preriju ugledao pticu koja se baš tog trenutka vinula u vazduh. Bio je to soko, koji se odjednom pojavio na nebu iznad oštih, izlomljenih vrhova ulevo od

njega. Ptica grabljivica, koja se u svom prirodnom ambijentu nije imala čega plašiti, ispustila je pri poletanju krik straha, koji je jedva dopro do Doka, ali je ipak bio dovoljno glasan da zazvoni kao alarm čoveku osetljivom na svaki šum prirode, kakav je bio zapadnjak.

Nešto je uplašilo sokola. Ali šta?

U tri koraka priskočio je svom konju i za tren oka visoki kameniti prevoj ostao je pust. Jašući oprezno, Holidej se držao staze ispod prevoja, koja ga je vodila nizbrdo i prema zapadu nekoliko stotina metara. Zatim je poterao svog ždrepcu do jedne stene neobičnog oblika koja je podsećala na konja propetog na zadnje noge i ostavivši ga u podnožju te stene, popeo se uz glatku kosinu do mesta odakle je mogao da baci pogled unazad do topoljaka koji je sada ličio na zeleni jastučasti oblak.

Četiri čoveka jahala su preko kamenite zaravni i približavala mu se. Na prsima jednog od njih zasijala je šerifska zvezda. Holidej je za trenutak nepomično ležao dok mu je srce ubrzano tuklo. Koliko blizu sme da ih pusti?

Kliznuo je brzo niz stenu do svog konja i vinuo se u sedlo. Ali nije žurio. Nije hteo da ga jak šum oda i pažljivo je birao svaki pedalj terena kojim će proći, jer je nastojao da za sobom ne ostavi nikakav trag. Za trenutak je bio zahvalan Klaterluu, jer je ovaj teren bio njegov izbor.

Nešto više od sata jahao je podnožjem zapadne strane planinskog masiva. Vešt tragač, kao Vinslou, sigurno je dosad otkrio njegove tragove na planini, jer se on sam više usredsre-

dio na pronalaženje Klaterluovih tragova nego na prikrivanje sopstvenih. Ali Dok je računao da ima veliku prednost i nameravao je da tu prednost još poveća. Levo od njega jedna rečica pravila je okuku. Dok potera Miga u vodu, a onda, pojahavši središnom korita, krenu rečnim tokom kroz dosta gustu šumu.

Tek posle nekoliko časova napustio je rečni tok na mestu gde je rečica naglo skretala prema severu. Dumsdej planine ostale su iza njega, plavičaste i ćutljive. Pojahao je preko otvorene prerije, ne vodeći računa što za sobom ostavlja trag i misleći samo na brzinu.

Pošto je prešao još oko osam kilometara zategao je vodice svog konja i zaustavio se u jednom gustom šumarku. Hteo je da odmori konja, jer je dan postao neizdržljivo vreo. Daleko na jugu ravna spržena prerija podrhtavala je u izmaglici vrelog podneva. Zapalio je cigaru, a onda istrljao oznojene grudi i plećke svog vernog Miga navlaženim ubrusom. Bio je slobodan i mogao je ostati slobodan ako nastavi da beži. Ali dokle? Ta pomisao bila mu je teška kao kamen. Morao je naći izlaz, a izlaz je bio u Klaterluu. Morao ga je naći. To nije bilo nimalo lako, jer je sada bio begunac, čovek van zakona. A to nije mogao izmeniti ako se ne dočepa bandita prijatne spoljašnjosti s petnaest hiljada dolara u bisagama.

Uzjahavši ponovo konja, poterao ga je bez određenog cilja sve dok nije došao do puta i oznake koja mu je govorila da Mision Siti leži dvadeset osam kilometara prema istoku, a Hagers-

taun trideset kilometara prema zapadu.

Hagerstaun! Odjednom je uхватиo sebe da razmišlja o Merilin Samers. Ona mu je rekla da živi na malom ranču u blizini Hagerstauna. Kako se ono zvaše njen ranč? „Boks deset“... da, to je ime ranča! Ta devojkica bila je Klaterluova ljubavnica. Ona je mnogo bolje poznavala tog iščezlog čoveka nego Dok, koji ga je jedva i video. Da li bi mu ona mogla pružiti neki putokaz?

Zapadnjak je znao da je ta nada slaba. Ali ipak je bila nada.

Poterao je konja u lagani kas i uputio se putem koji je vodio prema zapadu.

*

— Hoćete li još jednu šolju kave, mister Holideje?

— Mislim da bih mogao.

— Da li biste želeli i neko piće?

— Dovodite me u iskušenje, ali radije bih da sačuvam bistru glavu.

Devojkica uze njegovu šolju i nestade u kući. Holidej ispruži noge i pusti da mu pogled šeta po prostranstvu pred njim. Sedeo je na verandi u proćelju male ranč kuće. Bilo je kasno popodne. Njegov konj, rasedlan, vruskao je zob u obližnjem koralu.

Ta rančerska kućica više je bila koliba od nebojenih dasaka, koja se sastojala od dva odeljenja. Ranč je devojkica nasledila pre tri meseca, posle smrti njenog strica. Meštani su se čudili kada je Merilin izabrala da vodi ranč umesto da ga proda, kako su svi očekivali. Govorili su da neće moći sa-

ma da upravlja rančom i sudeći po izgledu bili su u pravu. Devojkica je objasnila zapadnjaku kako je raspustila sve kauboje, jer je očekivala da će uskoro doći Klaterlu s džepovima nabijenim novčanicama i povesti je na Istok. U međuvremenu je prodala i stoku i s bankom u Hagerstaunu postigla dogovor da banka otkupi ranč čim ona odluči da ga proda. Iskusnim okom Holidej je procenio da neće dobiti više od nekoliko stotina dolara.

Merilin se vratila na verandu, noseći kafu, a onda prinela jednu staru stolicu bliže njegovoj, posle čega su nastavili razgovor. Nije se usudila da ispriča ono što je znala o Klaterlu. Tako je Dok doznao da je Klaterlu dojahao na njen ranč pre mesec dana s nekoliko teških rana od pušanih zrna. Merilin je htela da pozove lekara, ali je on insistirao da ga ona leči sama. Ona je po tome zaključila da je on begunac pred zakonom, ali je to nije mnogo uznemiravalo. Otkrila je Holideju da je i njen otac bio bandit, pa je bila navikla da zakon i policiju gleda kao prirodne neprijatelje. A Klaterlu ju je uverio da „oni“, pod čim je podrazumevao sve bogate i moćne ljude, nisu bili poštteni prema njemu. Kao oni su Kvina Klaterlua opljačkali, prevarili ga, izneli ga na loš glas, oduzeli mu ono što mu je od rođenja pripadalo. Klaterlu je smatrao da mu ceo svet nešto duguje i pri tome je bio toliko uverljiv da je za svoje gledište pridobio i devojkicu. Ona ga je i dalje volela i bila je sigurna da je samo nešto strašno, što ga je zadesilo, sprečilo Kvina da joj se vrati. Nije to rekla ali po svemu se videlo da ne veruje u

zapidnjakovu priču o tome šta se dogodilo.

A Holidej se nije trudio da joj objasni kako je ispala budala. Bila mu je simpatična, ali nije imalo smisla gubiti vreme. On je samo od nje želeo da sazna bilo šta što bi ga odvelo do njegovog cilja. Moralo je postojati nešto što je Klaterlu rekao ili učinio, a što bi bilo od značaja. Kada joj je to pomenuo, pogledala ga je pravo u oči onim čvrstim pogledom koji ga je pomalo uzbuđivao.

– Ako bi i bilo tako, mister Holidej... zašto bih vam ja to rekla? Zašto bih vam pomogla da gonite Kvina i da ga na koncu možda i ubijete?

– Ne sećam se da sam bilo kada pomenuo ubijanje, ali ako sam vas dobro razumeo... znači li to da ste se nečega setili?

– Možda.

Holidej oseti da mu je srce brže zakucalo.

– Želim da znam šta je to, Merilin. Morate mi reći.

– Za to postoje uslovi, mister Holidej.

– Kakvi uslovi?

– Pa, prvo mi se morate najsvečanije obavezati da Kvini nećete učiniti ništa nažao, ako vam ovaj mali podatak, koga sam se setila, pomogne da ga pronađete.

– Obećanje? Šta bi vam moje obećanje značilo?

Osmehnula se krajičkom usana. – Upravo ste sami odgovorili na to pitanje. Ne, nemojte se čuditi – nastavila je, primetivši njegov pogled. – Kada biste bili čovek čija reč ne znači ništa, vi biste se odmah, bez ustezanja

obavezali. Ovim pitanjem potvrdili ste da ste častan čovek. Ali ja sam već pri prvom susretu zaključila da vi držite reč.

– U redu. Dajem vam reč da mu neću učiniti ništa... ukoliko dođem do novca koji je opljačkao. Ali znajući ljude kakav je Klaterlu, to će biti đavolski teško. Prihvatam, dakle, vaš uslov uz malu korekciju. A šta je drugi uslov?

– Da me povedete sa sobom.

Holidej zatrepta:

– Da vas povedem? Ali, devojk, shvatate li da sam ja u bekstvu? Mene će šerif loviti kao divlju zverku i ako budete uhvaćeni sa mnom i vi ćete otići u zatvor.

– Mislite da se ja plašim zatvora? Hoću da nađem čoveka koga volim, a da bih to ostvarila, spremna sam na svaki rizik.

– To je ludo.

– Možda, ali ja sam takva.

– Ako dođe do sukoba s Klaterluom može se desiti da poginete. On bi vas mogao smaknuti jednostavno kao da ubija muvu. Vinslou mi je rekao da je vaš dragi i voljeni dečko ubio više ljudi nego žuta groznica.

– Ja u to ne verujem i nikad neću verovati. Hoćete li me povesti sa sobom, mister Holideje?

Pogledao ju je oštro. Osećao je kao ličnu uvredu da nitkov kao Kvin Klaterlu, mada lep i slatkorečiv muškarac, može kod inteligentne žene kao što je Merilin probuditi osećaj tako duboke lojalnosti. Uzdahnuo je, odlučivši da prihvati sudbinu onakvu kakva jeste: – Ako nema drugog izbora...

– Nema.

Holidej klimnu glavom: – Onda ću vas povesti.

Devojka ga dotače po mišici:

– Nećete zažaliti, mister Holideje. Ja sam izvrstan jahač i mnogo sam jača nego što izgledam. Neću vam smetati.

Holidej oseti kako mu je od njenog dodira krv zastrujala brže. Osmehnulo se i upitao: – Kuda da vas vodim, Merilin?

– Jeste li ikada čuli za mesto koje se zove Puma Springs?

– Gde je to?

– S one strane crvene pustinje. Ne znam da li to mnogo znači, ali Kvin je u bunilu od rana to više puta pomenuo. Kada se oporavio, upitala sam ga za to. Nasmejao se i odgovorio da je to vrlo zgodno mesto za skrivanje kad je čovek u nevolji.

Holidej ustade i, duboko zamišljen, pogleda prema jugu. Bila je to vrlo nesigurna pretpostavka, ali razmišljanja Merilin nisu bila bez osnova. Složio se da je bekstvo preko pustinje zbog velikog rastojanja između Mision Sitija i Puma Springsa moglo pasti na pamet Klaterluu kao najbolje trenutno rešenje.

– Neko vreme sam pomišljala da sama predem pustinju – rekla je devojka – ali tolike priče o opasnostima u njoj...

– Nećete morati da to izvedete sami, mis Samers – prekide je Holidej. – Koliko će vam vremena trebati da se spremite?

*

Noć su proveli u jednoj kružnoj jaruzi, duboko u pustinji. Obučena u suknju za jahanje od jelenske kože i čizme od telećeg boksa, na malom mustangu, uvežbanom da vozi karuce, Merilin Samers je dokazala da uprkos nešto sporijem tempu njena tvrdnja o sopstvenoj snazi nije bila puko hvalisanje.

Kada su završili večeru vazduh nad pustinjom postao je hladan i jaruga im je postala dobra zaštita od vetra. Kada su u osvit zore krenuli dalje još je bilo hladno. Osveženi, konji su se živahno kretali i pre nego što je ponovo ovladala dnevna vreline i prinudila ih da iz trka pređu u brzi kas, prešli su prilično veliko rastojanje. Idući tim tempom, Holidej se nadao da će dosta brzo stići do svog cilja.

Juče ujutru, pri polasku, Merilin se zaustavila na susednom ranču, kako bi se raspitala za pravac prema Puma Springsu. Rančer Bob Krebtri rekao joj je kojim putem treba da pođe. Objasnio joj je da se Puma Springs nalazi blizu jednog ogromnog kamenog masiva, koji se mogao videti s udaljenosti veće od dvadeset kilometara.

Negde oko podneva zaustavili su se da u zaklonu pod jednom stenom, koja je činila ispust nalik na balkon, provedu dva časa radi odmora. Popodne im je kretanje otežavao grublji, teže prohodan teren. Neko vreme jahali su prašnjavom i suvom ravnicom, zatim prešli preko niza vododerina i jaruga i popeli se na visoki prevoj od crvenih stena. Sada se pred njima

pružao teren mestimično ispresecan visokim, ostrim liticama.

Polovinom popodneva Holidej je bio prinuđen da ponovo zastane radi od mora za koji su iskoristili jedan duboki kanjon. Kada su nastavili put bilo je nešto hladnije. Izašavši iz kanjona, dugačkog skoro dva kilometara, Holidej zateže vođicu i pokretom glave pokaza iza njih:

– Eno ga tamo!

Žmirkajući zbog bleštavog sunca, devojka u prvom trenutku nije videla ništa. Zatim je priterala svog konja bliže Holidejevom i prateći njegovu ispruženu ruku ugledala nejasne, drhtave obrise kamenog masiva. Stena je bila ogromna i ličila je na kažiprst, ispravljen ka nebu.

*

Bob Krebtri je uzdahnuo kada je s mukom prebacio sedlo sa zasopljenog šerifovog mrkova na svog dugonogog pastuva zelenka. Konj je češao glavu o gazdin lakat kao da negoduje na pomisao da će ga neki stranac jahati po teškom danu, ali ga je Krebtri osedlao ne obazirući se na proteste životinje.

– Moraćete da pripazite, šerife – obratio se Krebtri visokom čoveku čije je odelo bilo prekriveno slojem prašine. – Moj zelenko je dobar konj, ali ume da bude i neposlušan.

– Pripaziću, Bobe. I zahvalan sam ti što si mi ga pozajmio.

– Onaj ko nije voljan da pomogne čuvaru reda i nije nikakav čovek – namršti se rančer. – Još uvek mi je teško da poverujem da je mis Merilin.

dopustila sebi da se spetlja s odbeglim uhapšenikom. Jeste li sasvim sigurni, šerife...

– Siguran sam.

Sem Vinslou osećao se zadovoljan. Do ovog ranča dovela ga je njegova poslovična upornost, tvrdoglavost, ali i zrnice sreće. A ono ga je zadesilo toga jutra, nakon što je svoje umorne pomoćnike poslao nazad u grad. Češljao je prostor na severu i zapadu od masiva Dumsdej, uzalud tragajući. Onda je naišao na starog kopača zlata, koji je možda bio čudak kako se govorilo, ali je imao dobar vid. A on je tog jutra, silazeći iz svoje kolibe u brdima, video trag jednog konjanika koji se pružao prema zapadu. Šerifu je trebalo samo dva časa da taj trag nađe. Nije štedeo svog konja, prateći taj trag do ranča „Boks deset“, odakle je nastavio ne za jednim već za dva traga konjskih kopita, sve do brda iznad Krebtrijeve rančerske kuće.

Završivši sedlanje, rančer ga upita:

– Zar ne bi bilo bolje da ste nekog povelili sa sobom, šerife?

– Voleo bih to, Bobe. Ali ne znam koliko će dugo ovo gonjenje trajati.

– Pretpostavljam da ćete ići do kraja, zar ne?

– Mislim da hoću, Bobe. Do viđenja!

*

Konj je ležao mrtav, prostreljen hicem kroz glavu.

S koltom u ruci Holidej je nekoliko puta obišao oko mrtve životinje i opazio da ona ima slomljenu prednju nogu, a na kratkom rastojanju odatle se uzana, duboka rupa prerijskog kuni-

ća i širok otisak tela na tlu, što je pokazivalo gde je konj pao. Mrtva životinja bila je dugonogi mrkov s krupnim belim šarama.

Bio je to Klaterluov konj.

Holidej se vratio do devojke koja je, sedeći na konju, čekala stotinak metara pozadi, a onda se okrenuo i ponovo prešao rastojanje do mrtve životinje i malo dalje prema jugu, tragom ljudskih stopa, koji se udaljavao. Merilin je krenula za njim i zaustaviši se kraj mrkova potvrdila:

– Ovo je Kvinov konj, mister Holidej. Kupila sam mu ga u Hagerstauunu.

– Izgleda da je našeg prijatelja Kvina na kraju sreća ipak izdala – klimnu glavom zapadnjak. – Nije prikrivao zadovoljstvo zbog toga. Kada su bili stigli u Puma Springs, tamo je našao dokaz da je Klaterlu neko vreme boravio u tom gradu, ali su tragovi, koji su odatle vodili prema jugu, bili stari već dva dana. Za čoveka u bekstvu dva dana su bila velika prednost, ali je sada jazbina prerijskog kućića tu prednost drastično smanjili.

Devojčin pogled bio je prikovan za tamne obrise predela na jugu. Holidej je naslućivao da ona u mašti zamišlja Klaterlua kako tetura kroz vrelinu pustare, a možda čak leži beživotno opružen pod nemilosrdnim suncem. Holidej nije to tako zamišljao. Ukoliko bandit nije bio povređen pri padu njegovog konja, on nije morao biti u lošem stanju. Poneo je sigurno čuturicu s vodom, a možda je u Puma Springsu nju, ili čak više njih, dobro napunio. S obližnjeg brdskog prevoja video je zelene mrlje na južnom horizontu.

One su značile drveće i travu, a trava i drveće su značili da u blizini ima vode, a voda je opet značila da blizu postoji neki ranč, ili čak grad gde čovek s novcem može kupiti drugog konja. Ipak, sve u svemu, ovo je bio srećan događaj, zaključiti. Okrete se i pođe prema svom konju.

– Mister Holideje...

– Da, mis Samers? – zapadnjakov glas bio je blag.

– Umorna sam. Možemo li se malo odmoriti?

– U redu – reče Holidej nevoljko. – Ali samo desetak minuta, ne više. – Želeo je što pre da nastavi svežim tragom.

Seli su u senku jednog čvornovatog drveta. Devojka je bila neobično tiha.

– Nešto vas muči? – upita je Dok posle kratkog ćutanja.

– Razmišljam o Kvinu.

– Pretpostavljao sam.

Obazrela se. – Mister Holidej, jeste li pri razgledanju tragova opazili nešto što bi ukazivalo na mogućnost da je Kvin povređen?

– Nisam.

Sklonila je pramen kose sa čela. – Čudno... Mislila sam ... pa, eto, kada Kvin nije došao po mene, kao što je obećao... da ga je nešto u tome moralo sprečiti. Ali ako je bio zdrav i sposoban da dođe dovde, mogao je doći i do mog ranča.

– On nikada nije ni nameravao da vam se vrati.

– Nemojte mi to govoriti, molim vas...

– Kažem vam samo ono što i vi mislite, Merilin. On nije dobar, a uz to je i kompletna budala.

– Budala?
– Svaki čovek koji ostavi devojk
kao što ste vi, jeste budala. Na njego
vom mestu... – Dok naglo ućuta.

– Vi ste vrlo čudan čovek, mister
Holidej – tiho reče devojka, gledajući
ga postrance.

– Može biti. – Dok se ljutio na sebe
zbog brzog jezika. – Bilo bi dobro da
krenemo.

– I ja mislim – glas joj je zvučao
umorno i apatično. – Rekla sam da
vas neću zadržavati.

Zapadnjak je dugo ćutao. – Ne mo
rate nastaviti put ako ne želite – re
kao je najzad.

– Ne razumem vas.

– Ako hoćete, vratiću vas kući.

– Molim? Ali to bi značilo da zau
vek izgubite Kvinov trag!

– Čujte, Merilin! Kada i ako stignem
Klaterlua, to neće biti nimalo ugodna
scena. Znam da ne verujete u ono što
sam vam o njemu rekao, ali biće pravi
pakao kada se budemo pogledali oči
u oči. Ne želim da rizikujem vaš život.
I, možda... možda čak ne želim da vi
dite Klaterlua u pravom svetlu.

– Vi biste zbog mene rizikovali da
propustite šansu da uhvatite Kvinu?

Dok skrenu pogled. – Ima važnijih
stvari od osвете i novca.

– Hvala vam, mister Holidej – reče
devojka počutavši malo – ali osećam
da moram da nastavim dalje. Moram
da saznam istinu o Kvinu. Razumete
li?

Holidej klimnu glavom. Prvo seme
sumnje bilo je posejano u njenoj
svesti i sada će početi borba između
sumnje i ljubavi.

– Idem da dovedem konje – rekao
je, spazivši suze u njenim očima.

*

Na brdskom prevoju iznad izdužene,
uske doline štrčao je komad stene u
obliku sedla. Nepomična osoba, ispru
žena na glatkoj površini tog kamena
privukla je pažnju lešinara, koji je
kružio u vazduhu iznad nje užagrenog
pogleda. Čovek pomeri glavu i lešinar
uplašeno zalupa krilima i odleti.

Kvin Klaterlu ispljunu vlat travke,
razgiba mišićava ramena i pogleda
prema severu. Ispod njega, od mesta
gde je ležao, dolina se pružala prema
severu i istoku. Na zapadu žute i cr
venkaste boje predela ustupale su
mesto zelenoj, koja je označavala pre
deo s travom i drvećem što je raslo na
obalama reke šest-sedam kilometa
ra odatle. Tri kilometra od njega sun
čevi zraci odbijali su se od srebrnasto
obojenih cisterni za kišnicu u obli
žnjem gradiću. To što se popeo na ovu
prirodnu osmatračnicu pre nego što
se uputi u grad, pokazalo se korisnim,
jer je na udajenom kraju dugačke
doline ugledao oblak prašine. Sada,
polu sata kasnije, u tom oblaku mo
gao je da razazna obrise dva konja
nika.

Zažmurio je. Je li to bila nepritika
na vidiku ili su dva konjanika slučaj
no odabrala taj put. Da bi to saznao
morao je još da sačeka.

Gubitak konja ga je uzdrmao, ali se
brzo oporavio. U međuvremenu tamne
siluete u dolini postajale su sve krup
nije. To nisu mogli biti ni kopači zlata,
jer nisu vukli tovarne konje, ni lovci

jer se u pustinji nije imalo šta uloviti. Niko ko nije bio prinuđen nije išao kroz tu prokletu pustinju.

Holidej? Ne to ne može biti on. Lično ga je video kako nestaje u talasima reke Bul dok su oko njega praštali vodoskoci od njegovih, Klaterluovih, kuršuma. Niko to ne bi preživeo.

Ipak jeste. Jer kad su se dva konjanika zaustavila da se odmore na jednom uzvišenju, Klaterluovo sokolovo oko prepoznalo je visokog zapadnjaka, koji je sjahao da pomogne svom saputniku. Ako Klaterlua oči nisu varale, s Holidejem je jahala neka žena. Znači, Holidej je napipao njegov već ohlađeni trag! To je, naravno, bilo loše, ali od zla uvek ima gore. Umesto Holideja i žene, mogla je to biti potera od pedesetak ljudi.

A možda je potera ipak negde u blizini? Možda šerif Misión Sítija goni Holideja? Jer ako je i preživeo pad u reku, Holidej je morao biti uhvaćen, a onda je pobegao iz zatvora...

Do tog trenutka Klaterlu je bio rešen da ga sačeka i sredi s par kuršuma, ali sada je instinkt samoodržanja stupio u dejstvo. Ne, neće on na sebe navući Holidejeve progonitelje.

Ide u grad. Tamo je mogao dobiti sve što je hteo i kupiti svakog koga je hteo...

Osmehnulo se, prebacio bisage preko ramena i kliznuo niz brid stene.

*

Pajk Marton, Teksašanin i Svid Henson, Švedanin, uvek su bili spremni da zarade novac, ako ta zarada nije podrazumevala neki veći i pošten

napor. Kada im je nepoznati ponudio nečastan posao, oduševljeno su zgrabili novac. Sada je njihovo dugo čekanje na vrelom vrhu bilo skoro pri kraju. Njihova žrtva se približavala prašnjavim putem ispod njih, prilazeći sve bliže ka puškometu.

Ponavljajući u sebi opis koji mu je dao Klaterlu, Marton se obrati svom saučesniku: – Da, to je sasvim izvesno čovek koga čekamo. Ali naš poslodavac nije nam ništa rekao o nekoj ženi, je li tako? A s ovim čovekom je i neka žena.

Njegov glavati prijatelj slegnu ramenima.

– U čemu je razlika? Svršićemo s njim i tutanj.

Promumlavši nešto u znak saglasnosti, Marton nanišani svojom „vinčesterkom“ kako bi proverio da li je meta prišla dovoljno blizu. Smetalo mu je što osvetljenje nije bilo najbolje. Sunce više nije bilo ni upola tako sjajno kao onda kad se njihova žrtva bila zaustavila na pola sata da se odmori u kanjonu nekoliko kilometara dalje prema severu. Jer oblaci su se u međuvremenu navukli iz pravca brda Krek i ploveći prema istoku prekrili skoro celo nebo. U vazduhu se osećao karakterističan težak miris kiše, a u daljini se s vremena na vreme čula grmljavina.

Marton spusti oružje, liznu jezikom palac i kap pljuvačke spusti na nišan da bi otklonio sitne trunčice prašine.

A Svid Henson se nestrpljivo počeo ša po bradi.

– Hej, Pajk – upita pajtaš – zar ti se ne čini da ima nečeg u izgledu tog tipa?

– Šta to?

– Pa, nešto u tome kako sedi u sedlu... nešto u držanju i obliku tela. Znam da svetlost nije najbolja, ali ipak...

Pajk Marton pročisti grlo i pljunu na tle. – Jedino što s tim tipom nije u redu jeste to što još uvek diše ovaj vazduh. – Prineo je kundak obrazu. – Prema tome, hajde da to što moramo obavimo što pre.

Henson klimnu glavom u znak sa glasnosti i pripremi se za paljbu. Čovek koga su čekali u međuvremenu isprednjačio je dosta ispred žene i sada se približavao jednoj velikoj steni pokraj puta. Svid nije imao objašnjenje za tu pojavu, ali ga je mrzelo da nagađa. Ipak, pogledao je ponovo preko nišana i zabrinuto se namrštio. Nešto mu se u svemu tome nije dopadalo.

– Kad bude prešao stenu – prošaputa Marton i nakon tih reči Henson odbaci sve nedoumice u pogledu došljaka. Ovakav ili onakav, vredeo je tu stotinu dolara, a toliki novac se u poslednje vreme teško moglo zaraditi i mnogo većim trudom od običnog potezanja kažiprsta na okidaču. Kao bolji strelac, Pajk će nišani u glavu, a Henson u grudi.

Konjanik na indijanskom ždrepcu lagano je prošetao pored stene i kada se ponovo pojavio, prasak dve „vinčesterke“ zagluhnulo je uši.

Od udarca tanadi čovek na konju se zaljuljao ali nije pao.

Dvojica napadača iz zasede zagledaše se s nevericom. Nije moguće da su na tom rastojanju promašili! Uplašeni konj jurnu u trk i ubice zasuše

kišom tanadi pogurenu figuru u sedlu.

Onda jedno tane odnese konjaniku šešir sa glave i umesto okrvavljene lobanje otkri vreću iz koje je curio tanak mlaz belog brašna.

Tek onda shvatiše da devojka uopšte ne vrišti. Sedela je na konju, van domašaja pušaka i gledala u smeru odakle je pucalo u dosta vešto načinjenu lutku. Onda je iza strelaca dopro energičan glas:

– Odbacite puške i dignite ruke uvis!

Napadači se žustro okrenuše. Desno od njih, stotinak metara daleko na brdskom prevoju stajao je visoki muškarac s puškom uperenom u njih, obučen u donji veš i prsluk. Čovek za čiju su smrt bili plaćeni.

– Bacite puške dok još možete! – ponovi zapadnjak pretnju.

Pajk Marton je potegao pušku, a Henson je svoju bacio i počeo da beži. Holidej nije imao izbora.

Od razornog udarca zrna Marton se iz klečećeg položaja odjednom izdigao na noge. Netremice je zurio u čoveka pred sobom. Avetinski se osmehnulo i bacio pušku, pa zakorači napred, ali mu je druga noga, oslonjena na neki oblatak, kliznula unazad. Marton kriknu i njegov krik je još dugo lebdeo u vazduhu, odbijajući se od susednih brežuljaka, mada je njegovo telo već beživotno ležalo dvadesetak metara duboko, u provaliji, raskomadano od oštrog stenja.

Zapadnjak je posmatrao Hensona kako beži, boreći se sa osećanjem da puca za njim. Onda ipak spusti pušku. On nikad nikome nije pucao u leđa.

Mahnulo je rukom Merilin da bi joj stavio do znanja da je živ i nepovređen. Zatim je zviznuo migu koji dokazao na uzvišenje na kome je Holidej stajao. Na leđima mu je još bila odrpana lutka načinjena od čebeta, štapova, bisaga i Holidejevog odelo.

Zapadnjak se uozbiljio videvši rupe kuda su kursumi prošli. Dve od njih bile su na košulji i sakou. Šteta za odelo, pomisli, koje ga je još pre dva meseca skupo koštalo. Poče da se oblači. Sreća da je imao oštro oko, mislio je dalje pa je iz daljine spazio odblesak sunca na pušci čoveka u zasedi.

Sišao je do poginulog. Kleknulo je i pretresao mu džepove. U jednom je našao nekoliko sitnih novčića a u drugom ispražnjenu paklicu duvana i cigaret-papir. Zavukavši ruku dublje, našao je deset novčanica od po deset dolara, smotanih u zamotuljak. Time je zapečaćeno njegovo mišljenje o događaju. Iza toga je stajao Klaterlu.

*

Merilin je ostala da čeka Holideja na rubu malog, prašinom zasutog grada. Čekajući ga, pokušala je da skрати vreme kupajući se u bistroj vodi potoka koji je vijugao od svog izvora u brdima da bi oko Denervila, kako se zvao taj grad, pravio okuku i tekao dalje prema od sunca ispucaloj preriji koja se pružala prema jugozapadu.

Sve do juče Merilin nikad nije videla ubijenog čoveka, iako je njen otac bio čovek koji se nije ustezao da na vreme pribegne nasilju, a ona, budući da je živela s njim, provela već deo svog

detinjstva među banditima i lopovima. Džek Samers je bio tvrdokoran i opasan čovek, ali je ipak bio dovoljno karakteran da svoju jedinu kćeri sačuva od najsurovijih uticaja banditske sredine i realnosti sveta koju su ti ljudi mogli njegovoj kćer usaditi u svest. I ne samo to. On je godinama s puno pažnje i truda usađivao u kćer duboko uverenje kako su svi ljudi koji su se našli s one strane zakona, a posebno on ličio, samo bespomoćne žrtve nesrećnih okolnosti. Džek je voleo da sebi da izgled časnog i poštenog čoveka, koji je bio prinuđen da se oda banditizmu samo zbog nepravde koju je nanela hladna, bezosećajna i slepa Pravda. Odgajana u takvoj atmosferi, Merilin je verovala da je njen otac onakav kakav je sam sebe naslikao ne samo dok je bio pored nje, već i kasnije kada su ga čuvari reda odveli i obesili ga.

Posle toga su, međutim, za Merilin nastali teži dani. Bila je prinuđena da potraži zaposlenje u jednoj perionici i tada je došla u kontakt sa ljudima koji nisu bili lupeži, kradljivci stoke i zločinci čije su slike visile po šerifskim kancelarijama širom zemlje, pa je polako počela da shvata kako njen otac Džek Samers možda baš i nije bio nesrećna žrtva predstavnika vlasti, kako je on to prikazivao. I kada je napunila osamnaest godina i uspešla da dobije bolji posao u jednoj firmi u Ostinu, shvatila je da je divlja, neukrotivi Džek manje bio žrtva društva nego što je društvo bilo njegova žrtva. Ipak, svest da je i ona na neki način pripadnik posebnog društvenog sloja beskućnika i onih koji su odbijali da

prihvate društvo onakvo kakvo jeste, ostala je duboko urezana u njoj i ma-
da su mnogi lepi, mladi muškarci tra-
žili njeno društvo, ona je ostala sum-
njičava, usamljena i povučena sve do
onog dana kada je ranjeni Kvin Klaterlu
došao na ranč „Boks deset“. To
je bio prelomni trenutak u njenom ži-
votu.

Klaterlu je u mnogo čemu bio isti
kao njen otac, ili, tačnije rečeno, ka-
ko je ona zamišljala da je njen otac
bio: smeo, rođeni borac i tobožnja žr-
tva svih onih mračnih sila protiv kojih
se Džek Samers celog života borio.
Sem toga, Klaterlu je bio inteligentan
i rečit. Ubrzo po svom dolasku uverio
ju je da su njegove životne pretenzi-
je veoma skromne i da želi samo malo
novca, mirno mesto gde će moći da ži-
vi... i dobru ženu, koja će ga voleti.

Nije čudo što se ona zaljubila u nje-
ga, kao što to može samo usamljena,
divna mlada devojka. Njena ljubav ni-
je poznavala granice. Sedeći s Kvi-
nom na verandi kućice na ranču i slu-
šajući ga kako živopisnim rečima opi-
suje ono što bi trebalo biti njihov za-
jednički život kada se on vrati iz po-
hoda s koga će doneti upravo ono
„malo“ što mu „oni“ duguju, shvatila
je po prvi put kako bi sreća trebalo da
izgleda. I taj san o sreći živio je i
dalje u njoj, uprkos tome što Kvin nije
došao po nju, uprkos zasedi u pusti-
nji i tvrdnji Doka Holideja da Klater-
lu stoji iza tog napada.

Četka kojom je ravnomernim pok-
retima četkala svoju dugačku kosu
zastala je u jednom trenutku kada je
počela da razmišlja o Holideju. Izme-
đu njega i Kvina bilo je toliko fizičke

sličnosti da joj se ponekad činilo da
kad gleda Holideja, gleda čoveka ko-
jeg voli. Bio je visok, skladno građen,
snažnih ramena i ruku, gracioznog
gipkog hoda, čak gracioznijeg od Kvi-
na. U sedlu je sedeo uspravno i držao
se gordo. Njegovo duguljasto lice ima-
lo je neku oštrinu koja se kod Kvina
nije zapažala zbog čega je Holidej
odavao utisak tvrdog, odlučnijeg i ka-
rakternijeg čoveka. Pažljiviji posma-
trač uočio bi razliku i u izrazu očiju.
Holidejeve čelično plave otvarale su
put u nešto tajnovito i nedokučivo, a
ipak određeno i plemenito. Kvin je
imao sive oči sa zelenkastim preli-
vom, koje su nemirno poigravale, ne
omogućavajući nikakav siguran za-
ključak. Razlike su bile još veće u po-
našanju i govoru. Kvin je bio brz, ka-
tkad žustar, a Holidej odmeren i le-
žeran. Kvin slatkorečiv i ubedljiv, a
Holidej ponekad škrt na rečima, ali
logičan i razložan. Merilin se nije svi-
delo što je sebe smatrao u izvesnom
smislu izgubljenim čovekom, koga
prati zla kob. Ono što mu se desilo u
Mision Sitiju kao da je potkrepljivalo
njegovo uverenje, ali je istovremeno
najavljivao da se miri sa sudbinom.
Jer pobegao je i pošao u potragu za
Kvinom Klaterluom, kojeg je s pra-
vom krivio za svoje nedaće. Ironija
sudbine bila je da je Kvin baš bio čovek
koga je ona volela.

Stojeći u hladu prašnjave vrbe, sa-
čekala je povratak svog saputnika.
Holidej je u vrećici prebačenoj preko
sedla doneo dosta svežih namirnica
i pod obodom starog šešira koji mu je
dala pre nego što su krenuli s njenog
ranča, njegovo lice izgledalo je ozbi-

ljino i svečano, što je još više isticala čvrsto stegnuta vilica.

Sjahao je i pustio uzde. Uputio se do njenog konja, skinuo šešir, izručio malo zobi u njega, a onda šešir umesto zobnice stavio pred mustanga. Ovaj je navalio na zob s velikim apetitom. Devojka je slutila da ima nešto da joj saopšti i jedva je prikri-la nestrpljenje da to čuje. Najzad više nije izdržala i upitala je: – Onda? Šta je bilo, mister Holidej?

– Bilo je kako sam pretpostavljao. Klaterlu je juče ujutro stigao u grad. Pošto je imao novac, kupio je konja i unajmio onu dvojicu da nas sačekaju u zasedi. Ostalo znate.

Merilin je ponosno digla glavu i isturila bradu. Nije mu verovala jer nije želela da poveruje.

– Kako možete biti sigurni da se sve baš tako dogodilo? – upitala je.

– Razgovarao sam s vlasnikom saluna. On mi je rekao da je Klaterlu proveo u njegovom salunu više od jednog sata i da je razgovarao s grupom sumnjivih tipova. Pre nego što je otišao, dvojica iz te grupe pojahali su konje i odjurili prema kamenitoj pustari. Jedan od njih zvao se Henson, a drugi Marton. – Zapadnjak gricnu vlat trave i ispljunu je. – Marton je imao tridesetak godina a osoben znak mu je bio slomljen nos i okruglasti grudni koš. Vidite i sami šta to znači.

– Shvatam... – Devojka je nepomično stajala, osećajući hladne žmarce u rukama i vratu, a onda je taj osećaj nestao. Klimnula je glavom, potvrđujući da razume na šta Holidej cilja i rekla: – Vi, naravno, smatrate da je

Kvin najmio tu dvojicu da nas ubiju, je li tako, mister Holideje?

– A šta biste vi drugo pomislili?

– Ne znam šta o svemu tome da mislim. – Otišla je do svog konja, spustila ruku na njegove sapi, okrenula se i pogledala zapadnjaka. U tom pogledu bilo je svega pomalo: zbunjenosti, nedoumice i ojađenosti, ali neke nenaglašene ljutnje na čoveka koji joj je doneo te neprijatne novosti i naterao je da sruši sliku o čoveku koga je volela. – Razmislite i sami o tome, mister Holidej! Pokušajte da se stavite na Kvinovo mesto. On je u bekstvu. Juče je primetio da neko ide njegovim tragom i, razumljivo, pomislio je da ga neko goni. Pošto je prirodno da očekuje da je njegov gonilac neki šerif, angažovao je ljude da gonio-ca zadrže kako bi on mogao umaći.

– Da ga zadrže metkom ispaljenim u glavu, jeste li tako mislili, Merilin?

– Znam da sam u pravu, mister Holideje, i neću dopustiti da me poljuljate u tom uverenju. Ja dobro poznajem Kvina i znam šta je on mogao pomisliti. Nemoguće je, čujete li me, nemoguće da se u njemu začela ideja da nekog ubije. Međutim, ta dvojica samoinicijativno su odlučili da upotrebe oružje, umesto da pred nama zavaraju trag ili urade nešto drugo što je Kvin tražio od njih. Kako ne shvatate da se baš tako to odigralo?

Zapadnjak polako zavrte odrečno glavom.

– Pre ili posle moraćete da skinete taj prevez sa očiju i pogledate realno na sve oko sebe, Merilin. Onaj vlasnik saluna rekao mi je da su Marton i Henson i ranije iznajmljivali svoje

revolveraške usluge onome ko ih plati. Oni su profesionalne ubice. I njihov zadatak je bio da ubiju.

Merilin ga je netremice gledala. Ali nije videla Dok Holideja, čoveka dugačke crne talasaste kose i suncem opaljenog lica, koji je stajao pred njom, već muškarca svetlih očiju, lepuškastog i mekih crta lica, koji se zvao Kvin Klaterlu. Čula je opet jasno, kao na javi, reči koje joj je govorio one noći pre nego što je napustio njen ranč i odjahao u Mision Siti na opasni poduhvat. Biranim rečima joj je tada objasnio svoje strahovanje da ne mora sve poći onako kako je zamislio i da ako pri napadu na banku stvari krenu nepredviđenim tokom, može se desiti da bude ubijen, ili bude prinuđen da on nekoga ubije. „Medena“, rekao joj je, „može se desiti da budem ubijen, ali to je rizik s kojim svaki čovek od akcije mora da računati. U tom slučaju znaj da ću to prihvatiti kao pravi čovek. No...“ pogledao ju je pravo u oči, „bez obzira šta se bude desilo, draga, znaj da nikog neću ubiti.“

Rekao je to pre nego što je odjahao na konju koga mu je kupila i nežno je poljubio. Novac koji je dobila prodajom svog krda goveda bio je dovoljan za tog konja i da s ostatkom ode u Mision Siti i tamo vodi život pristojnog čoveka sve dok ne obavi posao zbog kojeg je otišao. Verovala mu je tada slepo, bez rezerve, kao i sada.

– Neću da verujem u to, mister Holideje – rekla je najzad. – Ne verujem i nikad neću verovati.

Na njeno iznenađenje, Holidejeva usta se jedva primetno razvukoše u grimasu. Začudeno ga je pogledala.

– Nešto vas zabavlja, mister Holideje?

– Da, na neki način. Vidite, ja sam pretpostavljao da nećete verovati u ono što sam vam rekao. – Slab smehak nestao je s njegovih usana i sivoplave oči mu je zatamnila senka nekog osećanja koje bi moglo biti sažaljenje, ali i ljubomora. – Kada se vi zaljubite u nekog, vi onda ne odstupate. Je li tako, devojko?

– Kvin je možda odlučio da me napusti, mister Holideje – odgovorila je devojka tiho i taj njen tihi ton nije odavao bolnu neizvesnost koju je osećala. – To je moguće, ali nikada neću prihvatiti mogućnost da sam pogrešila u pogledu njegovih drugih osobina.

Zapadnjak bespomoćno raširi ruke, a onda mu one klonuše niz telo. – Pa dobro, ako je već tako, onda je tako, Merilin, i ja tu ne mogu ništa promeniti. – Pogledao je prema nebu i vrhom prsta zabacio šešir malo više na zatiljak. – No, vreme prolazi, pa bio ubica ili ne, Klaterlu svakim minutom koji provedemo ovde i vodimo jalove rasprave, povećava rastojanje između sebe i nas. Vreme je da i mi podemo.

– Mister Holideje?

Zapadnjak, koji je već krenuo ka svom konju, zastade.

– Molim?

– Ja ne želim da idem dalje.

Holidej se sada sasvim okrenuo prema njoj, pomalo zbunjen: – Želite da ostanete?

– Da.

– Zašto?

– Umorna sam. Pretpostavljam da to možete shvatiti?

– Možda mogu da shvatim... ali ne verujem. Sve vreme, od ranča dovde, niste zaostali iza mene nijedan metar. Držite se u sedlu isto tako dobro kao bilo koji muškarac i znam da biste mogli da nastavite da jašete sve dok konj ne padne mrtav pod vama. – Holidej odmahnu glavom. – Ne, vi niste umorni, Merilin. Bar ne toliko da ne možete nastaviti put. Recite mi zato pravi razlog za iznenadnu odluku da odustanete.

Devojka se podboči i duboko uzdahnula. S naporom je uspela da se osmehne. – Mister Holidej – počela je, nastojeći da zvuči ubedljivo – ne znam kako je s vama, ali ja nisam stvorena za ovakva doživljavanja. Juče smo oboje mogli biti ubijeni, tu ste u pravu. Da li ono što imam na umu vredi toliko? Da li se isplati poginuti kada je uspeh neizvestan? Znam da smo oboje dosta izgubili, ali možda je vreme da se osvrnemo i dobro i dugo pogledamo ono što smo ostavili. Slobodni ste, možete ići kud vam je volja i početi ispočetka. S obzirom na to kakav ste život do sada vodili, to vam neće biti teško. Što se mene tiče, nije mi mnogo ostalo, ali još uvek imam svoj ranč. Mogla bih da pozajmim novac, da se napregnem i naporno radim i ponovo nešto izgradim i osiguram budućnost. Oboje, dakle, imamo neke šanse i nije nam neophodno da ulazimo u nepotrebne rizike.

– Žao mi je, ali vreme za preračunavanje je davno prošlo, Merilin – odgovori Dok ozbiljno. – Ja imam pred so-

bom posao koji moram obaviti i name-
ravam da ga okončam. Vi možda imate mogućnosti za nov početak, ali ja nemam. Kakav nov početak mogu očekivati ako me budu proganjali čuvari reda i zakona širom zemlje? Ne, Merilin, ja nastavljam.

– Ali ja vas ne razumem, mister Holideje. Još juče, kada smo našli Kvinovog konja, sami ste se ponudili da me vratite kući i napustite gonjenje.

– Nismo se sasvim razumeli. I da sam vas vratio na vaš ranč, ne bih odustao od gonjenja. Drugo, ta ponuda je važila juče, pre nego što je Klaterlu poslao ubice na nas. Pogled na onog mrtvog razbojnika naterao me je da ponovo razmislim i dođem do novih zaključaka. Ja sam nedužan u celom ovom zamešateljstvu, ali sam na neki način ipak saučesnik. Da nije bilo mene, Klaterlu bi možda takođe uspeo da opljačka banku i dođe do velikih para, ali ne bi mogao da se sasvim izvuče i da ga niko za to ne optuži. Ovako on može da živi u miru, da troši taj novac i nanosi zla drugima. Možda će njegov dalji životni put obeležiti niz mrtvih, koje će ostaviti za sobom, a za to ću i ja delimično snositi krivicu. Zato nema više odustajanja. Sada želim da ga uhvatim ne samo da bih skinuo optužbu sa sebe, već i da sprečim njegovo dalje zločinačko delovanje. Klaterlu je ubica i imam osećaj da dugujem...

– Dugujete! – prasnu devojka. – Dugujete šta i kome, mister Holideje? Ljudima, koji vam celog veka nisu doneli ništa dobro i s kojima nemate ništa zajedničko? Bankarima, koji samo gledaju kako će doći do profita? Sto-

čarima koji eksploatišu kauboje i sitne rančere, jer njihov novac je u pitanju...

– Varate se, Merilin, ne samo njihov! Tu su i drugi poštteni i časni građani, koji će neprekidno biti ugroženi. Ne, ja ne mogu pustiti Klatèrlua.

– Čak i ako biste dobili mene? – Glas joj je odavao da je bila spremna da upotrebi svako oružje.

Zapadnjak zavrte glavom.

– Niste tako vešti u toj igri, Merilin – rekao je pomalo grubo. – Ja vam ništa ne značim i mi to oboje dobro znamo. Ali ono što ja ne znam je razlog zašto ste se odjednom ovako predomislili. Juče ste bili spremni da do kraja sveta idete za Klatèrluom da biste saznali zašto vas je ostavio. A sada jednostavno želite sve da prekinete. Zašto?

– Biću iskrena – odgovori devojka. – Do ove zasede verovala sam da ćemo, kada stignemo Kvina, on i ja biti dovoljno vešti da vas nadmudrimo i oboje pobegnemo. Stvarno sam mislila da će to biti lako... sve dok nisam videla kako ste se začas obračunali s onom dvojicom nevaljalaca. – Začutala je malo. – Priznajem da sam vas jednostavno koristila, mister Holideje, da s vama predem pustinju. Ali posle jučerašnjeg dana ja sam uplašena. Bojim se da ćete ubiti Kvina ako ga stignemo. U takvoj situaciji više volim da ga više nikada ne vidim nego da rizikujem da bude ubijen.

Dok oseti da devojka govori istinu pa lagano zaklima glavom:

– Cenim vašu iskrenost, Merilin, ali to ništa ne menja na stvari. Ja ne mogu da odustanem.

Devojka razočarano opusti ramena. – Vidim – uzdahnula je duboko. – Pretpostavljam da to znači da i ja moram nastaviti dalje.

– Ne morate poći sa mnom. Mogu udesiti da vas neko iz grada odvede i vrati kući.

– Pa da vas na taj način pustim da Kvina gonite sami? Ne, i ja ću s vama, mister Holideje. Ako ni zbog čega drugog, ono da bih bila sigurna da ga nećete ubiti. – Pogledala je nekud pored zapadnjaka. – Neću dozvoliti da ga ubijete, Holideje. Štogod se desilo, ne želim da Kvin bude mrtav.

– Ja i ne nameravam da ga ubijem... sem ukoliko ne budem imao drugog izbora. – Izgledalo je da će još nešto reći, ali onda se on okrenu i pođe ka svom konju.

Devojka ga je pratila pogledom i dok se Holidej udaljavao, ona odjednom postade svesna čudnog, zbunjujućeg osećanja... ako na kraju ovog dugog i po svemu sudeći surovog putovanja dođe do obračuna revolverima, možda će tog pustolova snažnog duhom i telom, žaliti isto tako duboko kao što bi žalila smrt čoveka koga voli. Za nju je to osećanje bilo novo i neočekivano.

Odbijala je da shvati da je u njenom srcu bilo mesta još za nekog drugog, a ne samo za lepog, slatkorečivog i nasmejanog Kvina. Njena volja je pobedila i kada su krenuli s potoka kod Donervila, Merilin nije mislila ni na šta drugo sem na put koji im je predstojao. Zgrade Donervila lagano su tonule u prostor iza njih. Toranj s vetrenjačom video se još izvesno vreme. Iz daljine je do njih dopiralo mukanje

goveda, razdraženih toplim vetrom, koji je sa suve teksaške zemlje dizao spirale prašine.

Prvoga dana šerif je jahao kroz pustinju ujednačenim tempom, dok mu se s leve strane na plavom nebu dizao vatrenocrveni sunčev disk. Ispred njega crvena pustinja se u nedogled pružala u beskrajnim žučkastim i crvenkastim prelivima ispod sve tamnije plavog nebeskog svoda. Prema zapadu, nekih pedesetak kilometara daleko, nazirali su se neodređeni obrisi vrhova planinskog masiva zvanog Apačke planine, koji su iznad treperave jare koja je lebdela nad pustinjom, izgledali neshvatljivo udaljeni i hladni. Vinslou je pratio trag dva konja, koji se pružao pred njim, a njegov konj, živahan i čio, dizao je za sobom oblačiće prašine.

Oko podne zastao je da se odmori u jednoj plitkoj uvali obrasloj žbunjem i niskim meskitovim drvećem zadovoljan što je našao utočište i spas od sunca u hladu jednog kamenog ispusta, koji su u jednoj krečnjačkoj steni izdubili vreme, vetar, kiša i sunce, delujući uporno na tvrdi kamen tokom vekova. Dok se kuvala kafa, šerif je skinuo sedlo i svoj paket sa stvarima s konja i istrljao ga gužvom suve trave. Sam šerif nije ništa jeo, ali je zato konja nahranio s pregršt dobre zobi. Dve šolje kafe i jedna ispušena lula, koji su posle toga usledili, bili su za njega dovoljno okrepljenje i šerif se odmah zatim ponovo našao u sedlu.

Vinslou je imao neki poseban osećaj za otvoreni predeo. On je znao da se u pustinji čovek prema prirodi mora ponašati s mnogo poštovanja i obzira, ako želi da prođe živ. Tu bi ga žurba, ma koji ga razlozi nagonili na nju, mogla dovesti samo do toga da posle mnogo meseci neki zalutali putnik nađe njegove kosti potpuno oglodane i bele od nemilosrdnog sunca. U pustinji čovek je morao da se kreće umerenim tempom, da štedi vodu i još više snagu svoga konja. I da nikada ne dozvoli da se opusti, jer ako bi makar na tren njegova opreznost popustila, to bi ga moglo stajati života.

I Holidej je dobro poznao pustinju. Šerif je to vrlo brzo zaključio jednostavnim čitanjem tragova koji su iza zapadnjaka ostali. Konji, koji su za sobom ostavili otiske u prašini boje crvene rde, terani su laganim hodom, a sem toga očigledno im je ukazivana velika pažnja i nega svaki put kad su se jahači zaustavili da se odmore. Ali ta činjenica manje je uzbuđivala Vinsloua od jedne druge koju je zapazio, a koja je za njega mnogo više značila od saznanja da Dok Holidej nije nevest u putovanju pustinjom. Ta druga činjenica bila je jedan slab, jedva vidljiv trag koji je išao uporedo s tragom Doka Holideja i njegove saputnice.

Taj slabi trag Vinslou je zapazio prvi put na nekih dvadeset pet kilometara južno od ranča „Boks deset“, na jednom mestu gde se jasan trag dva konjanika spojio s tim tragom, starim verovatno nekoliko dana. To zapažanje donelo je šerifu osećanje punog zadovoljstva. Je li možda njegova teorija ipak bila tačna? Na Kriebtrijevom

ranču, gde ga je ovaj dobri čovek snabdeo odmornim konjem, Vinslou je svoju sumnju da u slučaju pljačke banke u Mision Sitiju nije sve jasno i čisto, još uvek držao problematičnom. Sada je ta pretpostavka izašla iz sfere spekulacije i postala mnogo opipljivija jer je slabi trag mogao biti upravo trag trećeg čoveka za kojim je Holidej išao. Šta je zapravo u svemu tome bila istina, to visoki, suvonjavi šerif s opuštenim brkovima još nije znao, ali je bio siguran da će, ako želi da raspetlja tu zagonetku, morati nastaviti tim tragom sve dok ne pronađe učesnike događaja.

Usamljeni predstavnik zakona zašao je u teško prohodan predeo, ispresecan plitkim jarugama i vododerinama i oštro usečenim, zupčastim kamenitim brdskim prevojima. Konj pod njim je oko polovine popodneva počeo umorno da se spotiče. To nije bilo nimalo neobično, jer je poslednjih desetak kilometara teren bio surov i ubistveno težak i za konja i za jahača. Odstupivši malo od traga, Vinslou je potražio hladovinu u jednoj jaruzi, tu rasedlao konja i napunivši lulu opružio se po tlu, čekajući da prođe najgora popodnevna žega.

Koliko daleko će ga praćenje traga odvesti? Vinslou je u glavi pravio računice o tome dok je ležao na leđima i posmatrao let jednog orla, koji je kružio iznad njega. Nepoznati treći konjanik, možda Klaterlu, ako se prihvati pretpostavka da je to on, imao je dosta veliku prednost pred Holidejem, a prema podacima koje je šerif našao u izveštajima poslednjih nekoliko godina, Kvin Klaterlu je bio jedan

od najveštijih i najlukavijih bandita u celom Teksasu. Njegova veština i lukavost ogledali su se posebno u tome što je veoma vešto uspevao da umakne poterama. U tim izveštajima Vinslou je zapazio još nešto što mu je sada palo na um. Sve donedavno Klaterluovo omiljeno područje akcije bila je oblast Rio Grande i preko meksičke granice oblast grada Sonore. Trag koji je šerif pratio pružao se pravo prema jugu. Po tome je izgledalo više nego moguće da je pretpostavka o trećem učesniku verovatna i da je taj treći trag baš trag Klaterlua, koji se vraćao u svoje staro lovno područje. Ako je to tačno, onda će šerif Sem Vinslou morati biti odsutan iz Mision Sitija nedeljama a možda i duže. Ta mogućnost, istina, nije ga mnogo zabrinjavala, jer od kako je prikačio na prsa šerifsku značku, Vinslou je proveo veliki deo vremena goneći bandite i prateći trag ovog ili onog razbojnika. Znao je da ga neki članovi gradskog veća smatraju za fanatika i da mu čak na neki način prebacuju mržnju prema ljudima Klaterluovog kova, ali mu ipak nikada niko nije prigovorio da je mržnja razlog što goni zločince, ili da je kod njega izazivala nepromišljene odluke. Svi su znali da on ljude kao što je Klaterlu progoni da bi zaštitio poštene građane. Neko je to, uostalom, morao da radi, a on je to činio bolje i uspešnije od većine drugih.

Pri pomisli na Doka Holideja šerifovo lice se namrštilo i na čelu mu se urezala duboka bora. Vinslou je bio od onih ljudi koji svet oko sebe gledaju crno-belo. Po njegovom uverenju čovek je mogao biti ili častan i pošten

ili kriminalac, a Kvin Klaterlu je bio najcrniji kriminalac koji se može zamisliti. U pogledu Holideja stvar je stajala nešto drugačije, jer tu nije sve bilo tako jasno. Sudeći po svim činjenicama, kojima je Vinslou raspolagao, taj čovek je uzeo učešće u pljački i to mu je u šerifovoj računici bio veliki minus, ali ipak nije sve izgledalo prosto i jednostavno. Na uobičajen, njemu svojstven način, Vinslou je temeljno ispitivao i druge činjenice u vezi Holidejevog života, pa je otkrio sve što je za njega lično bilo važno. Rezultat te istrage bio je više nego iznenađujući: protiv Doka Holideja nije postojala nijedna optužba, nijedan nagoveštaj da je bilo kada bio umešan u neki kriminalni čin. Istina, nije se moglo reći da je poslednjih desetak godina živio životom običnog poštenog građanina, jer je kao avanturista glavni izvor prihoda nalazio u kocki ili nekim poludetektivskim, polupoličijskim poduhvatima, koji su mu doneli dosta novca, ali o kriminalu nije bilo ni reči.

Postojala je, međutim, i druga strana medalje. Holidej je u poslednje vreme oskudevao u novcu, a na neki način morao je podmirivati svoje obaveze. Nije stoga bilo nemoguće da sa dotadašnjeg puta skrene i započne s onim čega se godinama bio klonio. On, Čenter, a možda i Klaterlu, zajedno – jedan avanturista, jedan poštenjak i jedan ovejani lupež. Ta kombinacija, ma koliko apsurdna, nije bila nemoguća. U tom slučaju, međutim, moglo se postaviti pitanje Holidejeve uloge u svemu tome. Najverovatnije je bilo da prvobitna skica događaja ni-

je bila tačna i da je treći čovek, odnosno Klaterlu, bio mozak pljačke, a Holidej i Čenter obični izvršioc, mada se ni uloga izvršioca nije uklapala u opštu sliku zapadnjakove ličnosti. No ljudi se menjaju i nije nemoguće da je Holidej prihvatio Klaterluov plan i vođstvo, što je rezultiralo pljačkom banke, bekstvom, uzajamnim obračunom u brdima, hapšenjem i na kraju njegovim bekstvom. Samo što se sada postavljalo pitanje da li je taj treći ubio Čentera i pokušao da ubije Holideja, pa odmaglio s novcem, ili su događaji imali neki drugi obrt. Nije li onda Holidej zasluživao da bude stavljen u drukčiji položaj i možda čak zaslužuje bar trunku sažaljenja i simpatije?

Vinslou se uspravio u sedeći položaj i lupkajući lulom o stenu istresao pepeo. Simpatije? Holidej je pobjegao iz zatvora, našao se s jednom devojkom i poveo je sa sobom, što govori da je i ona možda na neki način bila umešana u pljačku, a zatim pošao tragom trećeg čoveka. Holidej je bez sumnje želeo da se osveti i dočepa se novca iz banke Mision Sitija, a to ga je činilo banditom, iako Vinslou nije mogao iz prve i punim srcem da ga upiše u svoju crnu knjigu, kao što je mogao Kvina Klaterlua. No, bilo kako bilo, on će ih obojicu privesti zakonu. Ili će ih doneti mrtve.

Našavši se ponovo u sedlu, šerif je nastavio da jaše kroz crvenkasti sumrak. Kasnije, kada se nad pustinjom ispeo sjajni mesec, nastavio je da prati trag kroz jedan dosta širok kanjon u kome je prigušeni topot kopita višestruko odjekivao.

Posle dnevne žege vazduh u kanjonu činio mu se svež i vlažan. Put se nešto spuštao i meka prašina prigušivala je svaki šum.

Prošao je još jedan sat jahanja i onda je izišao iz kanjona. Malo oštrij vetar počeo je da mu duva u lice, donoseći mirise predela koji se pružao pred njim. Mada se njegov konj, osvežen prohladnim vazduhom, kretao sasvim lako, ne pokazujući znake umora, šerif nije dozvoljavao životinje da ubrza kas. Jer ovakav predeo bio je kao stvoren za zasede i zbog toga je Vinslou, uprkos umoru, šarao pogledom po okolini, pokušavajući da proдре iza svake stene, senke ili žbuna iza koga se mogao skrivati strelac s puškom.

Oko ponoći odmarao se nešto više od dva časa, a onda nastavio put. U zoru se pred njim na jasno plavoj pozadini neba ukazala stena, koja se kao toranj dizala uvis i označavala blizinu Puma Springsa.

Šerif je sada pustio konja da krene nešto bržim trkom, jer pošto je predeo pred njim bio ravan i bez žbunja i stenja, postojala je sasvim mala mogućnost od zasede.

Puma Springs je bio napušteni grad.

Kada je umorni tragač to ustanovio, poterao je konja među kuće i zastao pored malog kristalno bistrog izvora pokraj jedne stene, koji je oko sebe davao život maloj zelenoj oazi. Vinslou je pažljivo proučio tragove koji su se tu zapažali. I kada je krenuo dalje znao je da su i treći čovek, odnosno Klaterlu i Holidej sa svojom pratiljom izvesno vreme proveli pokraj

tog izvora. Odatle je trag i dalje vodio prema jugu.

Utrošio je nekih desetak minuta pretražujući teren u neposrednoj blizini naduvenog konjskog leša, na koji je naišao dva časa kasnije, a mnogo više od toga na ivici jaruge, do koje je stigao oko podne, kada je sunce najžešće peklo sa zenita. S dosta muke i napora otkrio je stene ispod kojih se u podnožju litice nalazilo sahranjeno telo jednog od napadača iz zasede na Holideja. Osmotrio je lice ubijenog i veliku ranu na njegovim grudima. Pre nego što je, čvrsto stisnutih odlučnih vilica, znojeći se od vrućine, pošao prema Donervilu, ponovo je nabacao kamenje na leš kako ga lešina-ri ne bi razneli.

Donervil nije bio baš dinamičan grad i u njemu veći deo dana nije bilo mnogo kretanja i posebne živosti, ali je ipak bio življi nego obično kada je čovek s šerifskom zvezdom ujahao u glavnu ulicu i, došavši do centra, zastavio se ispred saluna. U salunu „Poslednja nada“ dugo igrana partija pokera odjednom je prekinuta. Široko razrogačene oči na zbunjanim licima izvirile su iza prašinom zamagljenih prozora, dronjavo obučene žene zgrabile su svoju polugolu dečicu, koja su se igrala na ulici i žurno ih unele u kuću. Svi stari gresi, greške i strahovanja iskrsnuli su odjednom pred očima građana Donervila kada je Sem Vinslou sjahao, otresao šeširom prašinu sa sebe i opreme i, osvrnuvši se mrgodno u krug i pogledavši puste ulice i zamandaljene prozore i vrata kuća, pošao lagano uz stepenice saluna.

Građani Donervila oduvek su se odistinski bojali samo dve stvari: nedostatka viskija i čoveka sa zvezdom.

No, na njihovu sreću Sem Vinslou danas nije bio zainteresovan za građane Donervila, već samo za ono što bi mu oni mogli reći o onome što ga je interesovalo. Šerif je i ranije s vremena na vreme zalazio u takve male gnjile isturene postaje civilizacije u divljini i znao je da je i ovaj grad, kao i mnogi drugi njemu slični, naseljen moralnim brodolomcima svih vrsta – pijancima, sitnim lupežima, prostitutkama, beguncima i sličnima. U nozdrvama takvog ozbiljnog šerifa Donervil je nesumnjivo morao zašmrdati nemoralom i kriminalom, ali gubiti vreme s njegovim građanima nije imalo smisla. Po Vinslouovom stanovištu, i sama činjenica da neko mora živeti u Donervilu sama za sebe već je dovoljna kazna. Sem toga, ovaj put nije išao u lov na sitnu, već je tražio krupniju divljač.

Kada su pobledeli gosti saluna „Poslednja nada“ konačno shvatili da Vinslou protiv njih lično nema ništa i da im neće pričiniti nikakvo zlo, razvezali su usta, srećni što mogu da odgovore na njegova pitanja. Jeste, čovek koji je odgovarao Klaterluovom opisu posetio je Donervil pre kratkog vremena. Kupio je konja i platio Svidu Hensonu i Pajku Martonu da za njega obave neki posao. Posetioci saluna potvrdili su takođe da je drugi čovek, čiji je opis odgovarao Holidejevom, takođe svraćao i raspitivao se za Klaterlua. Neko je na to dodao da je video jednu devojkicu, koja je visokog zapadnjaka čekala na izvoru potoka izvan

grada. Ali nijedan od dvojice jahača, koji su svratili u grad, nije ostavio nikakav podatak ili znak na osnovu koga bi se moglo zaključiti kuda su krenuli.

Treći čovek je ipak bio Klaterlu!

Kada je Vinslou napustio Donervil, u glavi je imao jasnu predstavu šta se odigralo. Klaterlu je iznajmio dvojicu nevaljalaca da u zasedi sačekaju Holideja, ali je Holidej jednoga od njih ubio, a drugi je uspeo da pobjegne. Holidej i devojkica su posle toga nastavili Klaterluovim tragom.

*

Bio je sumrak i u to vreme na ranču „Rajski vrt“ svi dobri i pobožni pripadnici porodice Bretren, koji su živeli i radili u ime gospodnje u tom udaljenom kraju jugozapadnog Teksasa, napuštali su svoj dnevni rad i odlazili na molitvu, sigurni u svom uverenju da molitva i težak rad u krajnjoj liniji obavezno obezbeđuju pravo mesto u kraljevstvu svevišnjeg Gospoda, kome su oni tako predano služili.

Tako je bilo i toga dana, kada su na ranč „Rajski vrt“ naišli Merilin Samers i Dok Holidej.

Bilo je baš vreme da se članovi klan Bretren okupe u kapeli i zahvale Bogu za još jedan dan koji su doživeli, da se sprema za večeru u velikoj trpezariji u kući brata Džordža i, naravno, pruže gostoprimstvo umornim putnicima.

Za Holideja to je značilo prijatno kupanje u kadi i skidanje dvodnevne brade, a Merilin je opet bila u mogućnosti da bar delimično popravi štetu

koju je njenom tenu naneo vreo i suv pustinjski vazduh pod nemilosrdnim zracima sunca. Zasluga za to pripada sestri Klari i pomadama i sapunu, koje joj je ona dala. Ali kada je prvi deo gostoprimstva okončan i kada su se sa šestoricom muškaraca iz klana Bretren našli u trpezariji brata Džordža, Dok Holidej se zamislio. Dva dana jahanja južno od Donervila, Klaterluov trag jasno je vodio prema ranču Bretrenovih, pa ipak su dobri članovi ovog bratstva uporno tvrdili da ga nisu videli.

– Moguće je da je taj čovek prešao preko našeg ranča, brate Džone – rekao je brat Džordž pevajućim baritonom, pijuckajući vino od kupina. – Ali ako je i prešao, onda ga mi nismo primetili. – Lice brata Džordža, naborano i sa velikim nosom nasađenim na sredini, bilo je oličenje iskrenosti. Brat Džordž nikada nije lagao... ukoliko nije morao! Ostali Bretreni potvrdno su klimnuli glavom, dajući na znanje kako i oni stoje iza tog tvrđenja. I oni su lagali samo onda kada je lagao brat Džordž.

Sedeći jedno pored drugog u stolicama s ravnim naslonom u odaji osvetljenoj petrolejkom, obešenom na sredini tavanice i ukrašenoj slikama svetaca i anđela, koji su gledali sa zidova, Holidej i Merilin izmenjaše zbunjene poglede. Sasvim jasan trag ostao je iza njih na manje od kilometra daleko od glavne kuće ranča i nestao je tek tu, kada je preko njega prešlo čitavo krdo goveda. Bilo je teško poverovati da je Klaterlu prošao tako blizu ranča, a da ga niko nije primečio.

Ali ko je mogao da sumnja u reč takvog čoveka kakav je bogobojažljivi brat Džordž? A brat Džordž im se u stvari smejao u lice! Vođa klana Bretren i predvodnik sekte koja je došla u taj udaljeni deo jugozapadnog Tekasasa da bi, gajeći stoku, pošla putem gospodnjim i postala bogata radeći i štedeći svaki dolar, bio je fizički upečatljiva osoba. Visok, širokih ramena i prsiju, brat Džordž je gladio svoju dugačku belu bradu patrijarha i motrio svoje posetioce okom sokola. Brat Džordž je umeo biti veoma odlučan i čvrst, pa čak i grub, sa svakim onim ko bi se usudio da ga ometa u njegov dvostrukoj misiji propovedanja božje reči i pravljenja bogatstva za njegov klan i sektu, ali bio je u isto vreme krajnje ljubazan prema umornim putnicima i onima od kojih nije očekivao nikakvu opasnost.

– Na vašim licima vidim razočaranje, deco moja – rekao je. – Taj čovek koga tražite... je li to neki vaš prijatelj?

– Ne – odgovorio je Holidej otvoreno, znajući da mu nijedan odgovor ne bi doneo više od onoga što je brat Džordž odlučio da mu kaže. – To jest, moglo bi se reći da je prijatelj mis Samers, ali moj prijatelj nije. Daleko od toga. Klaterlu je bandit i ja ga gonim, jer hoću da s njim raščistim neke račune.

– Ah! – uzdahnio je brat Džordž a pripadnici klana Bretren se zgledaše. – Bandit, kažete? A vi, brate Džone? Šta je vaše zanimanje?

Holidej ne odgovori odmah. Iz minuta u minut osećao se sve nelagodnije i počeo ga je obuzimati osećaj nes-

pokojstva. Zapažao je nešto neobično u držanju pripadnika ovog bratstva, a nešto u atmosferi nagoveštavalo je da iza njihovog držanja postoji neka zadnja misao. Prešao je pogledom od lica do lica, a onda se opet okrenuo bratu Džordžu i pročitivši grlo odgovorio na postavljeno pitanje:

– Ako mislite šta radim da bih zaradio za život, onda mogu reći da radim od svačega pomalo. – Zapadnjak je morao biti oprezan, jer zanimanje avanturiste i kockara sigurno ne bi bilo po ukusu brata Džordža i njegove bratije. – Bio sam rančer, zatim gonič krda, čuvar dilažanse, činovnik banke i svašta drugo. – Dok je smatrao da nije nemoralno ovako sitnom laži izbeći nepotrebne komplikacije.

– Shvatam – reče brat Džordž, klimajući glavom. Bacio je kratak pogled na Holidejeve revolvere i osmehnuo se s izrazom izvinjavanja na licu. – Brate Džone, ovo nije mnogo važno, ali nijedan od nas nije naoružan. Mi iz bratstva Bretren odbacujemo nasilje u svakom obliku i od svakog putnika namernika, koji svrati da potraži utočište i gostoprimstvo u našem ubogom siromaštvu, tražimo da se razdvoji od svih oruđa i oružja koja mogu da nanesu zlo. Stoga, siguran sam, nećete imati ništa protiv da vaše revolvere predate bratu Samuelu?

Holidej je pogledao brata Samuela – jednog džina od čoveka. Kada se brat Samuel osmehnuo, bora na Holidejevom čelu se još dublje urezala. – Radije se ne bih rastavljao od oružja, ako to vama ništa naročito ne znači – odgovorio je konačno.

Brat Džordž je, čini se, bio iznenađen njegovim stavom:

– Valjda ne mislite da od nas treba da se bojite ili da se branite, brate Džone? Mi smo prostodušni, bogobojazljivi ljudi, koji nikada ne pribegavaju nasilju. Kod nas se nemate čega bojati, sine moj.

– Možda od vas, gospodo, nemamo čega da se plašimo – nastavio je Holidej tvrdoglavo – ali, iako vi kažete da nikada niste videli Kvina Klaterlua, ja znam da je on nedavno bio u blizini i koliko znam, još uvek može biti negde blizu. Zato ću zadržati svoje koltove za slučaj da se on odnekud pojavi kao da je iz zemlje iznikao.

Lice brata Džordža se naglo smračilo.

– U tom slučaju, sine moj, nemam drugog izbora nego da povučem svoj poziv na gostoprimstvo.

– Molim vas, mister Holideje – navela je Merilin, dodimuvši rukom zapadnjakovu mišicu. – Strašno sam umorna a od mirisa hrane već mi navire voda na usta. Očigledno je da vam koltovi ovde nisu potrebni. Povužite se i učinite kao što traže.

Na zapadnjakovom licu pojavio se izraz nedoumice. Uprkos sopstvenom iskustvu, učinilo mu se da je možda malo preterao u opreznosti i da je možda čak i uvredio njihovog domaćina Uostalom, i njemu je pošla voda na usta od primamljivog mirisa hrane. Sudeći po privlačnoj aromi koja se kroz vrata kuhinje uvlačila u trpezariju, sestre iz bratstva pripremale su biftek i dimljena rebra, a prošlo je već dosta vremena od kako je Dok sebi

mogao priuštiti nešto zaista dobro i ukusno.

Holidej pogleda brata Džordža, koji je u međuvremenu ustao sa stolice, kao da je rešen da svoje goste izbaci napolje. Kolebao se još trenutak-dva, a onda slegnu ramenima i nevoljno progovori:

– Pa ako je baš toliko važno...

– Važno je, brate Džone.

Holidej uzdahnu, a onda izvuče revolver iz futrole i, držeći ga za cev, pruži ga bratu Samuelu. Ovaj uze revolver za dršku, preda ga dalje bratu Digbiju, a onda svoju tešku ruku spusti na Holidejevo rame. Istog trenutka s njegovog lica iščezao je osmeh.

– Vi ste sada naš zarobljenik, brate Džone – rekao je. – Savetujem vam da se ne odupirete. Mi smo miroljubivi ljudi, to je istina, ali smo isto toliko jaki i odlučni i ima nas dosta. Sem toga, znamo kako valja postupati s razbojnicima, ako se ukaže potreba.

Holidej skoči na noge, a na licu mu se ukazaše iznenađenje i neverica. Crv sumnje ga je nagrizao sve vreme, pa ipak, u trenutku kada je predavao revolver, pomislio je da se možda vara. Sada shvati da nije grešio. – Zarobljenik? – upita. – Kako to, do đavola?

– Upozoreni smo da ćete možda doći ovamo – reče brat Džordž. – Brat Kvin je bio dobar i ljubazan da nas upozori na to. A sada ćemo...

– Brat Kvin! – Holidej preblede kao kreč. – Zar je Klaterlu ovde?

– Bio je – odgovori Samuel i čvršće stisnu Holidejeve mišice. – A sada, budi miran, razbojniče, inače ćemo

morati da primenimo silu, a mi nismo ljudi od nasilja...

Nije uspeo da završi rečenicu. Holidej je već dovoljno čuo. Desnom rukom je zbrisao sa sebe ruku brata Samuela i jurnuo prema Merilin u nameri da je zgrabi za ruku pa da zajedno pobegnu kroz vrata.

Ali članovi bratstva mislili su o tome sasvim suprotno. Na jednu reč brata Džordža okružili su Holideja. Za ljude koji su se odrekli nasilja umeli su vrlo dobro da ga primene. U roku od nekoliko sekundi Holidej je posrnuo od ošamućujućeg udarca u glavu. Jedva izbegavši zamahnutu nogu, uspeo je skloniti glavu pred omčom koju mu je brat Samuel hteo da nabaci na vrat... Na kraju je naleteo na zamahnutu pesnicu, koja ga je potkačila po obrazu i nosu.

Sada mu je prekipelo. Više nije bio umoran niti u nedoumici. Još jednom je sreća zaigrala protiv njega. Očiju punih suza od udaraca i osećajući u ustima ukus krvi, Dok Holidej se sagnuo i izbegao udarac u lice, a onda zamahnuo desnicom i pogodio kao maljem brata Digbija u vrh brade, od čega se ovaj srušio kao pokošen. Uvijajući se kao zmija, zapadnjak je zadao još jedan udarac u čupavi vrh brade drugog člana bratstva i od tog udarca pali brat Džordžove kaste, klizajući od udarca po daskama, obrisao je pod.

Sada je već i brat Džordž urlao od besa, a kroz borbenu vik i urlanje Holidej je čuo da Merilin uplašeno vrišti. U istom trenutku, možda baš zbog toga što mu je pažnja popustila, neko ga je strahovito udario u vrat

ispod potiljka. Holidej pade na jedno koleno, a onda se instinktivno baci u stranu, izbegavši vrh čizme koji mu je profijukao pored uha. Uhvativši zamahnutu nogu, Dok se svom snagom izvi i još jedan član bratstva sruči se, licem okrenut zemlji.

Holidej se uspravi i, mada malo ošamućen, ostao je bistrog uma. Znao je da ne može pobediti u tako neravnopravnom obračunu, ali ga ništa nije moglo zaustaviti da se bori. Zamahnulo je i udario u jedno zgrčeno lice, koje se istog trenutka zacrvenelo. Onda je dobio udarac u rebra i od toga je izgubio dah. Počeo je divlje da se bacaka i udara laktovima kako bi odbacio od sebe one koji su ga već bili skleptali, a onda je jurnuo na brata Samuela, kojeg je kroz ružičastu izmaglicu pred očima jedva nazirao kao siluetu. Zatim su se na njega sa svih strana sručili udarci kao kiša. Odaja je počela da mu se vrti u krug i Dok oseti da je kolenima dotakao pod. U ušima mu je tutnjalo i odjekivalo, kao da čuje urlanje divljih zveri, a kroz svu tu buku začuo je Merilin kako je kriknula: „Molim vas, nemojte ga povrediti!“. Onda ga je nečija pesnica pogodila u bradu. Glavom mu je sevnuła bleštava beličasta munja, začuo je tutnjavu kao kad se obrušava vodopad, zatim je sve zamuklo i oko njega je nastala tama.

*

Mada je brat Džordž verovao svojim saplemenicima i članovima bratstva, vinski podrum ispod kuće držao je sve vreme pod ključem. „Čovek nikad ne

zna“, često je imao običaj da kaže, „kada će iskušenje promoliti svoju gadnu, ružnu glavu“. Čvrsta, masivna brava za koju je ključ imao samo brat Džordž, bila je obezbeđenje od mogućnosti da neki bogobojažljivi član bratstva ne podlegne iskušenju i opljačka vino iz podruma.

Brat Džordž proveri jesu li vrata podruma sigurno zaključana. Onda ličica, žutog od iste takve svetlosti petrolejke, koju je držao brat Samuel, prede pogledom preko gvožđem okovanih vrata. Klimnu zadovoljno glavom pa pogleda u svoje zatvorenike.

– Želim što ne mogu da vam ponudim ništa udobnije, ali nećete dugo ostati u ovom podrumu. U prvi osvit dana moji će vas ljudi sprovesti u Remroud. Ne znam kako tamošnji zatvor izgleda, ali bilo kakav da je, za vas će biti dobar. Vi ste, bez sumnje, naviknuti na ćelije.

Sedeći na jednom praznom sanduku, Holidej je bolno žmirnuo kada je video svoju oguljenu pesnicu i mrko je pogledao vođu bratstva. Desna strana zapadnjakovog lica bila je podnadula i izgrebana, a modrice od udaraca pesnicama videle su se čak i na njegovom čelu i vratu.

– Vi ste budala, mister – rekao je Holidej samouverenim tonom. – Možda ste najveća budala u celom Tek-sasu.

Brat Džordž je napucao usne.

– A ti, brate, najveći si nasilnik i nevaljalac... baš kao što te je brat Kvin opisao. Ako je u mojoj glavi o tome bilo ikakve sumnje, te su sumnje raspršene nakon što si nasrnuo na nas u našoj rođenoj kući.

Holidej se okrete ka Merilin. Devojka je sedela, naslonjena na jedno prašnjavo bure, bezizraznog lica pri svetlosti svetiljke. Izgledala je tako umorno kao da joj samo srce spava. Holidej vrati pogled na ljude koji su stajali kraj vrata.

– Nema nikakve potrebe da i nju zatvarate sa mnom – rekao je. – Zar ne biste mogli da je čuvate negde u kući gde bi joj bilo znatno udobnije?

– Poslovica kaže da ima žena koje mogu biti opasnije od muškaraca, brate Džone – odgovori mu brat Džordž. – Priznaću da sestra Merilin ne izgleda opasno, ali sama činjenica da je u tvom društvu čini je osobom nepodobnom za poverenje. Bolje će biti stoga da ostanete zajedno.

– Šta vam je zapravo Klaterlu rekao o nama, mister? – Na Holidejevom licu ocrtavalo se čuđenje. – Mislim, sem onoga da sam zločinac i poslednji razbojnik koji ne zaslužuje nikakvu milost?

– Rekao nam je da si otkrio kako on sa sobom nosi u Rio Grande veliku sumu gotovog novca s kojom treba ustanoviti jedno sirotište pod upravom baptističke crkve i da ti i tvoja ljubavnica želite da se dočepate tog novca. Zbog toga ste ga gonili kao besni psi celim putem od Novog Meksika. – Brat Džordž je zacoktao jezikom. – Pohlepa i nasilje, brate Džone, su dva najteža greha ljudskoga roda.

Dok Holidej se raspoloženo osmehnulo. Morao je priznati Klaterlu da je čovek koji ume da razmišlja. Bio je ne samo dobar planer nego i vrhunski lažljivac. Još jednom je slatkorečivi jezik Kvina Klaterlua odneo pobjedu.

Trebalo je samo videti prezir i odlučnost na licu brata Džordža i njegovih bratskih sledbenika, pa bez trunke sumnje zaključiti kako je Klaterlu mogao biti bogomdani propovednik. Imao bi u izobilju vernika i sledbenika.

Zapadnjak je oborio glavu i brat Džordž je zažmirio. – Cena za te grehe je smrt, dete moje. Savetujem ti da vreme koje ti je preostalo iskoristiš za molitvu i da pokušaš da očistiš dušu. – Izvadio je Holidejev revolver iz pojasa i pružio ga bratu Samuelu. – Ti ćeš biti odgovoran za njihovu sigurnost, brate – rekao je svojim pevajućim glasom, a onda zatvorio vrata i praćen ostalima pošao uz stepenice.

Holidej je satima sedeo šćućuren na praznom sanduku i pažljivo posmatrao usnulu Merilin. Za to vreme osluškivao je ujednačene korake brata Samuela, koji je šetao pred podrumskim vratima. Mučio se da smisli neki plan za bekstvo, ali mu ideja za to nije došla na um sve dok, vadeći cigaru iz tabakere, nije slučajno dodirnuo opasač u kome se nalazilo nekoliko rezervnih metaka.

Pogledao je metke i s njegovog lica nestao je izraz umora, kao odnesen magičnim pokretom ruke. Izvadio je iz pojasa jedan metak, a onda bacio pogled prema vratima. Kada je brat Džordž izabrao bravu da ostalu bratiju drži na sigurnoj udaljenosti od iskušenja, on taj posao nije uradio polovično. Ali čak ni najjača brava ne može odoleti dobro odmerenoj eksploziji.

Zagrizavši olovni metak, Holidej je uspeo da ga izvuče iz čaure. Zatim je

crni barutni prah istresao iz čaure na dlan. Posle toga izvadio je sledeći metak iz opasača i ponovio istu operaciju. Posle izvesnog vremena u šaci je držao priličnu gomilicu barutnog praha.

Brat Džordž je spavao snom pravednika i snevao blistav religiozni san kada je iz dvorišta začuo snažnu eksploziju. Skočivši s kreveta, sapleo se i počeo da psuje kao svaki običan bezbožnik, a kada je udario bradom o brid nameštaja to se pretvorilo u bujicu psovki. Dremljivih očiju, stigao je do prozora u poslednjem trenutku da vidi kako dva konjanika u oblaku prašine, koja se belasala na mesečini, punom brzinom jure iz korala i nestaju u preriji. Pogledavši očima punim neverice ulevo, ugledao je nekoliko članova bratstva u noćnim košuljama kako unose brata Samuela u kuću. Glava brata Samuela mlitavo je visila. Pošto je grmljavina eksplozije zatresla kuću, brat Samuel je potrčao niz podrumske stepenice i naleteo na desnu pesnicu koja ga je poslala u carstvo snova.

Brat Džordž taj deo priče još nije znao. Znao je samo ono što je video, a to je da su njegovi zatvorenici pobegli, a brat Kvin mu je rekao da oni u svakoj šerifovoj stanici vrede pet stotina dolara, koje će šerif isplatiti za njihovo hvatanje. Dok je sedao na stolicu, upirući oči gore gde je trebalo biti nebo, u očima brata Džordža zakotrljale su se suze očajanja. Pet stotina dolara jednostavno mu je is-

kliznulo iz ruku. U takvim trenucima nije mu bilo teško poverovati kako je Svemogući napustio brata Džordža i nije mu stalo do njegovih molitava.

•

Zraci sunca, koje se klonilo zapadu, prelamali su se na drhtavoj površini potoka kada je Holidej sjahao da bi izbliza pogledao tragove konjskih kopita koji su vodili prema brdima Vordonet. Ovaj kraj Holidej nije poznavao, jer je prvi put bio u toj oblasti, ali je dobro poznavao predeo oko Rio Grande, koji se pružao nekih tridesetak kilometara dalje prema jugu. Zbog toga mu nije bilo teško da se snađe i iz tragova zaključi kako se Klaterlu svakako uputio prema Meksiku. Ako je to tačno, onda je on verovatno odabrao da prođe kroz planine Vorbonet. To je bio najkraći put ka oblasti Rio Grande, ali istovremeno i najsporiji put. Može biti da je Klaterlu imao nekih poslova u planinama, ili možda više nije brinuo o tome da li ga neko goni ili ne. Najverovatnije je mislio da je poteru skinuo sebi s vrata. Bilo kako bilo, Holidej je čvrsto verovao da je čovek koga goni krenuo prema velikoj reci i granici s Meksikom, a najbrži put vodio je kroz visoravan istočno od planinskog masiva.

Vinuvši se ponovo u sedlo, glavom je dao znak Merilin da mogu krenuti. Pregazili su plitku rečicu do koje su došli, a onda su obišli podnožje planine pre nego što su poterali konje dalje prema jugu.

*

Bilo je veče, jedan sat pre onog vremena kada žabe, osećajući dolazak noći, počinju svoj večernji koncert. Jedan usamljeni konjanik naterao je svog konja u korito rečice Litl Snejk.

Ova pritoka Rio Grande bila je dosta uzana, ali je njen tok bio brz i dubok, tako da je umorni konj nevoljno zagazio u vodu i počeo da pliva. Mehurići i pljuskanje mutne vode oko konjskih bokova ukazivali su da životinja mahnito radi nogama ispod površine kako bi se zadržala na željenom pravcu. Konj se mučio, ali je jahač, s nogama dignutim na sedlo, kako bi ostao suv, sedeo na konju bezbrižno i nehajno.

Kvin Klaterlu se osmehivao. Reka Rio Grande i granica sada su bili sasvim blizu. Nalazio se opet na njemu poznatom terenu, imao je u bisagama čitavo bogatstvo od petnaest hiljada dolara, a stari dobri Meksiko pružao se na nepunih čas jahanja odavde, tako reći nadohvat ruke. Kakav drugi osećaj bi čovek mogao imati nego osećaj zadovoljstva i šta bi drugo nego da se osmehuje?

Osetivši konačno pod nogama čvrsto tle, njegov umorni konj je s olakšanjem zarzao i krupnim koracima iskočio iz zagrljaja vodene maticе. Sa njegovog snažnog tela slivala se voda, a bokovi su mu se nadimali od naprezanja.

Da bi životinji prištedeo dalji napor, konjanik je kliznuo iz sedla i lako se dočekao na noge. Vadeći cigaru iz bisaga i gledajući nazad prema obrisima planine Vorbonet, odakle je do-

šao, Klaterlu se široko osmehnulo. Tamo, na ranču „Rajski vrt“ preduzeo je sve mere opreznosti i upotrebio svu svoju ubedljivost, pa je smatrao da ako postoji i neka minimalna šansa da je Holidej preživeo zasedu kod Donervila, pored bratstva brata Džordža sigurno neće proći. Nasmejao se glasno pri pomisli kakav je vrhunski lažovski poduhvat izveo kada je obmanuo Bretrenove. Pokazao se kao glumac i maštar najvećeg nivoa. U svakom slučaju, bio je zadovoljan što je ceo taj poduhvat ostao iza njega i što se približava srećnom završetku. Tamo dole, u oblasti Big Bend, gde se prvi put za njega čulo i gde se proslavio, mogao je živeti kako mu je volja i uživati u plodovima svog rizika i svoje visprenosti...

Pušeći, Klaterlu je poveo svog umornog konja dalje od rečice, pretražujući pogledom horizont, ne bi li ugledao znak nekog naselja. Išao je putem koji je dobro poznavao i kada su se iznad Rio Grande ukazale prve vidljive zvezde, već je podosta odmakao.

Kratko vreme nakon toga naišao je na neugledno malo ovčarsko naselje u brdima iznad Litl Snejka. Naselje se zvalo Anđelo. Bilo je to najružnije selo koje je ikada video, ali je imalo i najlepše ime koje je ikada čuo.

Prišavši sasvim blizu, povikao je:
— Hej vi! Gde ste?

Zatim je stao da čeka.

Iz jedne koliba od nepečene opeke promolila se čupava glava jednog čoveka i Klaterlu je pokretom klovna u cirkusu skinuo šešir i mašući njime do zemlje, duboko se poklonio. Pramen tamne kose kliznuo je preko Kla-

terluovog lica i Meksikanac je kratko, prigušeno kriknuo. Zatim je izašao u dvorište, drhteći celim telom kao list na jakom vetru. Kvin Klaterlu se tiho nasmejao i, prebacivši bisage preko ramena, pošao ka Meksikancu.

– Smiri se, Dome, ne boj se. Nemam ništa protiv tebe.

Za Doma Frederika, delimično ovčara, a delimično švercera robe i ljudi preko granice na Rio Grande, te reči su bile veliko olakšanje. Ovaj deo teritorije Teksasa oko krivine reke Rio Grande, koja je zatvarala istoimenu dolinu, bio je nekada teren na kome je operisao Kvin Klaterlu i u tim danima stekao je reputaciju kao nepredvidiv, obestan i surov napasnik, jedan od najgorih, koji je, bežeći pred puškama meksikanskih policajaca, preplicivao Rio Grande. S takvim čovekom nije bilo šale i Dom Frederik se radovao kad je čuo umirujuće reči s njegovih usana, mada je ipak zbog nečega osećao zebnju u duši.

Debeli Meksikanac se nasmejao onoliko ljubazno koliko je mogao i pokazao rukom prema vratima. Cvrstim, brzim korakom Klaterlu je skoro preskočio prag. – Zdravo, Marija – dobacio je devojci, koja se digla od stola, načinjenog od grubo tesanih dasaka i odmah zatim ponovo sela.

Devojčin pogled usmerio se ka ocu, koji je ušao odmah za Klaterluom. Kao da to ne opaža, Dom Frederik je nestrpljivo mahnulo rukom:

– Šta je sad? Hajde, ustaj, devojko, i pripremi nešto za jelo. Valjda vidiš da je Kvin gladan.

Devojka poslušno pognu glavu i po hita ka štednjaku. Marija je bila viso-

ka i vitka i njena glatka koža sijala se kao premazana maslinovim uljem. Telo joj je bilo izvajano, sa savršanim oblinama koje su krasile španske lepotice. Klaterlu je posmatrao nezainteresovano dok je poslovala oko štednjaka i kada je na sto donela zdelu punu tople, mirisne hrane od kukuruza i čilija.

– Odlično – konstatovao je, stavivši prvi zalogaj u usta. Onda se, posle druge kašike, osmehnuo: – Odlično.

Ni Dom Frederik ni njegova kćerka nisu seli sve dok je Klaterlu proždírao hranu, koja mu je servirana, dodajući uz svaku kašiku sitne zaloga je raženog hleba. Sve vreme njih dvoje su stajali jedno kraj drugog i posmatrali svog gosta, trudeći se očito da prikriju svoju nervozu i osećaj neizvesnosti, koji ih je obuzimao. U svoje vreme, kada je jahao s bandom neobuzdanih i opasnih bandita, najgorih koji su ikada harali pokrajinom Rio Bravo, Klaterlu je s vremena na vreme posećivao Anđelo. Svi su voleli tog lepog mladića i među svim neobuzdanim probisvetima, s kojima je on jahao, Klaterlu je bio najomiljeniji sve dok ljudi nisu shvatili da iza tog ljupkog osmeha i poštenih plavih očiju kuca srce jednog bezobzirnog ubice.

Klaterlu nije bio u Anđelu od kako je u svađi zbog neke devojke ubio jednog Meksikanca. Taj čovek je bio brat Doma Frederika. Za Doma Frederika nije bilo lako da stoji i gleda ubicu svog brata kako proždíre ukusan čili i hleb od raži. I da se osmehne svaki put kada Amerikanac pogleda prema njemu. Ali Meksikancu je to potpuno

uspelo uglavnom zato što je bio velika kukavica i žarko želeo da ostane u životu.

Kada je pojeo i poslednje zalogaje, Klaterlu se zavalio u stolici i sa zadovoljstvom se pljesnuo šakom po stomaku.

– Cigaru – rekao je zapovednički.

Frederik je pohitao do jednog ormara. Klaterlu je odabrao jednu debelu od kubanskog duvana i Meksikanac mu je prineo vatru. Miris dobrog duvanskog dima ispunio je malu kolibu i Frederik se ponovo vratio na svoje mesto, iščekujući šta će biti dalje.

– Ti si... sasvim dobro, Kvine – upitao je.

– Živ sam i zdrav kao bik predvodnik, stari moj prijatelju – Klaterluove oči su se lagano okrenule prema devojci. – Možda sam čak i u boljoj kondiciji.

– Poslednje što smo o tebi čuli bilo je da si zapao u neprijatnu situaciju sa čuvarima reda negde na severu – primetio je Frederik. – Pričalo se da si teško ranjen.

– A ti si se, naravno, molio Bogu da preživim i ozdravim, zar ne, Dome? – Na Klaterluovom licu ukazao se podrugljiv osmeh.

– Naravno.

– Naravno. – Klaterlu naglo ustade, odgurnu nogom stolicu i zakači palčeve za opasač s revolverom. – Dobro – rekao je, pogledavši ponovo devojku – mnogo bih želeo da ostanem ovde neko vreme, ali moram da nastavim put.

– Zar si u nekoj nevolji, Kvine? – upita Frederik. Bila je to više tvrd-

nja nego pitanje, jer Kvin Klaterlu i nevolja drugovali su celog njegovog života. Nije bilo trenutka kada Klaterlu nije bio u nekoj nevolji.

– Ne, nije u pitanju ništa što ne bih mogao da rešim – odgovorio je bandit, uzimajući nabrekle bisage. Zatim je odbio jedan gusti dim i dajući svom licu važan i ozbiljan izraz, nastavio: – Idem preko granice u Meksiko, Dome. Kako trenutno stoje stvari u Riu?

Dom Frederik se malo namrštio, a onda se na njegovo lice navukla neprozirna maska. Slegnuo je ramenima:

– Ovih dana je sve bilo dosta mirno, koliko ja znam, Kvine. Mislim da je granica prilično bezbedna.

– To je dobra vest. – Klaterlu je netremice zurio kroz vrata. Nije primećio brz, malo začuđen pogled, kojim je Marija pogledala svog oca, niti je zapazio kako je Dom Frederik dao znak svojoj kćeri i opomenuo je da ćuti. – Koji prelaz preporučuješ da izaberem? Koji je sada najpogodniji?

– Red Blaf.

Klaterlu se osmehnulo krajičkom usana, kojim je držao cigaru. – Do tamo mogu da stignem za jedan sat – rekao je poluglasno, govoreći više za sebe. Udahnuo je duboko kao da već diše slobodan vazduh dobrog Meksika. A onda je nehajno, pokretom ruke, pozdravio oca i kćer, uzeo svoj šešir sa stolice i izišao napolje.

Otac i kći su pošli za njim u dvorište, posmatrajući bez reči kako Klaterlu stavlja nogu u uzengiju i penje se u sedlo. Svetlost svetiljke, koja je kroz vrata osvetljavala devojku, isti-

cala je njene vitke, dugačke noge. Bandit je liznuo usne i bezobrazno se osmehnuo:

– Možda neću navraćati ovamo izvesno vreme, ali kada sledeći put dođem sigurno ću svratiti da te vidim, Marija, lutkice.

– Nemoj da zaboraviš to što si obećao, Kvine – doviknula je devojkica za njim. I to što je kazala, zaista je i mislila. Život u sunčanom Anđelu bio je tmuran i dosadan za jednu lepu, vatrenu mladu devojkicu. No, dok je bandit izmicao van domašaja očiju, Marija Frederik je razmišljala o tome da su njene šanse da ponovo vidi plavo-okog Kvina Klaterluu verovatno vrlo male, zahvaljujući njenom ocu i obaveštenju koje je nekoliko minuta ranije dao neprijatnom posetiocu.

– Zašto si ga slagao, oče? – upitala je mekim glasom. – Zašto mu nisi rekao da su meksički graničari u poslednje vreme mnogo aktivniji nego obično? I zašto si ga uputio baš na Red Blaf, gde se nalazi logor granične policije?

– Zar si tako brzo zaboravila svog strica, devojkice? – upitao je Dom i prekorno pogledao svoju kćer.

Marija je slegnula ramenima. Stric Pančo za nju nije imao isto značenje kao za njenog oca. Njen stric je bio debeo, zaudarao je na znoj, kože i tekilu i u pijanstvu je bio vrlo nezgodne naravi... a većinom je bio pijan. Ali pošto je on ipak bio njen stric, prepostavljala je da bi trebalo da bude zadovoljna što je njen otac ubicu strica Panča poslao tamo gde ga je sigurno vrebala smrt. Pa ipak, sve što je osećala dok je nepomično stajala i sluša-

la kako u daljini zamire topot kopita Klaterluovog konja, bili su neka neizvesnost i osećaj da je možda propustila nešto što joj se u životu više neće ponoviti. A malo zatim, na put kojim je Klaterlu otišao spustila se tiha noć.

– Ako se desi da ga graničari ne ubiju, oče – rekla je devojkica – zar ne misliš da se može desiti da se vrati ovamo?

Dom Frederik proguta vazduh. U jednom trenutku, radi uspomene na brata stisnuo je srce i učinio nešto hrabro. Sada, kada je iz usta svoje kćeri čuo ono čega se i sam pribojavao, grčevi u stomaku podsetili su ga da je kukavica i da mora doneti hitnu odluku. A ta odluka je bila da poseti rođaka Luidija, koji živi na Pekosu. Da, na taj put njih dvoje poći će još ove noći.

Tričetrvt časa kasnije dvokolice natovarene skromnim pokućstvom, na kojima su sedeli Dom Frederik i njegova kći sanjivih očiju, klopajajući su izašla iz puzavicama obraslog dvorišta.

U tom istom trenutku Kvin Klaterlu ugledao je svetlucavu površinu reke Rio Grande, a tri kilometra istočno dvoje konjanika na konjima oblivenim znojem i penom obišli su poslednju deonicu podnožja planinskog masiva Vorbonet i noćni povetarac, koji im je duvao u lice, doneo je do njihovih nozdrva prijatan miris te velike reke.

*

Rio Grande se pružala pred Klaterluom, široka, brza i duboka. Velika moćna reka koju su Teksašani nazi-

vali Rio Grande, a Meksikanci Rio Bravo, verovatno zbog toga što je trebalo hrabrosti da se odluči na prelaz preko nje.

Kada se taj usamljeni konjanik uputio kroz gusto meskitovo žbunje, mnogo kilometara nizvodno zasvetlucalo su prve žmirkave svetiljke jednog naselja. Bio je to Taos Pueblo, veliki grad na teksaškoj strani reke, gde je Kvin Klaterlu u stara dobra vremena, pre nego što je grad porastao toliko da je postao neugodan za čoveka njegovog kova, pijančio, tukao se i vodio ljubav s temperamentnim devojkama sa granice. Taos Pueblo je imao fine salune, ali je, nažalost, u njemu postojala i jaka šerifska stanica sa šerifom i bar tri pomoćnika. Sem toga bilo je tu dosta građana koji bi dali više od jedne plate za šansu da mu ispale metak između lopatica ili da toliko daju drugome da to obavi za njih, a u gradu se uvek mogao zateći i neki lovac učenjenih, gladan nagrade za nečiju glavu. Taos Pueblo je, dakle, bio opasno mesto za njega.

Kada ga je ranije naterao u rečicu Snejk, njegov konj se malo opirao, ali mada je Rio Grande bila bar tri puta veća, životinja je u duboku vodu „majke svih reka“ zagazila bez ustezanja. Kao da je osećala da je pred njom poslednja prepreka i da će, kada taj široki tok crvene vode bude iza nje, konačno, posle mnogo pređenih kilometara po teškom teksaškom terenu, zaslužiti odmor.

Konj je nekoliko metara gazio po dnu, a onda je zaplivaio. Klaterlu se osmehnulo. Sada, kada je cela avantura ostala iza njega, preostalo mu je

samo da se čudi kako je lako pridobiti nekoga da radi ono što hoće, pod uslovom da je čovek vešt i ubedljiv kao što je on bio. Merilin je bila očit primer, a isto, toliko i Čenter. Merilin je inteligentna osoba a ništa manje inteligentan nije bio ni Čenter, pa ipak su oboje lako progutali njegov mamac. Devojka je vrlo mnogo rizikovala, pre svega zato što je sakrila prekršioća zakona u bekstvu pred čuvarima reda, a zatim je rizikovala i imovinu samo zbog toga što joj je on rekao da je voli i što je umeo da joj dočara sjajnu sliku njihovog zajedničkog života na Istoku... na koji on nije ni pomišljao. A što se tiče Čentera, on je prešao na onu stranu zakona samo zato što je on, Klaterlu bio u stanju da ga uveri kako mu ostali svet nešto duguje. Razmišljajući o svojim uspesima, Kvin Klaterlu oseti sažaljenje prema drugima iz njegovog krvavog zanata, koji su morali da se oslone isključivo na silu i strah da bi došli do onoga što žele, dok su njemu, pametnom Klaterluu, najubojitije oružje bili njegov izgled časnog čoveka, divan, ljubazan osmeh i iznad svega njegova rečitost i sposobnost ubeđivanja. U njegovom životu bilo je trenutaka kada je bio uveren da bi mogao, kada bi mu se za to pružila prilika, ubediti biskupa da đavolu kaže gde Gospod Bog čuva svete tajne.

No odjednom je njegovo uživanje u trijumfu bilo naglo i grubo prekinuto. Začuo se prasak puške i udar kuršuma podigao je vodoskok vode pored boka Klaterluovog konja.

Meksički graničari!

Okrećući konja trzajem uzda, opazio je na drugoj obali siluete konjanika s velikim šeširima, koje su nosili pripadnici meksičke granične policije. Odred policija na drugoj strani bio je brojao, što je značilo da ga je Frederik lagao. Prijavi, masni kućin sin!

Klaterlu se trgao jer ga je jedan metak okrznuo po levom ramenu. Policajci su pucali u meso, s namerom da ubiju. A normalan postupak bio bi da u znak opomene najpre ispale hitac iznad glave svakome ko bi pokušao da ilegalno pređe granicu. Ali izgleda da su se običaji izmenili od vremena kad je Klaterlu poslednji put bio u ovom kraju. Pre mesec dana banda teksaških kradljivaca stoke silom se probila preko reke, jedva petnaestak kilometara zapadno od Red Blafa, pri čemu je poginulo pet meksičkih graničara. Od tada je naređenje glasilo: prvo pucaj, a onda traži potrebna objašnjenja.

I graničari su pucali. Crvenkasti, prljavi gejziri vode prskali su svuda oko konja i konjanika, a između oštrog praska „vinčesterki“ Klaterlu je razabrao i gruvanje teške „henrijevke“, puške za lov na bizone. Jednom je imao prilike da vidi čoveka pogođenog metkom iz te puške. Kuršum je na leđima tome čoveku načinio normalnu rupu, ali je zato na prsima, pri izlasku, načinio otvor u koji se mogla staviti stisnuta pesnica.

Konj je bolno zanjištao kad mu je Klaterlu zario mamuze u bokove. Istog trenutka bandit je poskočio u sedlu jer se jedan metak zario u sedlo pod njim. Trgnuvši uzde, digao je glavu svog konja i povukao ga nazad. Ži-

votinja je upravo stala prednjim nogama na čvrsto tle kad ju je pogodio hitac, ispaljen s druge obale.

Prijava voda pljusnu preko Klaterlua kada se mrtav konj prevrnuo i potonuo u vodu. Trzajem nogu bandit je izvukao stopala iz uzengija. Držeći grčevito bisage u rukama, isplivao je na površinu, duboko udahnuo vazduh pa ponovo zaronio.

Klaterlu je bio odličan plivač, a sledećih nekoliko minuta to je i morao biti, ako je želeo da ostane živ dok ga je brza rečna matica nosila nizvodno, daleko od pušaka sa suprotne obale. Konačno su njegove ruke napipale i grčevito stegle jedno stablo, zaglavljeno u mulju, nedaleko od nekoliko žalosnih vrba, čije su se grane spuštale čak do površine vode. Dugo nije mogao da učini ni pokret. Jedino se čvrsto držao za deblo i borio se da dođe do daha. Čekao je da predahne i da mu se vrati snaga. S tog mesta, gde je reka pravila okuku, a obala se dizala visoko iznad vode, jedva da je razaznavao nejasne siluete meksičkih graničara, koji su se u međuvremenu zaustavili na kilometar i po rastojanja na istočnoj strani reke, ali mu je pogled prema drugoj obali bio blokirao granjem velike žalosne vrbe, tako da nije video dvoje konjanika koji su celu scenu posmatrali s teksaške strane. Odmarajući se još nekoliko minuta, Klaterlu zastenja, mrdnu ramenima, zaključivši da mu ruka nesmetano funkcioniše i onda pođe prema drveću na obali.

Opterećen otežalim bisagama, u težem položaju zbog ranjenog ramena, boreći se protiv bučnog Rio Grande,

čije su ga struje vukle prema sredini reke, Klaterluu je trebalo dosta vremena da opet stane nogama na čvrsto tle. Posrćući kao pijan, probijao se kroz opušteno granje vrba, koje je pred njim iskršavalo kao u sablasnom snu. Kada se konačno probio, pred njim se ukazao komad obale, pokrivene sitnim žutim peskom i Klaterlu se, raširivši ruke, pružio potrbuške na pesak.

Prošlo je neko vreme pre nego što je otvorio oči i, okrenuvši glavu, trepćući pogledao prema zvezdama. Sačekao je da mu se njihov sjaj uobliči u jasnu, ostru žižu, a onda je počeo da se osmehuje. Ali u tom trenutku se iza njega čulo oštro, metalno „klik“. Ukočio se kao sleden, a onda se okrenuo. Na tamnoj pozadini neba, osutog zvezdama, ocrtavala se silueta visokog, snažnog muškarca.

Holidej!

*

Zapadnjak je stajao nepomično kao stena. Nije više osećao ni umor ni nezvesnost. Počev od bekstva iz čvrsto zidanog zatovra, preko tri stotine kilometara oдавде, Holidej se naprezao do krajnjih granica ljudske moći u jednom od najopasnijih poduhvata svog života. Motiv za to nije bila samo želja za osvetom i potreba da zločinca stigne ruka pravde, već i neophodnost da se nađe novac i time dokaže njegova nevinost, kao nezaobilazni uslov da on nastavi život poštenog građanina. Sada je plod njegovog trujumfa nad zlom srećom, koja ga je dotle pratila, ležao pred njegovim no-

gama, bespomoćan i upola udavljen. On, Holidej, bio je pobednik a srećković, zlatousti nitkov Klaterlu, bio je poražen.

Za Merilin, koja je stajala iza Holideja, ovi dugi minuti bili su zbrka stvarnog i nestvarnog. Kada su se, privučeni brzom paljbom meksičke policije, ona i Holidej sjurili niz podnožje planine Vorbonet, srce joj je burno zakucalo videvši da je čovek koga voda nosi i oko koga pršte gejziri, prouzrokovani kuršumima, niko drugi do Klaterlu. Kriknula je, obuzeta užasom, kada je Klaterlu potonuo, a zatim osetila plimu olakšanja videvši da se njen voljeni čovek pojavljuje na obali kroz granje vrbe.

No sada, dok je Klaterlu ležao na pesku pred Holidejevim uperenim revolverom, njeno lice se zgrčilo. To je bio kraj. Nema više dugih jahanja porred Holideja, nema više tihih, prijatnih časova, provedenih u razgovoru pod zvezdanim noćnim nebom, nema više strepnje zbog budućnosti. U pogledu Kvina nije više bilo nikakve nezvesnosti.

Tihi zvuk prekinuo je nastalu tišinu: smeh Kvina Klaterlua. Zvuk je postajao sve jači i posle nekoliko sekundi Klaterlu zabaci svoju lepu glavu a njegovo mišićavo telo grčevito se počelo tresti od smeha.

– Šta je tako smešno, Klaterlu? – upita ga Dok.

Ne prestajući da se cereka, Klaterlu je prstima uklonio kosu s čela i očiju i uspravio se na kolena. Holidej se sagnuo, izvukao mu ovlažen revolver iz futrole i bacio ga kroz granje daleko u reku. Zatim je, ne skidajući

oka s bandita, uzeo jednom rukom bilsage s novcem i uzmaknuo dva korakana unazad.

– Možda spadaš u onu vrstu ljudi koji smatraju da je gubitak petnaest hiljada dolara nešto smešno, Klaterlu? – upita ga. – Je li to u pitanju?

Bandit podiže ruke i pusti ih ponovoda padnu.

– Ne, nije to glavni. – Osmehnulo se i pogledao prema Merilin. – Smejem se zbog toga što sam bio budala kada sam nagađao ko je s tobom. Znao sam da je neka devojk... ali iz nekih luckastih razloga nikada nisam pomislio da si to ti, bebice. – Osmeh naglo nestade s njegovog lica i oči mu besno sevuše. Pogledom kao nožem preseče devojk... – Znaš, nikako nisam mogao da shvatim kako je neko mogao da nađe moj trag, bebice, čak kada je i čudo od tragača kao što je ovaj tip. Trebalo je da se setim da pored sebe ima neku izdajničku kućkinu kćer, koja mu je pomogla.

– Ne obraćaj joj se takvim rečima! – opomenu ga zapadnjak.

– Govoriću onako kako se meni sviđa! – uzvratilaterlu resko i ustade. – Šta ti je obećao, bebice? Trideset srebrnjaka?

Merilin je gordo digla glavu, a odblesak zvezda zasvetlucao je u njenoj crnoj kosi. Izgledala je pribrana, ali kada je progovorila videlo se da se u njoj bore suprotstavljena osećanja.

– Nisam te izdala, Kvine. Jednostavno... želela sam da te nađem i mister Holidej mi je bio jedina šansa. Ispružila je preklinjući ruke prema banditu. – Zašto se nisi vratio kao što si obećao, Kvine? Zašto?

– Zar misliš da to nisam želeo? – odgovorilaterlu bez ikakvog kolebanja, naslutivši u njenom očaju nejasnu mogućnost za izvlačenje iz beznadežnog položaja. – Gospode Bože, ja sam svakog sekunda samo o tebi mislio!

Nasuprot ciničnoj neverici na Holidejevom licu, u očima Merilin Samers sinula je nada.

– Ako progutate ovu presnu laž, mis Samers, onda ste veća budala nego... – zaustio je zapadnjak grubo, ali ga je devojk... u pola rečenice preseklala:

– Ne, mister Holideje! Želim da čujem Kvinovo objašnjenje!

– Zašto bih ti, dodavola, bilo šta objašnjavao? – nadurio se Klaterlu i pritom na licu napravio veoma ubedljiv ravnodušni izraz. – Potpuno je jasno da si promenila mišljenje čim sam se odmakao od tebe.

– Nije tako, Kvine – pokušala je da se brani devojk... – Bila sam zbunjena i povređena, to je sve. Nisam se ni u čemu predomislila. Razlog što sam se udružila s mister Holidejem ne znači da sam želela da ti on učini nešto nažao, da ti se osveti u moje ime, već sam pošla s njim da bih te našla i saznala zašto si me napustio. Želela sam da saznam da li me... još uvek voliš.

Klaterlu žmirnu očima kao mačka koja će svakog trenutka skočiti na plen.

– Znaš... iz nekog luckastog razloga verujem da ozbiljno misliš to što kažeš, bebice.

– Mislim, Kvine.

Klaterlu slegnu ramenima.

– U tom slučaju, ako ti to nešto znači, nisam mogao doći po tebe, Merilin. Vidiš, sve sam dobro smislio i sve je funkcionisalo kao sat, sve dok tvoj sadašnji saputnik nije pokušao da me u planini uhvati na prepad i da sav novac uzme za sebe.

– To je prljava laž i ti to dobro znaš, Klaterlu! – presekao ga je Holidej oštro. – Desilo se upravo obrnuto: ti si mene napao!

Klaterluovo lice bilo je oličenje poštenja i njegov nedužan pogled zadržao se na devojci:

– Je li ti to rekao, Merilin? Pa naravno, nije ti ni mogao reći istinu. Ali istinu ćeš čuti sad, bebice. Kao što sam rekao, sve je išlo kao podmazano sve dok ovaj Holidej ovde nije pokušao da sprovede svoju zamisao. Desilo se to u podnožlju planine. Pokušao je da me ubije, devojčice, samo što sam ja bio suviše brz za njega, a i imao sam dosta sreće. Ali pucnjava je privukla poteru i tada me zama lo nisu uhvatili. Kada sam se izvukao iz planine pružale su mi se dve mogućnosti: ili da s novcem presečem preko Crvene pustinje i da po tebe pošaljem kasnije kad se sve slegne ili da jašem do ranča „Boks deset“ s poterom za vratom – Raširio je ruke – Naravno da sam izabrao pustinju da te ne bih doveo u opasnost.

– A nameravao si da pošalješ po mene? – upitala je Merilin. željna potvrdnog odgovora.

– Zar možeš da sumnjaš u to? – upitao ju je Klaterlu uvređeno. Pogledao je Holideja očima iskolačenim od besa. – Pretpostavljam da za ovo treba tebi da zahvalim, izdajniče! Verovat-

no si tokom celog puta trovao moju devojkicu raznim lažima!

Holidej je mirno stajao, lica nečitkog kao sfiga. Očekivao je da će Klaterlu, kada se nađe s njima oči u oči, lagati i nastojati da pobrka činjenice, ali bio je potpuno zaboravio koliko taj bandit ume biti ubedljiv i koliko njegove laži mogu zvučati istinito.

– Jeste li me lagali, mister Holidej? – upita ga Merilin.

Zapadnjak se okrenuo devojci:

– U ovom trenutku mislim da nema načina da dokažem kako je istina sve što sam vam rekao, Merilin. Ali, sto mu gromova, da biste to zaključili nije potrebno vraćati se toliko unazad. Šta je sa zasedom kod Donervila? Šta je s braćom Bretren? Jesu li se ti događaji odigrali ili smo ih mi izmislili?

– Oh, naravno – potvrdila je Merilin nesigurno. – Za trenutak sam potpuno zaboravila...

Pogledala je Klaterlu. Ovaj je rukama zagladio vlažnu kosu. Pod mokrom košuljom isticale su se njegove snažne mišice. Prošetao je pogledom od devojke do Holideja i napravio začuđeno lice.

– Šta je to u vezi s Donervilom? – upitao je. – Priznajem da sam se zadržao na ranču „Rajski vrt“, ali ne znam ništa o toj zasedi kod Donervila o kojoj govorite.

– Zaseda o kojoj govorimo? Zar je bilo i drugih?

– Možete mi verovati, ali ne morate. – S rukom na ranjenom ramenu Klaterlu je učinio nekoliko koraka, ali su ga zapeti revolveri u Holidejevim rukama neprekidno pratili. – Nalazio sam se na oko tri kilometra daleko od

Donervila, išao sam pešice jer mi je konj pre toga nastradao, kad su me napala dva razbojnika. To me je izvesno vreme zadržalo, ali uspeo sam da ih odbijem i da nepovređen stignem u grad. Mogu vam reći da nisam gubio vreme da kupim konja i da što pre odem bestraga od tog prokletog mesta. Ne kažem da ponekad ne volim akciju, ali ti ljudi tamo izgledali su suviše surovi za moj ukus.

– Ali... kada je Holidej otišao u grad, rekli su mu da si ti dolazio pre nas i da si najmio dvojicu, verovatno da nas sačekaju u zasedi – reče Merilin.

– Kada je Holidej bio u gradu, kažeš? – ponovi Klaterlu. – Hoćeš da kažeš da ti nisi bila s njim?

– Ne, ja... ja sam bila suviše zaprepašćena onim što se desilo. Vidiš, mister Holidej je morao da ubije jednog od tih ljudi i da ga zatrpa u jaruzi.

Na Klaterluovom licu pojavi se na to izraz uvažavanja.

– Je li to tačno? Pa, šta da kažem... bolje da je ubio njega nego mene. Ali to nije važno. Važnije je da sagledaš kako stvari zaista stoje, Merilin. Kažeš da ti nisi bila u Donervilu i stoga se oslanjaš samo na ono što ti je on rekao. A to što ti je on rekao nije ništa drugo do gomila prljavih laži od početka do kraja. Ona dvojica razbojnika su me napali, ali sam uspeo da im umaknem. Iz Donervila sam pobegao onoliko brzo koliko sam mogao i kada sam se zaustavio u „Rajskom vrtu“ jednostavno sam rekao da će me možda neko goniti... – Klaterlu je začutao i bez trunke kolebanja ukrstio pogled s Holidejevim. – Žao mi je

što sve tvoje vešto smišljene priče mogu baciti u korpu za smeće, Holideje, ali ne mogu da dozvolim da Merilin o meni misli da sam svinja, kao što si me ti naslikao. Znam da je za mene igra završena, ali ona bar sada zna punu istinu. Bez obzira na sve, za mene je to najvažnije na svetu.

Holidej je lagano zavrteo glavom, iznova zadivljen zaprepašćujućom sposobnošću transformacije ovog čoveka. Nije ni pokušao da pobije ono što je Klaterlu rekao, jer je znao da će zaljubljena žena rado poverovati ono što želi da veruje i da mu nikakva rečitost i ubedljivost, niti očigledni dokazi neće pomoći da razuveri Merilin. Srećom, čelična vrata državnog zatvora, iza kojih će se Kvin Klaterlu naći, neće biti osetljiva na njegovu slatkorečivost.

U tišini, koja je nastala posle Klaterluovih reči, Holidej je konačno zaključio da sa zarobljenikom mora do kraja izvesti ono što mu je od početka bio cilj. Prelazeći Crvenu pustinju, u jednom trenutku je računao da će povraćaj novca i nekoliko dobrih udaraca biti dobra osveta, a da će posle toga sve ići svojim putem. Biće rehabilitovan i to je sve što traži. Ali s banditovom rečitošću više nije bio siguran kako će se stvari odvijati. Morao je ostati do kraja prisutan i besnog psa smestiti iza rešetaka.

– Odlično, Klaterlu, odlično – rekao je. – Ali nemaš potrebe da tu tešku artiljeriju ispaljuješ na nas, bez obzira što kod mlade dame stičeš poene. Sačuvaj svoju akrobatiku za sudiju.

– Sudiju? – Klaterlu je izgledao za-
prepašćen i iskreno iznenađen. –
Kakve veze ima sudija s ovim?

– Taos Pueblo je oko šest kilome-
tara odavde niz reku – objasni mu za-
padnjak. – Predaću te tamošnjem še-
rifu i uputiću ga da stupi u kontakt
s šerifom Vinslouom u Mision Sijiju.

– Predaćeš me policiji? Hoćeš... reći
da me nećeš ubiti?

– Naravno da neće, Kvine – ume-
šala se devojka kategorično. – Mister
Holidej nije ubica.

Klaterluovo se lice izobličilo.

– Rekao sam ti da je pokušao da me
ubije prilikom besktva iz Mision Siji-
ja, Merilin. Zar mi ne veruješ?

– Nisam više sigurna šta verujem
a šta ne verujem, Kvine. Ja sam... toli-
ko zbunjena u vezi mnogo čega što se
u poslednje vreme dogodilo... Ali
znam sigurno da te mister Holidej ne-
će hladnokrvno ubiti. On je dobar i
častan čovek, Kvine.

Od devojčinih reči zapadnjaku je
krv brže prostrujala u žilama, što ni
sam nije verovao da je moguće. Te re-
či su dokazivale da uprkos gnusnim
Klaterluovim lažima devojka ipak još
ima vere u njega. Uputio joj je zahval-
ni pogled. To skretanje pažnje s ban-
dita nije bilo duže od delića sekunde,
ali dovoljno za čoveka obuzetog oča-
janjem.

Klaterlu se kao puma bacio prema
zapadnjaku s ciljem da dogradi revol-
ver. Holidej je ustuknuo i prst na oki-
daču mu se instinktivno zategnuo.

Nastao je prelomni trenutak, mome-
nat kad se odluka klati na oštrici bri-
jača i lako se moglo desiti da Dok pri-
tisne okidač i iz neposredne blizine

ispali hitac u bandita. Ali on to nije
učinio. Bio je isto toliko snažan koliko
i Klaterlu, možda i snažniji i imao je
revolver u ruci. Nije morao da ga ubi-
je. Mogao je savladati bandita i bez
pucanja.

I možda bi mu to i pošlo za rukom
da nije bilo Merilin!

Kada je Holidej trgnuo nazad ruku
s revolverom da ga bandit ne bi zgra-
bio ispruženim rukama, istovremeno
ga je dočekao udarcem leveice u bradu.
Klaterlu je posrnuo pored Doka, ali je
uspeo da ga uhvati za košulju. Cev re-
volvera se spustila prema banditovoj
glavi, no ovaj se sagnuo, a onda zadao
udarac kolenom-u stomak i glavom
u bradu zapadnjaka.

Holidej jauknu. Levicom dohvati
Klaterlua za gušu sprečivši ga da is-
koristi svoj trenutno povoljan položaj.
Pri slaboj svetlosti zvezda Klaterlu-
ovo zgrčeno, od mržnje izobličeno lice
ličilo je na demonsku masku. Njego-
va usta sipala su kletve i psovke. Ho-
lidej zamahnu desnicom i cev kolta
blesnu. Namera mu je bila ispisana na
licu: hteo je jednim udarcem da izbaci
bandita iz borbe.

Tada je Merilin učinila odlučujuć
zaokret. Priskočila je i čvrsto obgrlila
Doka rukama oko zamahnute mišice.
Holidej je bio toliko snažan da ju je
povukao nekoliko stopa napred, ali se
ipak nije mogao osloboditi njenog za-
grljaja. Devojka ga je čvrsto držala i
kada je Dok pokušao da iščupa ruku
iz njenog zagrljaja, u istom trenutku
Klaterlu je zamahnuo nogom.

Udarac je pogodio cilj i zapadnjak
se presavio u pojasu. Srce mu je za-
stalo u grlu. Više je osetio nego što je

video podizanje Klaterluovog kolena. Pokušao je da se okrene u stranu, ali nije mogao. Banditovo koleno pogodilo ga je postrance u glavu i pred očima mu se rasprsnuo roj svetlaca. Kao iz daljine začuo je Klaterluov trijumfalni usklik. Stisak devojčinih ruku je naglo popustio i ona se skotrljala niz kosinu. Holidej je zamahnuo nasumično prema nejasnoj silueti ispred njega, ali je promašio, a bandit mu uzvрати razornim udarcem. Njegovi željezni prsti oteli su mu kolt iz ruke i Dok pade na pesak. Zatresao je glavom iz sve snage da bi odagnao nesvesticu što ga je hvatala i svest mu se malo razbistrila, ali kad je digao pogled našao se pred crnim otvorom cevi kolta. Lice iza revolvera video je nejasno, kao u magli, sem užagrenih očiju, koje su sijale zverskim trijumfom. Tog trenutka Dok Holidej, avanturista, kockar, džentlmen i strelac kad baš mora, čekao je smrt.

*

Klaterlu se smejao dok je prisiljavao Holideja da ustane i nije prestajao da se smeje ni kada ga je revolverom udario po licu, od čega je zapadnjak pao nazad na vrbu.

Pošto je u međuvremenu uspela da ustane, Merilin ga je šćepala za ruku, ali ju je Klaterlu odgurnuo u stranu, ne skidajući pogled sa svog protivnika.

– Smiri se, bebice – rekao je, osmehnuvši se kao vuk. Pružio je ruku i uhvativši Doka za košulju digao ga ponovo u uspravan položaj. – Ti si odigrala svoju ulogu, bebice i odigrala

si je skoro savršeno. Ovo sada je obračun između mene i ovog tipa. – Cev kolta je opet zagrebala Holideja po zubima. – Je li tako?

Ošamućen i nesiguran na nogama, Holidej nije ništa odgovorio. Gledao je devojkicu, koja je stajala iza Klaterluta, videvši na njenom licu izraz pomešanog čuđenja, žaljenja i očajanja. Onda se ponovo zaneo jer ga je cev revolvera još jednom dokačila po čelu. Klaterlu se izmaknu i, ne našavši oslonac, Holidej se sruši na kolena. Oslanjajući se na njih i na ruke, polusvesno je njihao glavom levo-desno u pokušajima da se pribere, ali je više ličio na pretučenog psa nego na čoveka. Klaterlu mu stavi vrh čizme ispod brade i silom mu diže glavu.

– Veliki borac Dok Holidej – rekao je glasno, razvlačeći svaku reč. – Nisi valjda ozbiljno verovao da možeš mene da pobediš? Mislim... stvarno da me središ? Hoću da kažem da si negde u dubini duše morao znati da protiv mene nemaš apsolutno nikakve šanse, čak i ako si privremeno imao tu sreću da me pronadeš. Uostalom, to ti i nije bila nikakva sreća. Pa, čoveče, ja sam rođeni srećković, to si morao znati! Ali ti si glup, a takav glupak, kao što si ti, i ne zaslužuje da živi... Je li tako. Holidej?

Od banditovih reči hladna jeza šćepala je srce Merilin Samersa.

– Kvine! – zavapila je i pošla prema njemu. – Kvine, nećeš valjda ubiti Holideja?

– Neću? – iscerio se Klaterlu. – Samo se odmakni u stranu, pa ćeš videti jedno vrlo ubedljivo izvođenje onoga što se naziva smrću. Samo gledaj!

Merilin pritisnu grudi rukama.

– Kvine, zar bi mogao hladnokrvno ubiti čoveka bez odbrane?

Upinjući se da ustane, jednim kolonom i jednom rukom oslonjen na pesak, a drugom rukom na kuku, Holidej je nekoliko puta ispljunuo sukrvicu, a onda joj se obratio:

– Ne pokušavajte da ga sprečite, mis Samers, jer se može desiti da ubije i vas! – Glas mu je na trenutak zamro i on se netremice i nekako čudno zagledao devojci u oči: – Mislim... da shvatam zašto ste to uradili, mis Samers. Vi ga još uvek volite, a ljubav je nešto što i od najmudrijeg čoveka može načiniti budalu. – Zapadnjakove naduvane usne izvile su se u podrugljiv osmeh: – Samo znajte da ste oduvek voleli pogrešnog čoveka. On nije taj koga vi stvarno volite.

Devojka je stajala i lutala pogledom od jednog do drugog muškarca, osećajući se izgubljenom, a u glavi joj je bubnjalo. Ruka, koju je držala na prsima, nervozno joj je zadrhtala kada je Klaterlu primeo revolver Holidejevom čelu.

– Ne, Kvine! – uzviknula je užasnuto, jer je ono što je pročitala na Klaterluovom licu potvrdilo u svemu Holidejeve tvrdnje o čoveku koga je volela: Kvin Klaterlu je ubica. Pošla je korak bliže njemu i pružila ruku da ga uhvati za revolver.

– Nazad, glupa kučko! – prasnuo je ovaj. – Još nisam odlučio šta ću učiniti s tobom zato što si ovog junačinu navela na moj trag, ali ako ne prestaneš da se guraš oko mene, dobićeš isto što i on!

– Nemoj! – kriknula je devojka i krik joj zastade u grlu kad ju je bandit nadlakticom udario po ustima. Devojka se zateturala, izgubila ravnotežu i pala preko jednog oborenog debila. Ležala je tako nekoliko trenutaka, a onda se odjednom povila napred. Zavukla je ruku pod suknju i izvukla revolver, koji je nosila skriven, pričvršćen za desnu butinu.

– Kvine! – izustila je zadihano, ali u njenom glasu više nije bilo suprotstavljenih osećanja. – Baci revolver!

Holidej je zaprepašćeno zatrepao. On nijednom nije ni pomislio da Merilin ima mali šestometni revolver, kalibra dvadeset dva, skriven u maloj futroli od mekane kože, prikopčanoj iznad kolena. Devojka ga je nosila sve vreme od ranča „Boks deset“, a nijednom nije dopustila da se to nasluti. Nije otkrila da ima revolver čak ni onda kada su bili zatvoreni u podrumu na „Rajskom vrtu“. Taj revolver devojka je ponela samo iz jednog razloga: da eventualno pomogne Klaterlu kad ga i ako ga stignu i ako mu ta pomoć bude potrebna. A sada je taj isti revolver bio uperen u njega.

– Baci taj revolver, Kvine – naredila je. – Baci ga smesta!

Klaterlu se glasno nasmejao:

– Merilin s revolverom! Oh, pa to je već previše! Slatka, mala, nežna Merilin s velikim, gadnim revolverom u ruci! To je da čovek ne poveruje!

– Ubiću te ako ne baciš revolver, Kvine – zapretila je Merilin odlučno.

– Ne budi budalasta, bebice – osmehnuo se Klaterlu. – Skloni tu glupu stvarčicu. – Navukao je na lice najprijetniji osmeh koji se mogao zamisliti.

ti i podigao obrve, načinivši dečaćki ljubak izraz lica, koji je oduvek kod žena činio čuda. – Znaš i sama da ne bi mogla da pucaš u mene, mila moja. Ne bi mogla posle svih onih divnih časova koje smo proveli zajedno. – Oči su mu dobile hipnotički sjaj dok je to govorio i okretao svoj revolver ka devojci. – Ne bi mogla da pucaš, bebice. – Merilin!

Holidejev očajnički krik trgao je devojku i ona je opalila.

Mali revolver je prasnuo. Kvin Klaterlu oseti da mu je nešto izbilo vazduh iz pluća. Kroz barutni dim zurio je s nevericom devojci u oči. Onda je kao skrhan pao na kolena u pesak a iz usta mu je potekao tanak mlaz krvi.

Merilin ga je užasnuto posmatrala. Ni ona sama nije verovala da je imala snage da opali hitac na čoveka koga je nekada obožavala.

Poslednji izliv besa i mržnje dao je odjednom Klaterlu snagu i on pokuša da digne revolver. Cvileći i grčeci lice, okrvavljenih usta i brade, nemilosrdni ubica procedio je isprekidanim glasom:

– Prokleta da si, podla dušo... povešću te sa sobom...

Merilin se sada nije dvoumila. Nije više bila omamljena banditovim hipnotičkim pogledom. Opalila je još jednom. Klaterlu se trgao unazad i lagano se ispružio na leđa u pesak. Poslednja iskra života gasila se u njegovim očima.

– Merilin – izusti tiho zapadnjak.

Oboje su bez reči ustali. Revolver je kliznuo iz devojčine ruke i uz tup zvuk pao u pesak. Potrčala je Holideju u naručje i njegove dugačke, snaž-

ne ruke su je obgrlile. Ona snažno pritisnu lice na njegove grudi.

– Nemoj mi ništa govoriti, Džone – izustila je kroz jecaj koji joj je zastao u grlu. – Samo me zagrli... zagrli me čvrsto.

Holidej je poslušao, prigrlio je sasvim uz sebe, a njegove usne utonuše u njenu bujnu kosu.

Vlasnik saluna, Nunsio, proteglio se i zevnuo. Zidni časovnik je pokazivao ponoć, a dvoje nepoznatih, koji su stigli pre jednog sata, još su sedeli na balkonu ispred njihove spavaće sobe, s koje se pružao pogled na reku. Mali debeljko je uzdahnuo, pa spustio žaluzine na prozore svoje sobe u potkrovlju. I sam je bio romantična duša i svaki put kada bi pogledao muškarca i ženu u idiličnoj usamljenosti sećao se sličnih trenutaka iz svoje mladosti. Sada su ga bolele noge i leđa, a njegova debela žena redovno ga je grdila kad ostane kasno u salunu za šankom. On se s godinama izmenio, ali svet je bio isti kao i pre. Bilo je i sada ljudi koji se vole i za koje u životu ima dovoljno mesta za romantiku i sreću.

Merilin Samers je skrenula pogled s reke i Holidej je primetio da je izraz užasa konačno nestao iz njenih očiju. Samo ga je njeno blede lice podsećalo na ono što se pre nekoliko časova dogodilo na reci, osam kilometara uzvodno. Njena ruka dodirnula je njegovu, ali ćutanje se nije prekinulo. Ni ćutanje ni nit njenih misli.

Poželega je da se nikada ne vrati u Mision Siti. Ni on, naravno. Bili su oboje begunci pred zakonom, s petnaest hiljada dolara opljačkanog novca u bisagama.

Možda bi njih dvoje mogli naći neko mesto gde bi počeli život iz početka. Možda. Merilin je to želela, posmatrajući s vremena na vreme njegov oštar, prefinjeni profil, visoko čelo i gustu tamnu kosu koja mu je padala niz vrat. Iz tih oštih crta lica izbijali su odlučnost i čvrstina, ali istovremeno i nepokolebljivost i plemenitost.

Dok je do njenih ušiju dopirao šum reke, u njenoj svesti se sve više ukorenjivala misao kako je baš takvog muškarca želela celog svog života. Klaterlu je bio fatamorgana, tačnije rečeno samoobmana, ličnost zamišljena prema sopstvenim željama, koja se u stvarnosti izrodila u ogavnu rugobu. On je samo fizički ličio na ono što je sanjala, ali ovaj muškarac pored nje, čija ju je ruka blago milovala po podlaktici, imao je sve ono o čemu je snivala: muškost, hrabrost, snagu i, iznad svega, nepokolebljivu postojanost, koja se ogledala u čeličnom sjaju njegovih sivoplavih očiju. Dok Holidej je bio muškarac njenih snova i svakim minutom koji je u tišini proticao, dok je, zagledana u reku prošaranu odblescima sjajnih zvezda, u polutami nazirala viziju ljubavi s njim, sve više je želela da mu se baci u naručje i da mu se bezrezervno preda, potpuno i zauvek. Činilo joj se da ta želja pulsira u njoj sve jače i da kao struja prelazi iz njene ruke u njegovu, pretvarajući se u oluju osećanja.

Da li je i Holidej osećao isto? Iako je dodir njegove ruke bivao sve čvršći i topliji, ona to nije znala sve dok njegova ruka nije kliznula oko njenog struka. – Džone – izustila je šapatom, koji joj je zamirao u grlu od osećanja da tle pod njom drhti. Kada su se njegove snažne usne sjedinile s njenim vlažnim usnama, polurasklopljenim i spremnim da ugase njegovu vatrenu žudnju i kliznule dalje niz vrat do ramena i prsa, znala je da su im se želje sjedinile u jednu. Predala mu se i pustila ga da je vatreno ljubi izmanljajući u njoj isto tako vatreni odgovor. Prestao je da postoji prostor van njihovog zagrljaja kojim su plovili do vrhunca slatkog otkrovenja ljubavi.

*

Merilin se rano probudila i pogledavši pored sebe ugledala Holidejevo lice upola sakriveno jastukom. Voljeni čovek je tiho i ravnomerno disao i mlada žena se zadovoljno osmehnula. Ustala je iz kreveta što je mogla tiše i pošto se u najvećoj tišini umila i obukla, izašla je na prstima i sišla niz stepenice. Kada se pojavila u holu i izašla na ulicu, prisutni su je ispratili pogledom, ali sem jednog „dobro jutro, madam“, koji je, uz ljubazan osmeh, izgovorio portir, niko nije izustio ni reč. Izgledala je lepo i ona je to znala. Divno veče, ljubav i okrepjujući san odagnali su i poslednje ostatke proživljenog užasa. Na jutarnjem suncu sve što se bilo odigralo poslednjih dana izgledalo joj je kao noćna mora. Jedina stvarnost bio je

visoki, lepi muškarac u sobi na spratu, koga je volela.

Od pomisli na tu stvarnost na njenim usnama pojavio se osmeh i ona se laganim korakom uputila do reke, gde je sela na jednu klupu. Pred njom je, kao izlomljeno ogledalo, na zracima sunca koje se uzdizalo na nebu, blistala površina vode. Dok je gledala igru sitnih talasa u mislima se vratila na ono što je preživela. Izgleda da je, zahvaljujući nekoj čudnoj alhemiji duše, istog onog trenutka kada je ljubav za Klaterlu umrla, u njoj rođena ljubav za Holideja. Ili je, u stvari, od samog početka volela ono što Holidej oličava, a samo je zabludom verovala kako je ta ličnost Klaterlu. Ko bi sa sigurnošću mogao reći šta se odigrava u nedokučivim dubinama ljudske duše? No, to više nije bilo važno. Znala je da voli, da je voljena i da je srećna. Ali dokle? Neizvesnost je u oblak sumnje uvijala tek rođenu ljubav.

Ni sama nije znala koliko je dugo sedela kraj reke. Trgla se tek kada joj je neka senka zaklonila noge. Nije čula kada joj se taj čovek približio. Zurila je netremice u par dugačkih nogu u prašnjavim pantalonama, u širok opasač s teškim koštom četrdeset pet, kožni prsluk i šerifsku zvezdu na njemu.

Onda njen pogled kliznu naviše ka licu i šerif Vinslou, u svakoj prilici džentlmen, podiže šešir.

– Mis Samers? – oslovio ju je. – Mislim da smo se jednom videli u Hagerstaunu.

Ustala je. Noge su joj klecale, a usta su joj bila suva kao da danima nije okusila ni kap vode.

– Da... – promucala je. – Sreli smo se. Želite li nešto, šerife?

– Da, želim. Odvedite me Holideju.

Devojka ga je pažljivo pogledala u oči.

– Onda... vi znate?

– Sve, mlada damo. Sve znam. Pratim vas veoma mnogo kilometara, još od vašeg ranča i sada sam sigurno najumorniji čovek u celom Teksasu. Ali još imam dovoljno snage i volje da ga uhapsim. – Podigao je strogo jednu obrvu. – Je li novac kod njega?

– Ali... on nije kriv. Dopustite...

– Ne pričajte mi priče – preseče je šerif. – Pitao sam vas da li je novac kod njega.

Merilin je poželeva da slaže, ali onda joj se učinilo da je sve uzalud. Klimnula je potvrdno glavom i šerif je lako ali čvrsto uze za ruku.

– I mislio sam tako – rekao je – suđeci po tragovima koje sam našao gore na reci, gde sam zatekao Klaterluov leš. To baca novo svetlo na celu aferu. Ali za sada ostavimo to po strani. Hajdemo, mis Samers!

Isti besposličari i radoznalci, koji su žudnim pogledima bili ispratili odlazak dugonoge Merilin na reku, sada su takođe radoznalo zurili, kada je, paćena visokim, prašinom pokrivenim šerifom, ušla u hol i uputila se uz stepenice.

Zaustavivši se pred sobom broj dvadeset četiri, Vinslou je tiho otvorio vrata, izvadio i zapeo revolver, a onda gurnuo devojku ispred sebe.

Ali na njihovo iznenađenje soba je bila prazna. Holidej nije bio u krevetu, a ni njegovog odela i bisaga s novcem nigde nije bilo. Ali tek što je Vinslou upitno pogledao Merilin, začulo se škripanje stepenica i krupni koraci, a onda se na vratima pojavio zapadnjak. Vinslou je uperio revolver u njega.

– Ne pokušavaj ništa, Holideje – upozorio ga je, gurajući Merilin prema stolici. – Ovo je kraj bežanja.

Holidej nije izgledao ljut, čak ni previše iznenađen.

– Gle, gle, koga vidim – rekao je. – Šerif Vinslou. Kako ste, zaboga, uspeli da me nađete?

– Malo sreće i malo napora i truda i eto me tu – promrmljao je šerif. Ona je ispričao kako je našao Holidejev trag zapadno od planina Dumsdej i kako ga je sledio sve do Rio Grande. Kada je završio, vrhom cevi svog revolvera odgurnuo je šešir s čela i dodao: – Ako ti to nešto znači, priznaću ti da je ovo bilo najduže i najteže gonjenje koje sam ikada preduzeo.

– I sve to potpuno nepotrebno – primetio je na to zapadnjak.

– Nepotrebno? Opet navaljuješ s onom tvojom pričom o nevinosti? – Vinslou se smračilo lice. – Priznajem da ima zbrke oko toga i da nije sve jasno kao što se činilo u početku. A to ću kasnije videti. Onda... gde je?

– Šta: gde je?

– Ne izvodi, Holideje! Gde je novac?

– Nemam ga.

– Molim te, Džone – umešala se devojka. – Šerif zna da je novac kod tebe i...

– Da je bio kod mene, Merilin – ispravio ju je zapadnjak. Zagladio je rukom kosu i iz džepa izvadio tabakeru s cigarama. – Razmišljao sam dosta prošle noći i na kraju sam zaključio da će biti najbolje ako novac odmah vratim. – Osmehnulo se ljubazno: – Neobičan obrt, zar ne, šerife? To niste očekivali?

– Gde je novac? – Šerif Vinslou se u ovom trenutku interesovao samo za petnaest hiljada dolara.

– U šerifovoj kancelariji.

Vinslou je zinuo:

– Šta?

Holidej odabra iz tabakere jednu cigaru.

– Otišao sam u šerifovu kancelariju i predao šerifu novac uz objašnjenje kome pripada – rekao je. Povukao je dim i ponovo se osmehnulo. – Mislim da je to najbolje rešenje i da je novac tamo najsigurniji.

– To je laž! – poskočio je Vinslou.

Holidej ga namršteno pogleda:

– Ne verujete mi, šerife?

– Tako je. Ni jednu jedinu reč!

– Onda bih vam savetovao da proverite. Hoćete li?

– I hoću, nevaljalče! Podi napred!

*

Sem Vinslou je začesljao prstima naprašenu tamnu kosu. Izgledao je kao najzbunjeniji čovek u celom Teksasu. Vinslouova zbunjenost poticala je manje od onog što se tokom poslednje sedmice događalo, a više od njegove neodlučnosti šta da preduzme.

Kod njega obično nije bilo dvoumljenja. Muškarac ili žena bili su na ovoj

ili onoj strani zakona. Crno ili belo. Ali ovaj visoki čovek dostojanstvenog držanja i devojka tamne kose nisu se potpuno uklapali ni u jednu ni u drugu kategoriju.

Događaj s pljačkom bio je sada sasvim jasan. Ispitao je oboje. Ženu posebno. I na kraju saznao istinu. A istina je bila na Holidejevoj strani. Utvrdio je sve, od Klaterluovog dolaska na ranč „Boks deset“, pa do trenutka kada je Holidej predao petnaest hiljada dolara šerifu u Taos, Pueblu. Hteo ne hteo, nije više mogao smatrati zapadnjaka za zločinca i ime tog avantursite ostaće čisto kao i do sada. Istina, zamerao mu je što je neke odnose rešio mimo zakona, ali, konačno, Klaterlu je bio mrtav, a novac je bio vraćen onome kome je pripadao.

Pogledao ih je oboje – i zapadnjaka i devojku – donekle nezadovoljan što se tok događaja sada razlikovao od njegovih procena, i promrmljao:

– Recimo da je sve u redu i da ste vas dvoje čisti.

– Kako: recimo? – upitao ga je Dok Holidej. – Ili smo čisti, ili ne. Nema tu nikakvo „recimo“!

Šerif Frederik smraćio se još više:

– Čisti ste, čisti. To znači da mi se što pre gubite s očiju! – dodao je i okrenuo mu leđa.

Holidej pogleda Merilin i uze je za ruku.

– Hajdemo, draga. Do ranča „Boks deset“ ima jako mnogo kilometara jahanja, a ja ne bih hteo da odem iz ovog kraja pre nego što budem siguran da si se sredila. Šerif će ti poslati nagradu za vraćen novac. Ona pripada tebi.

– Ali, Džone, da nije bilo tebe...

Holidej se lukavo osmehnuo krajičkom usana:

– Ja sam svoju nagradu već dobio – rekao je, obgrlivši je oko pasa. – Nagradu vrednu najveće žrtve.

Merilin zatrepita i nasloni se na njega.

– Ovo dosad bio je samo mali deo onoga što si zaslužio, Džone. Videćeš. Samo delić.

KRAJ

ŠESTI BROJ NAŠEG NOVOG SPECIJALNOG IZDANJA

NALAZI SE U PRODAJI NA SVIM KIOSCIMA

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00324

